

Publicatieblad

van de Europese Unie

L 193

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

58e jaargang

21 juli 2015

Inhoud

II Niet-wetgevingshandelingen

VERORDENINGEN

- ★ Verordening (EU) 2015/1185 van de Commissie van 24 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp betreft voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken ⁽¹⁾ 1
- ★ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1186 van de Commissie van 24 april 2015 houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad wat de energie-etikettering van toestellen voor lokale ruimteverwarming betreft ⁽¹⁾ 20
- ★ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1187 van de Commissie van 27 april 2015 houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de energie-etikettering van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen en pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties ⁽¹⁾ 43
- ★ Verordening (EU) 2015/1188 van de Commissie van 28 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp voor toestellen voor lokale ruimteverwarming betreft ⁽¹⁾ 76
- ★ Verordening (EU) 2015/1189 van de Commissie van 28 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de eisen inzake ecologisch ontwerp voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen betreft ⁽¹⁾ 100
- ★ Verordening (EU) 2015/1190 van de Commissie van 20 juli 2015 tot wijziging van bijlage III bij Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende cosmetische producten ⁽¹⁾ 115
- ★ Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1191 van de Commissie van 20 juli 2015 tot niet-goedkeuring van *Artemisia vulgaris* L. als basisstof overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen ⁽¹⁾ 122

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

NL

Besluiten waarvan de titels mager zijn gedrukt, zijn besluiten van dagelijks beheer die in het kader van het landbouwbeleid zijn genomen en die in het algemeen een beperkte geldigheidsduur hebben.

Besluiten waarvan de titels vet zijn gedrukt en die worden voorafgegaan door een sterretje, zijn alle andere besluiten.

- ★ **Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1192 van de Commissie van 20 juli 2015 tot goedkeuring van de werkzame stof terpenoidenmengsel QRD 460 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en tot wijziging van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie ⁽¹⁾** 124

Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1193 van de Commissie van 20 juli 2015 tot vaststelling van de forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijs van bepaalde groenten en fruit 128

BESLUITEN

- ★ **Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/1194 van de Commissie van 20 juli 2015 betreffende de bekendmaking, met een beperking, in het Publicatieblad van de Europese Unie van de referentie van norm EN 12635:2002+A1:2008 inzake industriële bedrijfs- en garagedeuren en hekken krachtens Richtlijn 2006/42/EG van het Europees Parlement en de Raad** 130
- ★ **Besluit (EU) 2015/1195 van de Europese Centrale Bank van 2 juli 2015 houdende wijziging van Besluit (EU) 2015/298 inzake de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de Europese Centrale Bank (ECB/2015/25)** 133
- ★ **Besluit (EU) 2015/1196 van de Europese Centrale Bank van 2 juli 2015 houdende wijziging van Besluit ECB/2010/21 betreffende de jaarrekening van de Europese Centrale Bank (ECB/2015/26)** 134

RICHTSNOEREN

- ★ **Richtsnoer (EU) 2015/1197 van de Europese Centrale Bank van 2 juli 2015 tot wijziging van Richtsnoer ECB/2010/20 betreffende het juridische kader ten behoeve van de financiële administratie en verslaglegging in het Europees Stelsel van centrale banken (ECB/2015/24)** 147

Rectificaties

- ★ **Rectificatie van Verordening (EU) 2015/399 van de Commissie van 25 februari 2015 tot wijziging van de bijlagen II, III en V bij Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumresidugehalten voor 1,4-dimethylnaftaleen, benfuracarb, carbofuran, carbosulfan, ethefon, fenamidone, fenvaleraat, fenhexamide, furathiocarb, imazapyr, malathion, picoxystrobin, spirotetramat, tepraloxydim en trifloxystrobin in of op bepaalde producten (PB L 71 van 14.3.2015)** 166

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

II

(Niet-wetgevingshandelingen)

VERORDENINGEN

VERORDENING (EU) 2015/1185 VAN DE COMMISSIE

van 24 april 2015

tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp betreft voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten ⁽¹⁾, en met name artikel 15, lid 1,

Na raadpleging van het in artikel 18 van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde Overlegforum,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Krachtens Richtlijn 2009/125/EG moet de Commissie eisen inzake ecologisch ontwerp vaststellen voor energiegerelateerde producten met een significant omzet- en handelsvolume, een significant milieueffect en een significant potentieel voor verbetering met betrekking tot het milieueffect, zonder dat dit buitensporige kosten meebrengt.
- (2) Krachtens artikel 16, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG moet de Commissie overeenkomstig de procedure van artikel 19, lid 3, en de criteria van artikel 15, lid 2, en na raadpleging van het Overlegforum, in voorkomend geval uitvoeringsmaatregelen vaststellen, te beginnen bij die producten welke een grote bijdrage kunnen leveren tot de kosteneffectieve beperking van broeikasgasemissies, zoals toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken.
- (3) De Commissie heeft een voorbereidende studie uitgevoerd waarin zij de technische, milieutechnische en economische aspecten heeft onderzocht van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die typisch worden gebruikt voor verwarmingsdoeleinden in residentiële en commerciële gebouwen. De studie is uitgevoerd in samenwerking met de belanghebbenden en de betrokken partijen uit de Unie en derde landen en de bevindingen ervan zijn openbaar gemaakt.
- (4) De milieuaspecten van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die voor de toepassing van deze verordening als significant worden beschouwd, zijn het energieverbruik en de uitstoot van zwevende deeltjes (stof), gasvormige organische verbindingen, koolmonoxide en stikstofoxiden tijdens de gebruiksfase.
- (5) De voorbereidende studie heeft aangetoond dat verdere eisen met betrekking tot andere in deel 1 van bijlage I bij Richtlijn 2009/125/EG genoemde parameters voor ecologisch ontwerp niet vereist zijn in het geval van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken.

⁽¹⁾ PBL 285 van 31.10.2009, blz. 10.

- (6) Het toepassingsgebied van deze verordening omvat toestellen voor lokale ruimteverwarming die ontworpen zijn om vaste brandstoffen (biomassa of fossiele brandstoffen) te gebruiken. Toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die over een functionaliteit voor de indirecte verwarming van een vloeistof beschikken, vallen eveneens onder deze verordening. Vaste brandstoffen gebruikende toestellen voor lokale ruimteverwarming die een niet-houtachtige biomassa verbranden, hebben specifieke technische kenmerken en zijn daarom uitgesloten van het toepassingsgebied van deze verordening.
- (7) Het jaarlijkse energieverbruik van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, is voor de Unie in 2010 geraamd op 627 PJ (15,0 Mtoe), wat een uitstoot met zich meebrengt van 9,5 Mt kooldioxide (CO₂). Tenzij specifieke maatregelen worden genomen, zal het jaarlijkse energieverbruik van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken in 2030 naar verwachting 812 PJ (19,4 Mtoe) bedragen, wat een uitstoot met zich meebrengt van 8,8 Mt CO₂.
- (8) Het energieverbruik van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, kan worden verminderd door de toepassing van bestaande, niet aan eigendomsrechten gebonden technologieën die geen toename tot gevolg hebben van de gecombineerde kosten van aankoop en gebruik van deze producten.
- (9) De jaarlijkse uitstoot van zwevende deeltjes, gasvormige organische verbindingen en koolmonoxide is geraamd op respectievelijk 142 kton/jaar, 119 kton/jaar en 1 658 kton/jaar in 2010. Als resultaat van specifieke door de lidstaten vastgestelde maatregelen en van technologische ontwikkelingen zullen deze emissies naar verwachting in 2030 zijn gedaald tot respectievelijk 94 kton/jaar, 49 kton/jaar en 1 433 kton/jaar. In afwezigheid van specifieke maatregelen zal de jaarlijkse uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) naar verwachting toenemen omdat nieuwe toestellen voor lokale ruimteverwarming hogere verbrandingstemperaturen zullen gebruiken.
- (10) De uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, kan verder worden teruggedrongen door de toepassing van bestaande, niet aan eigendomsrechten gebonden technologieën die geen toename tot gevolg hebben van de gecombineerde kosten van aankoop en gebruik van deze producten.
- (11) Naar wordt geraamd zullen de eisen inzake ecologisch ontwerp die zijn neergelegd in deze verordening, alsmede in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1186 van de Commissie ⁽¹⁾, in 2030 resulteren in een jaarlijkse energiebesparing van ongeveer 41 PJ (0,9 Mtoe), wat neerkomt op een uitstoot van 0,4 Mt CO₂.
- (12) De in deze verordening neergelegde eisen inzake ecologisch ontwerp met betrekking tot de uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, zullen tegen 2030 resulteren in een vermindering van de uitstoot van zwevende deeltjes (PM), gasvormige organische verbindingen (OGC) en koolmonoxide (CO) met respectievelijk 27 kton/jaar, 5 kton/jaar en 399 kton/jaar.
- (13) Deze verordening heeft betrekking op producten met diverse technische kenmerken. Als voor al die producten dezelfde efficiëntie-eisen zouden gelden, zouden bepaalde technologieën uit de markt worden gedreven, wat een negatief effect zou hebben voor de consument. Eisen inzake ecologisch ontwerp die in verhouding staan tot het potentieel van elke technologie, creëren daarentegen een gelijk speelveld op de markt.
- (14) De eisen inzake ecologisch ontwerp moeten het energieverbruik van en de uitstooteisen inzake zwevende deeltjes, gasvormige organische verbindingen, koolmonoxide en stikstofoxiden voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken overal in de Unie harmoniseren zodat de werking van de interne markt en de milieuprestaties van die producten kunnen worden verbeterd.
- (15) De energie-efficiëntie van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, neemt gedurende het gebruik van de toestellen in de praktijk af ten opzichte van de energie-efficiëntie tijdens de oorspronkelijke tests. Om ervoor te zorgen dat de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming het nuttig rendement benadert, moeten de fabrikanten ertoe worden aangespoord gebruik te maken van sturing. Te dien einde wordt een algemene reductie voor het verschil tussen beide hierboven bedoelde waarden verondersteld. Die reductie kan worden teruggevonden door een aantal sturingsopties te kiezen.
- (16) De eisen inzake ecologisch ontwerp mogen de functionaliteit of betaalbaarheid van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken voor de eindgebruiker niet in het gedrang brengen en mogen geen negatief effect hebben op de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu.
- (17) Bij de invoering van eisen inzake ecologisch ontwerp moeten de fabrikanten voldoende tijd krijgen om het ontwerp van hun producten aan deze verordening aan te passen. Het tijdschema dient zodanig te zijn dat rekening wordt gehouden met de kosteneffecten voor fabrikanten, met name uit het midden- en kleinbedrijf, terwijl tevens wordt gegarandeerd dat de doelstellingen van deze verordening tijdig worden verwezenlijkt.

⁽¹⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1186 van de Commissie van 24 april 2015 houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad wat de energie-etikettering van toestellen voor lokale ruimteverwarming betreft (zie bladzijde 20 van dit Publicatieblad).

- (18) Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, gelden de geharmoniseerde normen overeenkomstig artikel 7 van Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾. Met het oog op rechtszekerheid en vereenvoudiging is het passend de desbetreffende geharmoniseerde normen te herzien om ze aan te passen aan de eisen inzake ecologisch ontwerp als vastgesteld bij de onderhavige verordening.
- (19) De productparameters moeten worden gemeten en berekend met gebruikmaking van betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare meet- en berekeningsmethoden die beantwoorden aan de erkende stand van de techniek voor meet- en rekenmethoden, met inbegrip van, voor zover beschikbaar, geharmoniseerde normen die op verzoek van de Commissie door Europese normalisatie-instellingen zijn opgesteld overeenkomstig de procedures van Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾.
- (20) Overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn 2009/125/EG moeten in deze verordening passende procedures voor overeenstemmingsbeoordeling worden gespecificeerd.
- (21) Om controles op de naleving te vergemakkelijken, moeten de fabrikanten informatie vermelden in de in de bijlagen IV en V bij Richtlijn 2009/125/EG bedoelde technische documentatie, voor zover deze informatie betrekking heeft op de eisen van deze verordening.
- (22) Om het milieueffect van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken verder te beperken, moeten de fabrikanten informatie verstrekken over demontage, recycling en verwijdering.
- (23) Naast de in deze verordening vastgestelde juridisch bindende eisen, moeten indicatieve benchmarks voor de beste op de markt beschikbare technologieën worden vastgesteld om te garanderen dat informatie over de milieuprestaties tijdens de levensduur van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken op grote schaal beschikbaar en gemakkelijk toegankelijk is.
- (24) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het bij artikel 19, lid 1, van Richtlijn 2009/125/EG ingestelde comité,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

1. Bij deze verordening worden eisen inzake ecologisch ontwerp vastgesteld voor het in de handel brengen en in werking stellen van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken en die een nominale warmteafgifte van maximaal 50 kW hebben.
2. Deze verordening is niet van toepassing op:
  - a) toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die specifiek zijn bedoeld om uitsluitend niet-houtachtige biomassa te verbranden;
  - b) toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die uitsluitend zijn bedoeld voor gebruik buitenshuis;
  - c) toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, waarvan de directe warmteafgifte minder bedraagt dan 6 % van de gecombineerde directe en indirecte warmteafgifte bij nominale warmteafgifte;
  - d) toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die niet in een fabriek zijn geassembleerd of die niet door één enkele fabrikant worden geleverd in de vorm van geprefabriceerde componenten of onderdelen die ter plaatse moeten worden geassembleerd;
  - e) luchtverwarmingsproducten;
  - f) saunakachels.

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad (PB L 88 van 4.4.2011, blz. 5).

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie, tot wijziging van de Richtlijnen 89/686/EEG en 93/15/EEG van de Raad alsmede de Richtlijnen 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG en 2009/105/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Beschikking 87/95/EEG van de Raad en Besluit nr. 1673/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 316 van 14.11.2012, blz. 12).

Artikel 2

Definities

In aanvulling op de in artikel 2 van Richtlijn 2009/125/EG vastgestelde definities wordt voor de toepassing van deze verordening verstaan onder:

1. „toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt”: een ruimteverwarmingstoestel dat warmte afgeeft door directe warmteoverdracht of door directe warmteoverdracht in combinatie met warmteoverdracht aan een vloeistof, teneinde een bepaald niveau van warmtecomfort voor de mens te bereiken en te handhaven binnen de gesloten ruimte waarin het product zich bevindt, eventueel in combinatie met een bepaalde warmteafgifte naar andere ruimten, en dat uitgerust is met één of meer warmtegeneratoren die vaste brandstoffen op directe wijze omzetten in warmte;
2. „toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant dat vaste brandstoffen gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, waarvan het verbrandingsbed en de verbrandingsgassen niet zijn afgesloten van de ruimte waarin het product is geplaatst en dat verbonden is met een opening voor een schoorsteen of open haard of dat een afvoerkanaal nodig heeft voor de afvoer van de verbrandingsproducten;
3. „toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant dat vaste brandstoffen gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, waarvan het verbrandingsbed en de verbrandingsgassen kunnen worden afgesloten van de ruimte waarin het product is geplaatst en dat verbonden is met een opening voor een schoorsteen of open haard of dat een afvoerkanaal nodig heeft voor de afvoer van de verbrandingsproducten;
4. „fornuis”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, dat in één behuizing de functie van een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, en een kookplaat, een oven of beide verenigt, dat wordt gebruikt voor de bereiding van voedsel en dat is verbonden met een opening voor een schoorsteen of open haard of dat een afvoerkanaal nodig heeft voor de afvoer van de verbrandingsproducten;
5. „toestel voor lokale ruimteverwarming zonder rookkanaal dat vaste brandstoffen gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, dat zijn verbrandingsproducten vrijgeeft in de ruimte waarin het product zich bevindt;
6. „toestel voor lokale ruimteverwarming met open afvoer naar de schoorsteen dat vaste brandstoffen gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, dat bedoeld is om onder een schoorsteen of in een open haard te worden geplaatst zonder afdichting tussen het product en de opening van de schoorsteen of open haard, en dat de verbrandingsproducten ongehinderd laat vrijkomen tussen het verbrandingsbed en de schoorsteen of het rookkanaal;
7. „saunakachel”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, dat is geïntegreerd in of naar wordt verklaard, moet worden gebruikt in droge of natte sauna's of soortgelijke omgevingen;
8. „luchtverwarmingsproduct”: een product dat warmte levert uitsluitend aan een warmelucht-verwarmingssysteem waarvan de lucht via een buis kan worden geleid en dat is ontworpen om te worden gebruikt terwijl het is vastgemaakt of beveiligd in een specifieke locatie, dan wel aan de wand is bevestigd, dat de lucht verspreid via een luchtbewegingsmechanisme teneinde een bepaald niveau van warmtecomfort voor de mens te bereiken en te handhaven binnen de gesloten ruimte waarin het product zich bevindt;
9. „vaste brandstof”: een brandstof die bij normale temperaturen binnenshuis een vaste vorm heeft, met inbegrip van vaste biomassa en vaste fossiele brandstoffen;
10. „biomassa”: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische herkomst uit de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van visserij en aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval;
11. „houtachtige biomassa”: biomassa afkomstig van bomen, heesters en struiken, met inbegrip van stamhout, verspaand hout, samengeperst hout in de vorm van pellets, samengeperst hout in de vorm van briketten, en zaagsel;
12. „niet-houtachtige biomassa”: andere biomassa dan houtachtige biomassa met inbegrip van stro, miscanthus, riet, korrels, granen, olijfpitten, perskoeken van olijven en notendoppen;
13. „fossiele vaste brandstof”: een andere vaste brandstof dan biomassa, met inbegrip van antraciet en magerkool, harde cokes, lagetemperatuurcokes, bitumineuze steenkool, bruinkool, een mengsel van fossiele brandstoffen of een mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen; voor de doeleinden van deze verordening omvat dit ook turf;
14. „voorkeurbrandstof”: de enige brandstof die overeenkomstig de instructies van de fabrikant bij voorkeur moet worden gebruikt in het toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt;
15. „andere geschikte brandstof”: een andere brandstof dan de voorkeurbrandstof, die overeenkomstig de instructies van de fabrikant kan worden gebruikt in het toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, met inbegrip van elke brandstof die wordt vermeld in de gebruiksaanwijzing voor installateurs en eindgebruikers, op vrij toegankelijke websites van fabrikanten en leveranciers, in technisch promotiemateriaal en in advertenties;

16. „directe warmteafgifte”: de warmteafgifte van het product via straling en convectie, als afgegeven door of vanuit het product aan de lucht, exclusief de warmteafgifte van het product aan een warmteoverdrachtsvloeistof, uitgedrukt in kW;
17. „indirecte warmteafgifte”: de warmteafgifte van het product aan een warmteoverdrachtsvloeistof via hetzelfde warmteopwekkingsproces dat zorgt voor de directe warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW;
18. „indirecte-verwarmingsfunctionaliteit”: het product kan een deel van zijn totale warmteafgifte overdragen aan een warmteoverdrachtsvloeistof, ten behoeve van ruimteverwarming of waterverwarming voor huishoudelijke doeleinden;
19. „nominale warmteafgifte” (P_{nom}): de opgegeven warmteafgifte van een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, waarin vervat zowel de directe warmteafgifte als de indirecte warmteafgifte (wanneer van toepassing), wanneer dit toestel werkt op de stand voor de maximale warmteafgifte die over een langere periode kan worden gehandhaafd, als opgegeven door de fabrikant, uitgedrukt in kW;
20. „minimale warmteafgifte” (P_{min}): de opgegeven warmteafgifte van een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, waarin vervat zowel de directe warmteafgifte als de indirecte warmteafgifte (wanneer van toepassing), wanneer dit toestel werkt op de stand voor de laagste warmteafgifte, als opgegeven door de fabrikant, uitgedrukt in kW;
21. „bedoeld voor gebruik buitenshuis”: het product is geschikt voor een veilige functionering buiten gesloten ruimten, inclusief mogelijk gebruik in omstandigheden buitenshuis;
22. „zwevende deeltjes”: deeltjes van diverse vorm, structuur en dichtheid, verspreid in de gasvormige fase van het rookgas;
23. „equivalent model”: een model dat in de handel wordt gebracht met dezelfde technische parameters, zoals opgegeven in tabel 1 van punt 3 van bijlage II, als een ander door dezelfde fabrikant in de handel gebracht model.

Voor de doeleinden van bijlagen II tot en met V worden in bijlage I bijkomende definities gegeven.

Artikel 3

Eisen inzake ecologisch ontwerp en tijdschema

1. De eisen inzake ecologisch ontwerp voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, zijn opgenomen in bijlage II.
2. Toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, voldoen met ingang van 1 januari 2022 aan de eisen van bijlage II.
3. De naleving van de eisen inzake ecologisch ontwerp wordt gemeten en berekend aan de hand van de in bijlage III uiteengezette methoden.

Artikel 4

Overeenstemmingsbeoordeling

1. De in artikel 8, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde procedure voor overeenstemmingsbeoordeling bestaat uit de in bijlage IV bij die richtlijn beschreven interne ontwerpcontrole of het in bijlage V bij die richtlijn beschreven beheersysteem.
2. Voor de toepassing van de overeenstemmingsbeoordeling overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn 2009/125/EG bevat het technische documentatiedossier de in punt 3 van bijlage II bij deze verordening uiteengezette informatie.
3. Wanneer de in de technische documentatie voor een model opgenomen informatie is verkregen door berekeningen op basis van het ontwerp of door de extrapolatie van gegevens van andere modellen, of beide, dan bevat die documentatie nadere bijzonderheden over bedoelde berekeningen of extrapolaties, of beide, en over de tests die fabrikanten hebben uitgevoerd om de nauwkeurigheid van de berekeningen te controleren. In dergelijke gevallen bevat de technische documentatie ook een lijst van de modellen die als basis hebben gediend voor de extrapolatie en van alle andere modellen waarover de in de technische documentatie opgenomen informatie op diezelfde basis is verkregen.

Artikel 5

Controleprocedure met het oog op markttoezicht

Bij het uitvoeren van de in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde markttoezichtscontroles met betrekking tot de naleving van de in bijlage II bij deze verordening beschreven eisen, gebruiken de lidstaten de in bijlage IV bij deze verordening beschreven controleprocedure.

*Artikel 6***Indicatieve benchmarks**

De indicatieve benchmarks voor best presterende toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die op de markt beschikbaar zijn op het ogenblik dat deze verordening van kracht wordt, zijn vastgelegd in bijlage V.

*Artikel 7***Evaluatie**

1. Uiterlijk op 1 januari 2024 evalueert de Commissie deze verordening in het licht van de technologische vooruitgang en legt zij het resultaat van deze evaluatie voor aan het Overlegforum. Bij de evaluatie wordt met name onderzocht of:

- het passend is strengere eisen inzake ecologisch ontwerp vast te stellen voor de energie-efficiëntie en voor de uitstoot van zwevende deeltjes (PM), gasvormige organische verbindingen (OGC), koolmonoxide (CO) en stikstofoxiden (NO_x),
- de controletoleranties eventueel moeten worden gewijzigd.

2. De Commissie evalueert of het passend is om certificatie door derde partijen van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, te introduceren en zal de resultaten van die evaluatie uiterlijk op 22 augustus 2018 presenteren op het Overlegforum.

*Artikel 8***Overgangsbepalingen**

Tot 1 januari 2022 kunnen de lidstaten het in de handel brengen en in gebruik nemen toestaan van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die in overeenstemming zijn met de nationale bepalingen welke van toepassing zijn op de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming, de uitstoot van zwevende deeltjes, de uitstoot van gasvormige organische verbindingen, de uitstoot van koolmonoxide en de uitstoot van stikstof-oxiden.

*Artikel 9***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 24 april 2015.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

Definities voor de bijlagen II tot en met V

Voor de doeleinden van de bijlagen II tot en met V wordt verstaan onder:

1. „seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming” (η_s): de verhouding tussen de vraag om ruimteverwarming, verstrekt door een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, en het jaarlijkse energieverbruik dat nodig is om aan die vraag te voldoen, uitgedrukt in %;
2. „omrekeningscoëfficiënt” (CC): een coëfficiënt die de geraamde gemiddelde EU-opwekkingsefficiëntie van 40 % weerspiegelt als bedoeld in Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾; de waarde van de omrekeningscoëfficiënt is $CC = 2,5$;
3. „uitstoot van zwevende deeltjes”: de uitstoot van zwevende deeltjes bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in mg/m^3 droog rookgas, berekend bij 273 K en 1 013 mbar bij 13 % O_2 , of de gewogen gemiddelde emissies van zwevende deeltjes over maximaal vier verbrandingssnelheden, uitgedrukt in g/kg droge stof;
4. „uitstoot van koolmonoxide”: de uitstoot van koolmonoxide bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in mg/m^3 rookgas, berekend bij 273 K en 1 013 mbar bij 13 % O_2 ;
5. „uitstoot van gasvormige organische verbindingen”: de uitstoot van gasvormige organische verbindingen bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in mgC/m^3 rookgas, berekend bij 273 K en 1 013 mbar bij 13 % O_2 ;
6. „uitstoot van stikstofoxiden”: de uitstoot van stikstofoxiden bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in mg/m^3 rookgas uitgedrukt als NO_2 , berekend bij 273 K en 1 013 mbar bij 13 % O_2 ;
7. „calorische benedenwaarde” („net caloric value” — NCV): de totale hoeveelheid warmte die wordt afgegeven door een eenheidshoeveelheid brandstof met een geschikt vochtgehalte wanneer deze eenheidshoeveelheid volledig met zuurstof wordt verbrand en wanneer de verbrandingsproducten niet tot de omgevingstemperatuur worden afgekoeld;
8. „nuttig rendement bij, hetzij nominale, hetzij minimale warmteafgifte” ($\eta_{\text{th,nom}}$ of $\eta_{\text{th,min}}$ respectievelijk): de verhouding tussen de nuttige warmteafgifte en de totale energietoevoer, uitgedrukt in termen van NCV, van een toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, uitgedrukt in %;
9. „vereist elektrisch vermogen bij nominale warmteafgifte” (el_{max}): het verbruik van elektrisch vermogen door het toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt wanneer het de nominale warmteafgifte levert. Het verbruik van elektrisch vermogen wordt vastgesteld zonder rekening te houden met het stroomverbruik van een circulator in het geval het product een indirecte verwarmingsfunctionaliteit biedt en er een circulator is ingebouwd, uitgedrukt in kW;
10. „vereist elektrisch vermogen bij minimale warmteafgifte” (el_{min}): het verbruik van elektrisch vermogen door het toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt wanneer het de minimale warmteafgifte levert. Het verbruik van elektrisch vermogen wordt vastgesteld zonder rekening te houden met het stroomverbruik van een circulator in het geval het product beschikt over een indirecte-verwarmingsfunctionaliteit en er een circulator is ingebouwd, uitgedrukt in kW;
11. „vereist elektrisch vermogen in stand-by-modus” (el_{sb}): het verbruik van elektrisch vermogen door het product in de stand-by-modus, uitgedrukt in kW;
12. „vermogensseis voor de permanente waakvlam” (P_{pilot}): het verbruik door het product van een vaste brandstof om een vlam brandende te houden die als ontstekingsbron dient voor het ontsteken van het krachtigere verbrandingsproces dat vereist is voor de nominale warmteafgifte of voor de warmteafgifte bij deellast, wanneer brandend gedurende meer dan 5 minuten voordat de hoofdbrander in de aan-modus staat, uitgedrukt in kW;
13. „eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur”: het product is niet in staat om zijn warmteafgifte automatisch te variëren en er is geen feedback van de kamertemperatuur op basis waarvan de warmteafgifte automatisch kan worden aangepast;
14. „twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen sturing van de kamertemperatuur”: het product is in staat om zijn warmteafgifte via handbediening te variëren tussen twee of meer niveaus van warmteafgifte en is niet uitgerust met een apparaat dat de warmteafgifte automatisch bijregelt naargelang van de gewenste temperatuur binnenshuis;

⁽¹⁾ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).

15. „met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat”: het product is uitgerust met een niet-elektronisch apparaat dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis;
  16. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis;
  17. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis, en dat het mogelijk maakt de timing en het temperatuurniveau vast te leggen gedurende een tijdsinterval van 24 uur;
  18. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis, en dat het mogelijk maakt de timing en de temperatuurniveaus voor een gehele week vast te leggen. Gedurende die periode van zeven dagen moet de instelling een dagsewijze variatie mogelijk maken;
  19. „sturing van de kamertemperatuur, met aanwezigheidsdetectie”: het product is uitgerust met een elektronisch instrument, geïntegreerd dan wel extern, dat het instelpunt voor de kamertemperatuur automatisch verlaagt wanneer in de kamer geen persoon wordt gedetecteerd;
  20. „sturing van de kamertemperatuur, met openraamdetectie”: het product is uitgerust met een elektronisch instrument, geïntegreerd dan wel extern, dat de warmteafgifte vermindert als een raam of deur geopend is geworden. Indien een sensor wordt gebruikt om het openen van een raam of deur te detecteren, kan die met het product zijn geïnstalleerd, dan wel extern aan het product zijn of zijn ingebouwd in de structuur van het gebouw of zijn geïnstalleerd als een combinatie van die opties;
  21. „met de optie van afstandsbediening”: de functie die een interactie op afstand mogelijk maakt van buiten het gebouw waarin het product met de desbetreffende sturingseenheid is geïnstalleerd;
  22. „eentraps-”: geeft aan dat het product niet in staat is om zijn warmteafgifte automatisch te variëren;
  23. „twee trappen”: het product is in staat automatisch zijn warmteafgifte te reguleren op twee onderscheiden niveaus, naargelang van de feitelijke luchttemperatuur binnenshuis en de gewenste luchttemperatuur binnenshuis, gestuurd door temperatuursensoren en een interface die niet noodzakelijk zijn/is geïntegreerd in het product zelf;
  24. „modulerend”: het product is in staat automatisch zijn warmteafgifte te reguleren op drie of meer onderscheiden niveaus, naargelang van de feitelijke luchttemperatuur binnenshuis en de gewenste luchttemperatuur binnenshuis, gestuurd door temperatuursensoren en een interface die niet noodzakelijk zijn/is geïntegreerd in het product zelf;
  25. „stand-by-modus”: stand waarin het product aan het elektriciteitsnet is gekoppeld, afhankelijk is van de energietoevoer van het elektriciteitsnet om naar behoren te kunnen functioneren en gedurende onbepaalde tijd uitsluitend de volgende functies uitvoert: de reactiveringsfunctie of de reactiveringsfunctie in combinatie met, uitsluitend, de indicatie van de ingeschakelde reactiveringsfunctie en/of de informatie- of toestandsweergave;
  26. „andere fossiele brandstof”: andere fossiele brandstof dan antraciet en magerkool, harde cokes, lagetemperatuurcokes, bitumineuze steenkool, bruinkool, turf of briketten van gemengde fossiele brandstoffen;
  27. „andere houtachtige biomassa”: houtachtige biomassa andere dan stamhout met een vochtgehalte van maximaal 25 %, briketbrandstof met een vochtgehalte van minder dan 14 % of samengeperst hout met een vochtgehalte van minder dan 12 %;
  28. „typeaanduiding”: de doorgaans alfanumerieke code waarmee een specifiek model van toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, wordt onderscheiden van andere modellen met hetzelfde handelsmerk of dezelfde naam van de fabrikant;
  29. „vochtgehalte”: de massa water in de brandstof in verhouding tot de totale massa van de brandstof als gebruikt in het toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt.
-

BIJLAGE II

Eisen inzake ecologisch ontwerp**1. Specifieke eisen inzake ecologisch ontwerp wat de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming betreft**

- a) Toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken voldoen vanaf 1 januari 2022 aan de volgende eisen:
- i) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, bedraagt minimaal 30 %;
  - ii) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen dan samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken, bedraagt minimaal 65 %;
  - iii) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken, bedraagt minimaal 79 %;
  - iv) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van fornuizen die vaste brandstoffen gebruiken, bedraagt minimaal 65 %.

2. Specifieke eisen inzake ecologisch ontwerp wat de uitstoot betreft

- a) Met ingang van 1 januari 2022 gelden voor de uitstoot van zwevende deeltjes (PM) door toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, de volgende maxima:
- i) de PM-uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, mag maximaal 50 mg/m³ bij 13 % O₂ bedragen wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 1), of 6 g/kg (droge stof) wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, onder a), i), 2);
  - ii) de PM-uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen mag maximaal 40 mg/m³ bij 13 % O₂ bedragen wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 1), of 5 g/kg (droge stof) wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 2), dan wel 2,4 g/kg (droge stof) voor biomassa of 5,0 g/kg (droge stof) voor vaste fossiele brandstoffen wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 3);
  - iii) de PM-uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken, mag maximaal 20 mg/m³ bij 13 % O₂ bedragen wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 1), of 2,5 g/kg (droge stof) wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 2), dan wel 1,2 g/kg (droge stof) wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 3),.
- b) Met ingang van 1 januari 2022 gelden voor de uitstoot van gasvormige organische verbindingen (OGC) door toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, de volgende maxima:
- i) de OGC-uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen mag maximaal 120 mgC/m³ bij 13 % O₂ bedragen;
  - ii) de OGC-uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken, mag maximaal 60 mgC/m³ bij 13 % O₂ bedragen.
- c) Met ingang van 1 januari 2022 gelden voor de uitstoot van koolmonoxide (CO) door toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, de volgende maxima:
- i) de CO-uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, mag maximaal 2 000 mg/m³ bij 13 % O₂ bedragen;
  - ii) de CO-uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen mag maximaal 1 500 mg/m³ bij 13 % O₂ bedragen;
  - iii) de CO-uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken, mag maximaal 300 mg/m³ bij 13 % O₂ bedragen.

- d) Met ingang van 1 januari 2022 gelden voor de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) door toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, de volgende maxima:
- i) de NO_x -uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant en fornuizen die vaste brandstoffen in de vorm van biomassa gebruiken, mag maximaal 200 mg/m^3 bedragen, uitgedrukt als NO_2 , bij 13 % O_2 ;
  - ii) de NO_x -uitstoot van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant en fornuizen die vaste fossiele brandstoffen gebruiken, mag maximaal 300 mg/m^3 bedragen, uitgedrukt als NO_2 , bij 13 % O_2 ;

3. Productinformatie-eisen

- a) Met ingang van 1 januari 2022 wordt in verband met toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, de volgende productinformatie verstrekt:
- i) de handleidingen voor installateurs en eindgebruikers en de vrij toegankelijke websites van de fabrikanten, hun gemachtigde vertegenwoordigers en hun importeurs bevatten de volgende elementen:
    1. de in tabel 1 vervatte technische informatie, met de desbetreffende technische parameters, gemeten en berekend overeenkomstig bijlage III, en waarbij de in de tabel aangegeven significante cijfers worden getoond;
    2. informatie over specifieke voorzorgsmaatregelen die tijdens de assemblage, de installatie of het onderhoud van het toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, moeten worden getroffen;
    3. informatie betreffende de demontage, recycling en/of verwijdering aan het eind van de levensduur.
  - ii) de technische documentatie voor de doeleinden van de overeenstemmingsbeoordeling overeenkomstig artikel 4 bevat de volgende elementen:
    1. de onder i) genoemde elementen;
    2. in voorkomend geval, een lijst van equivalente modellen;
    3. wanneer de voorkeurbrandstof of een andere geschikte brandstof een andere brandstof is dan houtachtige biomassa, niet-houtachtige biomassa, een andere fossiele brandstof of een ander mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen als bedoeld in tabel 1, een beschrijving van de brandstof die een ondubbelzinnige identificatie ervan mogelijk maakt, en de technische norm of specificatie van de brandstof, inclusief het gemeten vochtgehalte en het gemeten asgehalte, en voor andere fossiele brandstoffen ook het gemeten gehalte aan vluchtige bestanddelen.
- b) Met ingang van 1 januari 2022 wordt in verband met toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken de volgende productinformatie verstrekt:
- i) uitsluitend voor toestellen voor lokale ruimteverwarming zonder rookkanaal die vaste brandstoffen gebruiken en voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met open afvoer naar de schoorsteen die vaste brandstoffen gebruiken: de handleiding voor de eindgebruikers, de vrij toegankelijke websites van de fabrikanten en de productverpakking bevatten de volgende duidelijk zichtbare en leesbare zin, in een taal die gemakkelijk wordt verstaan door de eindgebruikers in de lidstaat waarin het product wordt verhandeld: „Dit product is niet geschikt voor gebruik als primaire verwarming”;
    1. in de handleiding voor de eindgebruikers wordt deze zin op het schutblad aangebracht;
    2. op de vrij toegankelijke websites van fabrikanten wordt deze zin getoond samen met de opgave van de andere kenmerken van het product;
    3. op de productverpakking wordt deze zin aangebracht op een opvallende plaats op de verpakking wanneer het product aan de eindgebruiker vóór de aankoop wordt getoond.

Tabel 1

Informatie-eisen voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken

Typeaanduiding(en):

Indirecte-verwarmingsfunctionaliteit:[ja/nee]

Directe warmteafgifte: ... (kW)

Indirecte warmteafgifte: ... (kW)

Brandstof	Voorkeurbrandstof (uitsluitend één):	Andere geschikte brandstof (fen):	η_s [%]:	Uitstoot bij ruimteverwarming bij nominale warmteafgifte (*)				Uitstoot bij ruimteverwarming bij minimale warmteafgifte (*) (**)			
				PM	OGC	CO	NO _x	PM	OGC	CO	NO _x
				[x] mg/Nm ³ (13 % O ₂)				[x] mg/Nm ³ (13 % O ₂)			
Stamhout, vochtgehalte ≤ 25 %	[ja/nee]	[ja/nee]									
Samengeperst hout, vochtgehalte < 12 %	[ja/nee]	[ja/nee]									
Andere houtachtige biomassa	[ja/nee]	[ja/nee]									
Niet-houtachtige biomassa	[ja/nee]	[ja/nee]									
Antraciet en magerkool	[ja/nee]	[ja/nee]									
Harde cokes	[ja/nee]	[ja/nee]									
Lagetemperatuurcokes	[ja/nee]	[ja/nee]									
Bitumineuze steenkool	[ja/nee]	[ja/nee]									
Bruinkoolbriketten	[ja/nee]	[ja/nee]									
Turfbriketten	[ja/nee]	[ja/nee]									
Briketten van gemengde fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]									
Andere fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]									
Briketten van biomassa vermengd met fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]									
Andere mengsels van biomassa en fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]									

Kenmerken wanneer uitsluitend de voorkeurbrandstof wordt gebruikt

Item	Symbool	Waarde	Eenheid		Item	Symbool	Waarde	Eenheid
Warmteafgifte					Nuttig rendement (NCV als ontvangen)			
Nominale warmteafgifte	P_{nom}	x	kW		Nuttig rendement bij nominale warmteafgifte	$\eta_{th,nom}$	x,x	%
Minimale warmteafgifte (indicatief)	P_{min}	[x,x/n.v.t.]	kW		Nuttig rendement bij minimale warmteafgifte (indicatief)	$\eta_{th,min}$	[x,x/n.v.t.]	%

Aanvullend elektriciteitsverbruik				Type warmteafgifte/sturing kamertemperatuur (selecteer één)	
Bij nominale warmteafgifte	e_{max}	x,xxx	kW	Eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]
Bij minimale warmteafgifte	e_{min}	x,xxx	kW	Twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]
In stand-by-modus	e_{SB}	x,xxx	kW	Met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat	[ja/nee]
Vermogenseis voor de permanente waakvlam				Met elektronische sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]
Vermogenseis voor de permanente waakvlam (indien van toepassing)	P_{pilot}	[x,xxx/ n.v.t.]	kW	Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar	[ja/nee]
				Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar	[ja/nee]
				Andere sturingsopties (meerdere selecties mogelijk)	
				Sturing van de kamertemperatuur, met aanwezigheidsdetectie	[ja/nee]
				Sturing van de kamertemperatuur, met openraamdetectie	[ja/nee]
				Met de optie van afstandsbediening	[ja/nee]
Contactgegevens	Naam en adres van de fabrikant of van zijn gemachtigde.				

(*) PM = zwevende deeltjes, OGC = gasvormige organische verbindingen, CO = koolmonoxide, NO_x = stikstofoxiden

(**) Uitsluitend vereist indien correctiefactor F(2) of F(3) wordt gebruikt

BIJLAGE III

Metingen en berekeningen

1. Met het oog op de naleving en de controle op de naleving van de eisen van deze verordening worden metingen en berekeningen verricht aan de hand van geharmoniseerde normen waarvan de referentienummers voor dit doel zijn gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, of andere betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare methoden, die beantwoorden aan de algemeen erkende stand van de techniek op dit gebied. Zij dienen te voldoen aan de in de punten 2 tot en met 5 vermelde voorwaarden.
2. **Algemene voorwaarden voor metingen en berekeningen**
  - a) Toestellen voor lokale ruimteverwarming worden getest met gebruikmaking van hun voorkeurbrandstof en andere geschikte brandstoffen als vermeld in tabel 1 van bijlage II.
  - b) De opgegeven waarden voor de nominale warmteafgifte en de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming worden afgerond op één decimaal.
  - c) De opgegeven waarden voor de uitstoot worden afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal.
3. **Algemene voorwaarden voor de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming**
  - a) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming (η_s) wordt berekend als de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus ($\eta_{s,on}$), gecorrigeerd door bijdragen die de sturing van warmteafgifte, het aanvullend elektriciteitsverbruik en het energieverbruik van de permanente waakvlam in rekening brengen.
  - b) Het elektriciteitsverbruik wordt vermenigvuldigd met een omrekeningscoëfficiënt (CC) van 2,5.
4. **Algemene voorwaarden wat de uitstoot betreft**
  - a) Bij toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, wordt bij de meting rekening gehouden met de uitstoot van zwevende deeltjes (PM), gasvormige organische verbindingen (OGC), koolmonoxide (CO) en stikstofdioxiden (NO_x), simultaan gemeten, alsook gelijktijdig gemeten met de energie-efficiëntie voor ruimteverwarming, behalve voor PM indien de methode van punt 4, onder a), i), 2), of de methode van punt 4, onder a), i), 3), wordt gebruikt.
    - i) Er zijn drie methoden toegestaan voor de meting van de PM-uitstoot, elk met hun eigen eisen; er hoeft slechts één methode te worden gebruikt:
      1. PM-meting door bemonstering van een gedeeltelijk droog monster van het rookgas over een verwarmd filter. De PM-meting in de verbrandingsproducten van het toestel wordt uitgevoerd terwijl het product zijn nominale warmteafgifte levert en indien passend bij deellast;
      2. PM-meting door bemonstering, over de volledige verbrandingscyclus, van een gedeeltelijk monster van het rookgas, met gebruikmaking van natuurlijke trek, uit het verdunde rookgas met gebruikmaking van een volledige-stroomverduunningstunnel en een filter bij omgevingstemperatuur;
      3. PM-meting door bemonstering, over een periode van 30 minuten, van een gedeeltelijk monster van het rookgas, met gebruikmaking van een vaste trek van 12 Pa, uit het verdunde rookgas met gebruikmaking van een volledige-stroomverduunningstunnel en een filter bij omgevingstemperatuur of een elektrostatische stofvanger.
    - ii) De OGC-meting in de verbrandingsproducten van het toestel verloopt op een extractieve en continue wijze met behulp van een vlamionisatiedetector. Het verkregen resultaat wordt uitgedrukt in milligram koolstof. De OGC-meting in de verbrandingsproducten van het toestel wordt uitgevoerd terwijl het product zijn nominale warmteafgifte levert en indien passend bij deellast.
    - iii) De CO-meting in de verbrandingsproducten van het toestel verloopt op een extractieve en continue wijze met behulp van een infrarooddetector. De CO-meting in de verbrandingsproducten van het toestel wordt uitgevoerd terwijl het product zijn nominale warmteafgifte levert en indien passend bij deellast;
    - iv) De NO_x -meting in de verbrandingsproducten van het toestel verloopt op een extractieve en continue wijze en is gebaseerd op chemoluminescentiedetectie. De uitstoot van stikstofdioxiden wordt gemeten als de som van stikstofdioxide en stikstofdioxide, en wordt uitgedrukt in stikstofdioxide. De NO_x -meting in de verbrandingsproducten van het toestel wordt uitgevoerd terwijl het product zijn nominale warmteafgifte levert en indien passend bij deellast.

- b) De opgegeven waarden voor nominale warmteafgifte, seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming en uitstoot worden afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal.

5. Specifieke voorwaarden voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming

- a) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, is als volgt gedefinieerd:

$$\eta_s = \eta_{s,on} - 10\% + F(2) + F(3) - F(4) - F(5)$$

Waarin:

- $\eta_{s,on}$ = de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in de actieve modus, uitgedrukt in %, berekend als uiteengezet in punt 5, onder b);
  - $F(2)$ = een correctiefactor die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen voor sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden wederzijds exclusief zijn en niet bij elkaar kunnen worden opgeteld, uitgedrukt in %;
  - $F(3)$ = een correctiefactor die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen voor sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden bij elkaar kunnen worden opgeteld, uitgedrukt in %;
  - $F(4)$ = een correctiefactor die verband houdt met de negatieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming door het aanvullend elektriciteitsverbruik, uitgedrukt in %;
  - $F(5)$ = een correctiefactor die verband houdt met de negatieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming door het energieverbruik van een permanente waakvlam, uitgedrukt in %.
- b) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in de actieve modus wordt als volgt berekend:

$$\eta_{s,on} = \eta_{th,nom}$$

Waarin:

- $\eta_{th,nom}$ = het nuttig rendement bij nominale warmteafgifte, gebaseerd op de NCV.
- c) De correctiefactor $F(2)$ die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen van sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden wederzijds exclusief zijn en niet bij elkaar kunnen worden opgeteld, wordt als volgt berekend:

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, is de correctiefactor $F(2)$ gelijk aan één van de factoren overeenkomstig tabel 2, naargelang van de van toepassing zijnde sturingskenmerken. Slechts één waarde kan worden geselecteerd.

Tabel 2

Correctiefactor $F(2)$

Indien het product is uitgerust met (slechts één optie is mogelijk):	F(2)
centraalwarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur	0,0 %
twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen temperatuursturing	1,0 %
mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat	2,0 %
elektronische sturing van de kamertemperatuur	4,0 %
elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar	6,0 %
elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar	7,0 %

$F(2)$ is gelijk aan nul voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die niet voldoen aan de uitstooteisen van bijlage II, punt 2, wanneer de temperatuursturing op minimale warmteafgifte is ingesteld. Bij deze instelling mag de warmteafgifte niet meer bedragen dan 50 % van de nominale warmteafgifte.

- d) De correctiefactor $F(3)$ die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen van sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden bij elkaar kunnen worden opgeteld, wordt als volgt berekend:

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, is de correctiefactor $F(3)$ de som van de waarden overeenkomstig tabel 3, naargelang van de van toepassing zijnde sturingskenmerken.

Tabel 3

Correctiefactor $F(3)$

Indien het product is uitgerust met (meerdere opties zijn mogelijk):	$F(3)$
sturing kamertemperatuur met aanwezigheidsdetectie	1,0 %
sturing kamertemperatuur met openraamdetectie	1,0 %
de optie van afstandsbediening	1,0 %

$F(3)$ is gelijk aan nul voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die niet voldoen aan de uitstooteisen van bijlage II, punt 2, wanneer de temperatuursturing op minimale warmteafgifte is ingesteld. Bij deze instelling mag de warmteafgifte niet meer bedragen dan 50 % van de nominale warmteafgifte.

- e) De correctiefactor $F(4)$ voor het aanvullend elektriciteitsverbruik wordt als volgt berekend:

Deze correctiefactor houdt rekening met het aanvullend elektriciteitsverbruik bij werking in de aan- en stand-by-modus.

$$F(4) = CC \cdot \frac{0,2 \cdot el_{max} + 0,8 \cdot el_{min} + 1,3 \cdot el_{sb}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

Waarin:

- el_{max} = het verbruik van elektrisch vermogen bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in kW;
  - el_{min} = het verbruik van elektrisch vermogen bij de minimale warmteafgifte, uitgedrukt in kW. In het geval het product geen minimale warmteafgifte biedt, wordt het verbruik van elektrisch vermogen bij de nominale warmteafgifte gebruikt;
  - el_{sb} = het verbruik van elektrisch vermogen van het product in de stand-by-modus, uitgedrukt in kW;
  - P_{nom} = de nominale warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW.
- f) De correctiefactor $F(5)$ die verband houdt met het energieverbruik van een permanente waakvlam, wordt als volgt berekend:

Deze correctiefactor houdt rekening met de vermogensseis voor de permanente waakvlam.

$$F(5) = 0,5 \cdot \frac{P_{pilot}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

Waarin:

- P_{pilot} = het verbruik van de waakvlam, uitgedrukt in kW;
- P_{nom} = de nominale warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW.

BIJLAGE IV

Controleprocedure voor markttoezichtsdoeleinden

Bij het uitvoeren van het in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde markttoezicht passen de autoriteiten van de lidstaten de volgende procedure toe voor het controleren van de naleving van de in bijlage II bedoelde eisen:

1. De autoriteiten van de lidstaat testen één eenheid per model. De eenheid wordt getest met één of meer brandstoffen met soortgelijke kenmerken als de brandstof(fen) die door de fabrikant werd(en) gebruikt om de metingen overeenkomstig bijlage III uit te voeren.
2. Het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen van bijlage II bij deze verordening indien:
  - a) de opgegeven waarden voldoen aan de in bijlage II uiteengezette eisen;
  - b) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - c) de uitstoot van:
    1. zwevende deeltjes (PM) niet meer dan 20 mg/m³ bij 13 % O₂ hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen, en niet meer dan 10 mg/m³ bij 13 % O₂ hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken, wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 1), of niet meer dan 1 g/kg hoger ligt dan de opgegeven waarde wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 2), of niet meer dan 0,8 g/kg hoger ligt dan de opgegeven waarde wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, onder a), i), 3);
    2. gasvormige organische verbindingen (OGC) niet meer dan 25 mgC/m³ bij 13 % O₂ hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen, en niet meer dan 15 mgC/m³ bij 13 % O₂ hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken;
    3. koolmonoxide (CO) niet meer dan 275 mg/m³ bij 13 % O₂ hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen, en niet meer dan 60 mg/m³ bij 13 % O₂ hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken;
    4. stikstofoxiden (NO_x) niet meer dan 30 mg/m³, uitgedrukt als NO₂, bij 13 % O₂, hoger ligt dan de opgegeven waarde.
3. Wanneer het in punt 2, onder a), bedoelde resultaat niet wordt behaald, worden het model en alle equivalente modellen geacht niet te voldoen aan deze verordening. Wanneer niet wordt voldaan aan één van de in punt 2, onder b) of c), bedoelde voorwaarden, selecteren de autoriteiten van de lidstaat op willekeurige wijze drie extra te testen eenheden van hetzelfde model. Als alternatief mogen de drie extra geselecteerde eenheden van één of meer equivalente modellen zijn die in de technische documentatie van de fabrikant als equivalent product zijn opgegeven.
4. Het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen van bijlage II bij deze verordening indien:
  - a) de opgegeven waarden van de drie extra eenheden voldoen aan de in bijlage II vastgestelde eisen;
  - b) de gemiddelde seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s van de drie extra geteste eenheden niet meer dan 5 % lager ligt dan de opgegeven waarde;

c) het gemiddelde van de uitstoot van de drie extra geteste eenheden:

1. wat zwevende deeltjes (PM) betreft, niet meer dan 20 mg/m^3 bij 13 % O_2 hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen, en niet meer dan 10 mg/m^3 bij 13 % O_2 hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken, wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 1), of niet meer dan 1 g/kg hoger ligt dan de opgegeven waarde wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 2), of niet meer dan $0,8 \text{ g/kg}$ hoger ligt dan de opgegeven waarde wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, onder a), i), 3);
  2. wat gasvormige organische verbindingen (OGC) betreft, niet meer dan 25 mgC/m^3 bij 13 % O_2 hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen, en niet meer dan 15 mgC/m^3 bij 13 % O_2 hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken;
  3. wat koolmonoxide (CO) betreft, niet meer dan 275 mg/m^3 bij 13 % O_2 hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen, en niet meer dan 60 mg/m^3 bij 13 % O_2 hoger ligt dan de opgegeven waarde voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken;
  4. wat stikstofoxiden (NO_x) betreft, niet meer dan 30 mg/m^3 , uitgedrukt als NO_2 , bij 13 % O_2 , hoger ligt dan de opgegeven waarde.
5. Wanneer de in punt 4 bedoelde resultaten niet worden behaald, worden het model en alle equivalente modellen geacht niet aan deze verordening te voldoen.
- Binnen één maand nadat het besluit van niet-overeenstemming van het model is genomen, verstrekken de autoriteiten van de lidstaat de testresultaten en andere relevante informatie aan de autoriteiten van de overige lidstaten en aan de Commissie.
6. De autoriteiten van de lidstaat gebruiken de in bijlage III uiteengezette meet- en berekeningsmethoden.

De in deze bijlage aangegeven controletoleranties worden uitsluitend gebruikt voor de verificatie van de gemeten parameters door de autoriteiten van de lidstaten; zij mogen door de leverancier niet worden gebruikt als een toegestane tolerantie voor de vaststelling van de in de technische documentatie opgenomen waarden.

BIJLAGE V

Indicatieve benchmarks als bedoeld in artikel 6

Op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze verordening werd de beste op de markt beschikbare technologie voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, wat hun seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming en hun uitstoot van zwevende deeltjes, koolmonoxide, gasvormige organische verbindingen en stikstofoxiden betreft, als volgt geïdentificeerd. Op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze verordening was er geen enkel toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstof gebruikt, geïdentificeerd dat voldeed aan alle in de punten 1 t/m 5 gespecificeerde eisen. Verscheidene toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, voldeden aan één of meer van deze waarden:

1. Specifieke benchmarks voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, wat hun seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming betreft:
  - a) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken: 47 %;
  - b) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets: 86 %;
  - c) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken: 94 %;
  - d) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van fornuizen die vaste brandstoffen gebruiken: 75 %.
2. Specifieke benchmarks voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, wat hun uitstoot van zwevende deeltjes (PM) betreft:
  - a) benchmark voor de uitstoot van PM door toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen: 20 mg/m³ bij 13 % O₂ wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 1);
  - b) benchmark voor de uitstoot van PM door toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken: 10 mg/m³ bij 13 % O₂ wanneer gemeten overeenkomstig de methode van bijlage III, punt 4, onder a), i), 1).
3. Specifieke benchmarks voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, wat hun uitstoot van gasvormige organische verbindingen (OGC) betreft:
  - a) benchmark voor de uitstoot van OGC door toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen: 30 mg/m³ bij 13 % O₂;
  - b) benchmark voor de uitstoot van OGC door toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken: 10 mg/m³ bij 13 % O₂.
4. Specifieke benchmarks voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, wat hun uitstoot van koolmonoxide (CO) betreft:
  - a) benchmark voor de uitstoot van CO door toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, en fornuizen: 500 mg/m³ bij 13 % O₂;
  - b) benchmark voor de uitstoot van CO door toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken: 250 mg/m³ bij 13 % O₂.
5. Specifieke benchmarks voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, wat hun uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) betreft:
  - a) benchmark voor de uitstoot van NO_x door toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die vaste brandstoffen gebruiken, en fornuizen: 50 mg/m³ bij 13 % O₂;

De in de punten 1 tot en met 5 gespecificeerde benchmarks houden niet noodzakelijk in dat een combinatie van deze waarden bereikbaar is voor één enkel toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt.

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die andere vaste brandstoffen gebruiken dan samengeperst hout in de vorm van pellets, is een voorbeeld van een goede combinatie een bestaand model met een seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van 83 %, een uitstoot van zwevende deeltjes van 33 mg/m³ bij 13 % O₂, een uitstoot van gasvormige organische verbindingen van 69 mg/m³ bij 13 % O₂, een uitstoot van koolmonoxide van 1 125 mg/m³ bij 13 % O₂, en een uitstoot van stikstofoxiden van 115 mg/m³ bij 13 % O₂.

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die samengeperst hout in de vorm van pellets gebruiken, is een voorbeeld van een goede combinatie een bestaand model met een seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van 91 %, een uitstoot van zwevende deeltjes van 22 mg/m³ bij 13 % O₂, een uitstoot van gasvormige organische verbindingen van 6 mg/m³ bij 13 % O₂, een uitstoot van koolmonoxide van 312 mg/m³ bij 13 % O₂, en een uitstoot van stikstofoxiden van 121 mg/m³ bij 13 % O₂.

Voor fornuizen is een voorbeeld van een goede combinatie een bestaand model met een seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van 78 %, een uitstoot van zwevende deeltjes van 38 mg/m³ bij 13 % O₂, een uitstoot van gasvormige organische verbindingen van 66 mg/m³ bij 13 % O₂, een uitstoot van koolmonoxide van 1 375 mg/m³ bij 13 % O₂, en een uitstoot van stikstofoxiden van mg/m³ bij 13 % O₂.

GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2015/1186 VAN DE COMMISSIE**van 24 april 2015****houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad wat de energie-etikettering van toestellen voor lokale ruimteverwarming betreft****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de vermelding van het energieverbruik en het verbruik van andere hulpbronnen op de etikettering en in de standaardproductinformatie van energiegerelateerde producten ⁽¹⁾, en met name artikel 10,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op grond van Richtlijn 2010/30/EU moet de Commissie gedelegeerde handelingen vaststellen met betrekking tot de etikettering van energiegerelateerde producten die een significant potentieel voor energiebesparing bieden en die een soortgelijke werking hebben, maar sterk verschillen wat de prestatieniveaus betreft.
- (2) Toestellen voor lokale ruimteverwarming met een gelijkwaardige functionaliteit vertonen een grote variëteit qua energie-efficiëntie en de door dergelijke toestellen verbruikte energie vertegenwoordigt een belangrijk deel van de totale energievraag in de Unie. De mogelijkheden om het energieverbruik ervan te verminderen zijn aanzienlijk.
- (3) Toestellen voor lokale ruimteverwarming die niet-houtachtige biomassa gebruiken, hebben specifieke technische kenmerken en moeten derhalve worden uitgesloten van het toepassingsgebied van deze verordening.
- (4) Er moeten geharmoniseerde bepalingen worden vastgesteld met betrekking tot etikettering en standaardproductinformatie teneinde de fabrikanten te motiveren om de energie-efficiëntie van toestellen voor lokale ruimteverwarming te verhogen, om eindgebruikers aan te moedigen energie-efficiënte producten te kopen en om bij te dragen tot de goede werking van de interne markt.
- (5) Aangezien het typische gebruik — en dus ook het energieverbruik van toestellen voor lokale ruimteverwarming — verschilt van dat van andere gereguleerde producten voor ruimteverwarming, moet bij deze verordening een andere etiketteringsschaal worden ingevoerd dan die voor de overige ruimteverwarmingsproducten.
- (6) Aangezien lichtgevend en buistoestellen voor lokale ruimteverwarming producten zijn die rechtstreeks worden aangekocht door professionele gebruikers en niet door de eindconsumenten, zijn bij deze verordening geen energie-etiketteringseisen voor dergelijke toestellen vastgesteld.
- (7) De voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming geldende minimumeisen overeenkomstig Verordening (EU) 2015/1188 van de Commissie ⁽²⁾ zijn goed voor het maximale technische verbeteringspotentieel van dergelijke producten. Bijgevolg is er daarbovenop geen ruimte voor verdere differentiatie tussen die producten. Elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming kunnen niet direct worden vervangen door efficiëntere toestellen voor lokale ruimteverwarming die andere brandstoffen gebruiken, en bijgevolg zou het etiket de doelstelling van het verstrekken van informatie aan de consument over de relatieve efficiëntie van verschillende producten niet waar kunnen maken.
- (8) Bevordering van het gebruik van hernieuwbare energie in verwarmingsproducten is consistent met de doelstelling van bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Het is daarom passend dat bij deze verordening een specifieke aanpak wordt ingevoerd voor toestellen voor lokale ruimteverwarming, namelijk door de invoering van een biomassa-factor die op een dergelijk niveau is vastgesteld dat, wat toestellen voor lokale ruimteverwarming betreft die vaste brandstoffen gebruiken, klasse A++ uitsluitend bereikbaar is voor toestellen die pellets gebruiken.
- (9) De op het etiket te vermelden informatie moet worden verkregen door middel van betrouwbare, nauwkeurige en

⁽¹⁾ PBL 153 van 18.6.2010, blz. 1.

⁽²⁾ Verordening (EU) 2015/1188 van de Commissie van 28 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp voor toestellen voor lokale ruimteverwarming betreft (zie blz. 76 van dit Publicatieblad).

reproduceerbare meet- en berekeningsmethoden die beantwoorden aan erkende moderne meet- en berekenings-technieken, met inbegrip van, voor zover beschikbaar, geharmoniseerde normen die door Europese normalisatie-instanties in overeenstemming met de procedures van Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ zijn opgesteld met het oog op de vaststelling van eisen inzake ecologisch ontwerp.

- (10) In deze verordening moeten een eenvormig ontwerp en een eenduidige inhoud van de productetiketten voor toestellen voor lokale ruimteverwarming worden omschreven.
- (11) Voorts moeten bij deze verordening eisen worden vastgesteld voor de productkaart en de technische documentatie van toestellen voor lokale ruimteverwarming.
- (12) Daarnaast moeten bij deze verordening eisen worden vastgesteld voor de informatie die moet worden verstrekt bij elke vorm van verkoop op afstand van toestellen voor lokale ruimteverwarming, alsook in de reclame en het technisch promotiemateriaal voor dergelijke toestellen voor lokale ruimteverwarming.
- (13) Het is passend te voorzien in de eventuele herziening van het bepaalde in deze verordening teneinde rekening te houden met de technologische vooruitgang,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

Bij deze verordening worden eisen vastgesteld voor de energie-etikettering van en het verstrekken van aanvullende productinformatie over toestellen voor lokale ruimteverwarming met een nominale warmteafgifte van maximaal 50 kW.

Deze verordening is niet van toepassing op:

- a) elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming;
- b) toestellen voor lokale ruimteverwarming die voor de opwekking van warmte een door elektrische compressoren of brandstof aangedreven dampcompressiecyclus of sorptiecyclus gebruiken;
- c) toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die specifiek zijn bedoeld om uitsluitend niet-houtachtige biomassa te verbranden;
- d) toestellen voor lokale ruimteverwarming die specifiek zijn bedoeld voor andere verwarming dan ruimteverwarming binnenshuis, met als bedoeling een zeker warmtecomfort voor mensen te bereiken en te handhaven door middel van warmteconvectie of warmtestraling;
- e) toestellen voor lokale ruimteverwarming die uitsluitend zijn bedoeld voor gebruik buitenshuis;
- f) toestellen voor lokale ruimteverwarming waarvan de directe warmteafgifte minder dan 6 % bedraagt van de gecombineerde directe en indirecte warmteafgifte bij nominale warmteafgifte;
- g) toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, die niet in een fabriek zijn geassembleerd of die niet door één enkele fabrikant worden geleverd in de vorm van geprefabriceerde componenten of onderdelen die ter plaatse moeten worden geassembleerd;
- h) lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming en buistoestellen voor lokale ruimteverwarming;
- i) luchtverwarmingsproducten;
- j) saunakachels.

Artikel 2

Definities

In aanvulling op de in artikel 2 van Richtlijn 2010/30/EU vastgestelde definities gelden voor deze verordening de volgende definities:

- 1. „toestel voor lokale ruimteverwarming”: een ruimteverwarmingstoestel dat warmte afgeeft door directe warmteoverdracht of door directe warmteoverdracht in combinatie met warmteoverdracht aan een vloeistof, teneinde een

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie, tot wijziging van de Richtlijnen 89/686/EEG en 93/15/EEG van de Raad alsmede de Richtlijnen 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG en 2009/105/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Beschikking 87/95/EEG van de Raad en Besluit nr. 1673/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 316 van 14.11.2012, blz. 12).

bepaald niveau van warmtecomfort voor de mens te bereiken en te handhaven binnen de gesloten ruimte waarin het product zich bevindt, eventueel in combinatie met een bepaalde warmteafgifte naar andere ruimten, en dat uitgerust is met één of meer warmtegeneratoren die elektriciteit of gasvormige, vloeibare of vaste brandstoffen op directe wijze omzetten in warmte, door het gebruik van respectievelijk het joule-effect of de verbranding van de desbetreffende brandstof;

2. „toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant, een toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant of een fornuis dat een vaste brandstof gebruikt;
3. „toestel voor lokale ruimteverwarming dat gasvormige brandstof gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant, een toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant of een fornuis dat een gasvormige brandstof gebruikt;
4. „toestel voor lokale ruimteverwarming dat vloeibare brandstof gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant, een toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant of een fornuis dat een vloeibare brandstof gebruikt;
5. „elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat warmte opwekt met gebruikmaking van het joule-effect;
6. „toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat gasvormige, vloeibare of vaste brandstoffen gebruikt, waarvan het verbrandingsbed en de verbrandingsgassen niet zijn afgesloten van de ruimte waarin het product geplaatst is, en dat is verbonden met een opening voor een schoorsteen of open haard of dat een afvoerkanaal nodig heeft voor de afvoer van de verbrandingsproducten;
7. „toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat gasvormige, vloeibare of vaste brandstoffen gebruikt, waarvan het verbrandingsbed en de verbrandingsgassen kunnen worden afgesloten van de ruimte waarin het product geplaatst is, en dat is verbonden met de opening van een schoorsteen of open haard of dat een afvoerkanaal nodig heeft voor de afvoer van de verbrandingsproducten;
8. „fornuis”: toestel voor lokale ruimteverwarming dat vaste brandstoffen gebruikt, dat in één omsluiting de functie van een toestel voor lokale ruimteverwarming en een kookplaat, een oven, of beide voor de bereiding van voedsel verenigt, en dat verbonden is met een opening voor een schoorsteen of open haard voor de afvoer van de verbrandingsproducten;
9. „met brandstof gestookt toestel voor lokale ruimteverwarming”: hetzij een toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant, hetzij een toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant, hetzij een fornuis;
10. „lichtgevend toestel voor lokale ruimteverwarming”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat met een brander is uitgerust die een gasvormige of vloeibare brandstof verbrandt, dat boven hoofdhoogte moet worden geïnstalleerd en moet worden gericht naar de plaats van gebruik zodat de warmte-emissie van de brander, die voornamelijk bestaat uit infrarode straling, op directe wijze de te verwarmen personen verwarmt, en dat zijn verbrandingsproducten uitstoot in de ruimte waarin het toestel zich bevindt;
11. „buisstestel voor lokale ruimteverwarming”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat met een brander is uitgerust die een gasvormige of vloeibare brandstof verbrandt, dat boven hoofdhoogte dichtbij de te verwarmen personen moet worden geïnstalleerd, dat de ruimte voornamelijk verwarmt via de infrarode straling, uitgezonden door de buis of buizen die worden verwarmd door de interne doortocht van verbrandingsproducten, en waarvan de verbrandingsproducten worden afgevoerd via een afvoerkanaal;
12. „verwarmingstoestel zonder rookkanaal”: een toestel voor lokale ruimteverwarming, dat geen lichtgevend toestel voor lokale ruimteverwarming is, dat gasvormige, vloeibare of vaste brandstoffen gebruikt en dat zijn verbrandingsproducten vrijgeeft in de ruimte waarin het product zich bevindt;
13. „verwarmingstoestel met open afvoer naar de schoorsteen”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat gasvormige, vloeibare of vaste brandstoffen verbrandt, dat bedoeld is om onder een schoorsteen of in een open haard te worden geplaatst zonder afdichting tussen het product en de opening van de schoorsteen of open haard, en dat de verbrandingsproducten ongehinderd laat vrijkomen tussen het verbrandingsbed en de schoorsteen of het rookkanaal;
14. „luchtverwarmingsproduct”: een product dat warmte levert uitsluitend aan een warmeluchtverwarmingssysteem waarvan de lucht via een buis kan worden geleid en dat is ontworpen voor gebruik terwijl het is vastgemaakt of beveiligd in een specifieke locatie, dan wel aan de wand is bevestigd, dat de lucht verspreidt via een luchtbewegingsmechanisme teneinde een bepaald niveau van warmtecomfort voor de mens te bereiken en te handhaven binnen de gesloten ruimte waarin het product zich bevindt;
15. „saunakachel”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat geïntegreerd is in of, naar wordt verklaard, te gebruiken is in droge of natte sauna's of soortgelijke omgevingen;
16. „vaste brandstof”: een brandstof die in normale temperaturen binnenshuis een vaste vorm heeft, met inbegrip van biomassa en fossiele brandstoffen;
17. „biomassa”: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische herkomst uit de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van visserij en aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval;

18. „houtachtige biomassa”: biomassa afkomstig van bomen, heesters en struiken, met inbegrip van stamhout, verspaand hout, hout samengeperst tot pellets, hout samengeperst tot briquettes, en zaagsel;
19. „niet-houtachtige biomassa”: andere biomassa dan houtachtige biomassa met inbegrip van stro, miscanthus, riet, korrels, granen, olijfpitten, perskoeken van olijven en notendoppen;
20. „voorkeurbrandstof”: de enige vaste brandstof die overeenkomstig de instructies van de leverancier bij voorkeur in de verwarmingsketel moet worden gebruikt;
21. „fossiele vaste brandstof”: andere brandstoffen dan biomassa, met inbegrip van antraciet en magerkool, harde cokes, lagetemperatuercokes, bitumineuze steenkool, bruinkool, een mengsel van fossiele brandstoffen of een mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen; voor de doeleinden van deze verordening valt ook turf hieronder;
22. „andere geschikte brandstof”: een andere vaste brandstof dan de voorkeurbrandstof, die overeenkomstig de instructies van de leverancier in het toestel voor lokale ruimteverwarming kan worden gebruikt, waaronder begrepen alle brandstoffen die vermeld zijn in de gebruiksaanwijzing voor installateurs en eindgebruikers, op vrij toegankelijke websites van de leverancier, in technisch promotiemateriaal en in advertenties;
23. „directe warmteafgifte”: de warmteafgifte van het product via straling en convectie, als afgegeven door of vanuit het product aan de lucht, exclusief de warmteafgifte van het product aan een warmteoverdrachtstvloeistof, uitgedrukt in kW;
24. „indirecte warmteafgifte”: de warmteafgifte van het product aan een warmteoverdrachtstvloeistof via hetzelfde warmteopwekkingsproces dat zorgt voor de directe warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW;
25. „indirecte verwarmingsfunctionaliteit”: het product kan een deel van zijn totale warmteafgifte overdragen aan een warmteoverdrachtstvloeistof, ten behoeve van ruimteverwarming of waterverwarming voor huishoudelijke doeleinden;
26. „nominale warmteafgifte” (P_{nom}): de warmteafgifte van een toestel voor lokale ruimteverwarming, waarin vervat zowel de directe warmteafgifte als de indirecte warmteafgifte (in voorkomend geval), wanneer dit toestel werkt op de stand voor de maximale warmteafgifte die over een langere periode kan worden gehandhaafd, als opgegeven door de leverancier, uitgedrukt in kW;
27. „minimale warmteafgifte” (P_{min}): de warmteafgifte van een toestel voor lokale ruimteverwarming, waarin vervat zowel de directe warmteafgifte als de indirecte warmteafgifte (in voorkomend geval), wanneer dit toestel werkt op de stand voor de laagste warmteafgifte, als opgegeven door de leverancier, uitgedrukt in kW;
28. „bedoeld voor gebruik buitenshuis”: het product is geschikt voor een veilige functionering buiten gesloten ruimten, inclusief mogelijk gebruik in omstandigheden buitenshuis;
29. „equivalent model”: een model dat in de handel wordt gebracht met dezelfde technische parameters, zoals opgegeven in tabel 2 of tabel 3 van bijlage V, als een ander door dezelfde leverancier in de handel gebracht model.

Voor de doeleinden van bijlagen II tot en met IX worden bijkomende definities vastgesteld in bijlage I.

Artikel 3

Verantwoordelijkheden van leveranciers en tijdschema

1. Met ingang van 1 januari 2018 zien leveranciers die toestellen voor lokale ruimteverwarming, die géén vaste brandstoffen verbruikende verwarmingstoestellen zonder rookkanaal of vaste brandstoffen verbruikende verwarmingstoestellen met open afvoer naar de schoorsteen zijn, in de handel brengen of in bedrijf nemen erop toe dat:
  - a) een dergelijk toestel voor lokale ruimteverwarming wordt geleverd met een gedrukt etiket overeenkomstig het formaat en met de inhoud als gegeven in punt 1 van bijlage III, en dit toestel in overeenstemming is met de energie-efficiëntieclassen als gegeven in bijlage II;
  - b) een elektronisch etiket, in het formaat en met vermelding van de informatie zoals beschreven in punt 1 van bijlage III en overeenkomstig de energie-efficiëntieklasse als uiteengezet in bijlage II, aan de handelaren beschikbaar wordt gesteld voor dit model van toestel voor lokale ruimteverwarming;
  - c) een productkaart overeenkomstig bijlage IV beschikbaar wordt gesteld voor het toestel voor lokale ruimteverwarming;
  - d) een elektronische productkaart, zoals bepaald in bijlage IV, aan de handelaren beschikbaar wordt gesteld voor dit model van toestel voor lokale ruimteverwarming;
  - e) alle technische documentatie, als uiteengezet in bijlage V, op verzoek beschikbaar wordt gesteld aan de autoriteiten van de lidstaten en aan de Commissie;

- f) in alle reclameadvertenties voor dit specifieke model van lokaleruimteverwarmingstoestel waarin energiegerelateerde of prijsinformatie is opgenomen, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld;
  - g) in al het technisch promotiemateriaal betreffende dit specifiek model van lokaleruimteverwarmingstoestel waarin de specifieke technische parameters ervan zijn beschreven, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld.
2. Met ingang van 1 januari 2022 zien leveranciers die vaste brandstoffen gebruikende verwarmingstoestellen zonder rookkanaal of vaste brandstoffen gebruikende verwarmingstoestellen met open afvoer naar de schoorsteen in de handel brengen of in bedrijf nemen, erop toe dat:
- a) een dergelijk toestel voor lokale ruimteverwarming wordt geleverd met een gedrukt etiket overeenkomstig het formaat en met de inhoud als gegeven in punt 1 van bijlage III, en dit toestel in overeenstemming is met de energie-efficiëntieklassen als gegeven in bijlage II;
  - b) een elektronisch etiket, in het formaat en met vermelding van de informatie zoals beschreven in punt 1 van bijlage III en overeenkomstig de energie-efficiëntieklasse als uiteengezet in bijlage II, aan de handelaren beschikbaar wordt gesteld voor een dergelijk model van toestel voor lokale ruimteverwarming;
  - c) een productkaart overeenkomstig bijlage IV beschikbaar wordt gesteld voor een dergelijk toestel voor lokale ruimteverwarming;
  - d) een elektronische productkaart, zoals bepaald in bijlage IV, aan de handelaren beschikbaar wordt gesteld voor een dergelijk model van toestel voor lokale ruimteverwarming;
  - e) alle technische documentatie, als uiteengezet in bijlage V, op verzoek beschikbaar wordt gesteld aan de autoriteiten van de lidstaten en aan de Commissie;
  - f) in alle reclameadvertenties voor een dergelijk specifiek model van lokaleruimteverwarmingstoestel waarin energiegerelateerde of prijsinformatie is opgenomen, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld;
  - g) in al het technisch promotiemateriaal betreffende een dergelijk specifiek model van lokaleruimteverwarmingstoestel waarin de specifieke technische parameters ervan zijn beschreven, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld.

Artikel 4

Verantwoordelijkheden van handelaren

Handelaren in toestellen voor lokale ruimteverwarming zien erop toe dat:

- a) elk toestel voor lokale ruimteverwarming dat in een verkooppunt wordt aangeboden, vergezeld gaat van een etiket, door de leverancier verstrekt overeenkomstig artikel 3, aangebracht op de voorzijde van het toestel voor lokale ruimteverwarming, op een dergelijke manier dat het duidelijk zichtbaar is;
- b) toestellen voor lokale ruimteverwarming die te koop, te huur of in huurkoop worden aangeboden waarbij de eindgebruiker het product vermoedelijk niet uitgestald ziet, in de handel worden gebracht met de door de leveranciers overeenkomstig bijlage VI te verstrekken informatie, behalve wanneer het aanbod gebeurt via internet, in welk geval het bepaalde in bijlage VII van toepassing is;
- c) in alle reclameadvertenties voor een specifiek model van lokaleruimteverwarmingstoestel waarin energiegerelateerde of prijsinformatie is opgenomen, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld;
- d) in al het technisch promotiemateriaal betreffende een specifiek model van lokaleruimteverwarmingstoestel waarin de specifieke technische parameters zijn opgenomen, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld.

Artikel 5

Meet- en berekeningsmethoden

De op grond van de artikelen 3 en 4 te verstrekken informatie wordt verkregen met behulp van betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare meetmethoden, waarbij rekening wordt gehouden met de erkende recentste berekenings- en meetmethoden, zoals uiteengezet in bijlage VIII.

Artikel 6

Controleprocedure met het oog op markttoezicht

Wanneer zij de overeenstemming van de opgegeven energie-efficiëntieklasse van toestellen voor lokale ruimteverwarming beoordelen, passen de lidstaten de in bijlage IX vastgelegde controleprocedure toe.

*Artikel 7***Evaluatie**

Uiterlijk op 1 januari 2024 evalueert de Commissie deze verordening in het licht van de vooruitgang van de technologie. Bij deze evaluatie wordt met name nagegaan of de vrijstellingen van de toepassing van deze verordening kunnen worden beperkt.

*Artikel 8***Inwerkingtreding**

1. Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
2. Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 2018 voor vaste brandstoffen gebruikende toestellen voor lokale ruimteverwarming die geen verwarmingstoestellen zonder rookkanaal of verwarmingstoestellen met open afvoer naar de schoorsteen zijn. Artikel 3, lid 1, onder f) en g), en artikel 4, onder b), c) en d), zijn evenwel van toepassing met ingang van 1 april 2018.
3. Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 2022 voor vaste brandstoffen gebruikende verwarmingstoestellen zonder rookkanaal en vaste brandstoffen gebruikende verwarmingstoestellen met open afvoer naar de schoorsteen. Artikel 3, lid 2, onder f) en g), en artikel 4, onder b), c) en d), zijn evenwel van toepassing met ingang van 1 april 2022.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 24 april 2015.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

Definities voor de bijlagen II tot en met IX

Voor de doeleinden van de bijlagen II tot en met IX gelden de volgende definities:

1. „omrekeningscoëfficiënt” (CC): een coëfficiënt die de geraamde gemiddelde EU-opwekkingsefficiëntie van 40 % weerspiegelt als bedoeld in Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾; de waarde van de omrekeningscoëfficiënt is $CC = 2,5$;
2. „calorische benedenwaarde” („net caloric value” — NCV): de totale hoeveelheid warmte die wordt afgegeven door een eenheidshoeveelheid brandstof met een geschikt vochtgehalte wanneer deze eenheidshoeveelheid volledig met zuurstof wordt verbrand en wanneer de verbrandingsproducten niet tot de omgevingstemperatuur worden afgekoeld;
3. „nuttig rendement bij, hetzij nominale, hetzij minimale warmteafgifte” ($\eta_{th,nom}$ of $\eta_{th,min}$ respectievelijk): de verhouding tussen de nuttige warmteafgifte en de totale energietoevoer, uitgedrukt in termen van calorische benedenwaarde (NCV), van een toestel voor lokale ruimteverwarming, uitgedrukt in %;
4. „vereist elektrisch vermogen bij nominale warmteafgifte” (el_{max}): het verbruik van elektrisch vermogen door het toestel voor lokale ruimteverwarming wanneer het de nominale warmteafgifte levert. Het verbruik van elektrisch vermogen wordt vastgesteld zonder rekening te houden met het stroomverbruik van een circulator in het geval het product een indirecte verwarmingsfunctionaliteit biedt en er een circulator is ingebouwd, uitgedrukt in kW;
5. „vereist elektrisch vermogen bij minimale warmteafgifte” (el_{min}): het verbruik van elektrisch vermogen door het toestel voor lokale ruimteverwarming wanneer het de minimale warmteafgifte levert. Het verbruik van elektrisch vermogen wordt vastgesteld zonder rekening te houden met het stroomverbruik van een circulator in het geval het product een indirecte verwarmingsfunctionaliteit biedt en er een circulator is ingebouwd, uitgedrukt in kW;
6. „vereist elektrisch vermogen in stand-bymodus” (el_{sb}): het verbruik van elektrisch vermogen door het product in de stand-bymodus, uitgedrukt in kW;
7. „vermogenseis voor de permanente waakvlam” (P_{pilot}): het verbruik door het product van een gasvormige, vloeibare of vaste brandstof om een vlam brandende te houden die als ontstekingsbron dient voor het ontsteken van het krachtigere verbrandingsproces dat vereist is voor de nominale warmteafgifte of voor de warmteafgifte bij deellast, wanneer brandend gedurende meer dan 5 minuten voordat de hoofdbrander in de aan-stand staat, uitgedrukt in kW;
8. „eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur”: het product is niet in staat om zijn warmteafgifte automatisch te variëren en er is geen feedback van de kamertemperatuur op basis waarvan de warmteafgifte automatisch kan worden aangepast;
9. „twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen sturing van de kamertemperatuur”: het product is in staat om zijn warmteafgifte via handbediening te variëren tussen twee of meer niveaus van warmteafgifte en is niet uitgerust met een apparaat dat de warmteafgifte automatisch bijregelt naar gelang van de gewenste temperatuur binnenshuis;
10. „met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat”: het product is uitgerust met een niet-elektronisch apparaat dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis;
11. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis;
12. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis, en dat het mogelijk maakt de timing en het temperatuurniveau vast te stellen gedurende een tijdsinterval van 24 uur;

⁽¹⁾ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).

13. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis, en dat het mogelijk maakt de timing en de temperatuurniveaus voor een gehele week vast te leggen. Gedurende die periode van zeven dagen moet de instelling een dagsgewijze variatie mogelijk maken;
  14. „sturing van de kamertemperatuur, met aanwezigheidsdetectie”: het product is uitgerust met een elektronisch instrument, geïntegreerd dan wel extern, dat het instelpunt voor de kamertemperatuur automatisch verlaagt wanneer in de kamer geen persoon wordt gedetecteerd;
  15. „sturing van de kamertemperatuur, met openraamdetectie”: het product is uitgerust met een elektronisch instrument, geïntegreerd dan wel extern, dat de warmteafgifte vermindert als een raam of deur geopend is geworden. Indien een sensor wordt gebruikt om het openen van een raam of deur te detecteren, kan die met het product zijn geïnstalleerd, dan wel extern aan het product zijn of ingebouwd zijn in de structuur van het gebouw of geïnstalleerd zijn als een combinatie van die opties;
  16. „met de optie van afstandsbediening”: de functie die een interactie op afstand van buiten het gebouw mogelijk maakt, waarbij het product met de desbetreffende sturingseenheid is geïnstalleerd;
  17. „stand-bymodus”: stand waarin het product aan het elektriciteitsnet is gekoppeld, afhankelijk is van de energietoevoer van het elektriciteitsnet om naar behoren te kunnen functioneren en gedurende onbepaalde tijd uitsluitend de volgende functies uitvoert: de reactiveringsfunctie, of de reactiveringsfunctie in combinatie met, uitsluitend, de indicatie van de ingeschakelde reactiveringsfunctie en/of de informatie- of toestandsweergave;
  18. „typeaanduiding”: de doorgaans alfanumerieke code waarmee een specifiek model toestel voor lokale ruimteverwarming wordt onderscheiden van andere modellen met hetzelfde handelsmerk of dezelfde leveranciers- of handelaarsnaam;
  19. „andere fossiele brandstof”: andere fossiele brandstof dan antraciet en magerkool, harde cokes, lagetemperatuurcokes, bitumineuze steenkool, bruinkool, turf of briketten van gemengde fossiele brandstoffen;
  20. „andere houtachtige biomassa”: houtachtige biomassa andere dan stamhout met een vochtgehalte van maximaal 25 %, briketbrandstof met een vochtgehalte van minder dan 14 % of samengeperst hout met een vochtgehalte van minder dan 12 %;
  21. „vochtgehalte”: de massa water in de brandstof in verhouding tot de totale massa van de brandstof als gebruikt in het toestel voor lokale ruimteverwarming.
-

BIJLAGE II

Energie-efficiëntieklassen

De energie-efficiëntieklasse van een toestel voor lokale ruimteverwarming wordt bepaald op basis van de in tabel 1 gegeven energie-efficiëntie-index.

Tabel 1

Energie-efficiëntieklassen van toestellen voor lokale ruimteverwarming

Energie-efficiëntieklasse	Energie-efficiëntie-index (EEI)
A++	$EEI \geq 130$
A+	$107 \leq EEI < 130$
A	$88 \leq EEI < 107$
B	$82 \leq EEI < 88$
C	$77 \leq EEI < 82$
D	$72 \leq EEI < 77$
E	$62 \leq EEI < 72$
F	$42 \leq EEI < 62$
G	$EEI < 42$

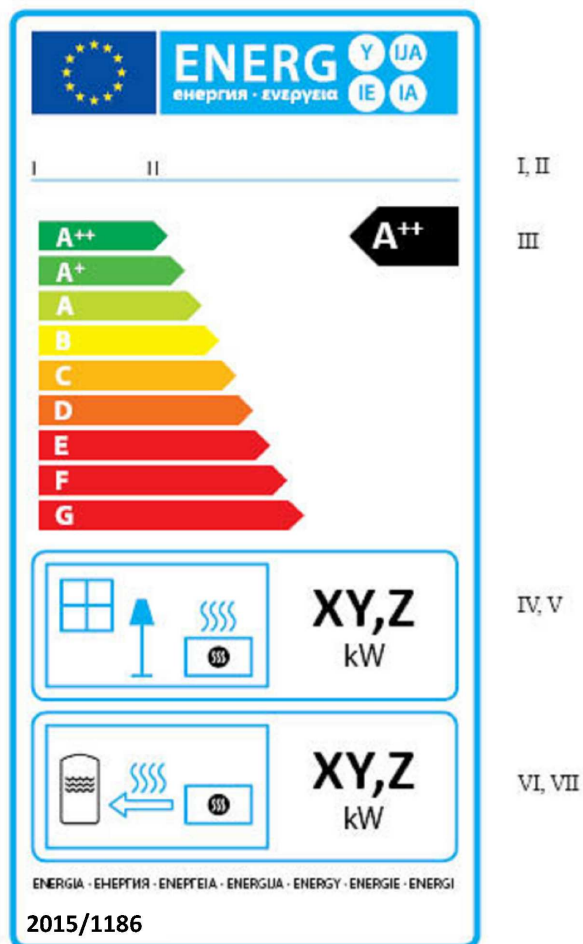
De energie-efficiëntie-index van een toestel voor lokale ruimteverwarming wordt berekend overeenkomstig bijlage VIII.

BIJLAGE III

Het etiket

1. Toestellen voor lokale ruimteverwarming

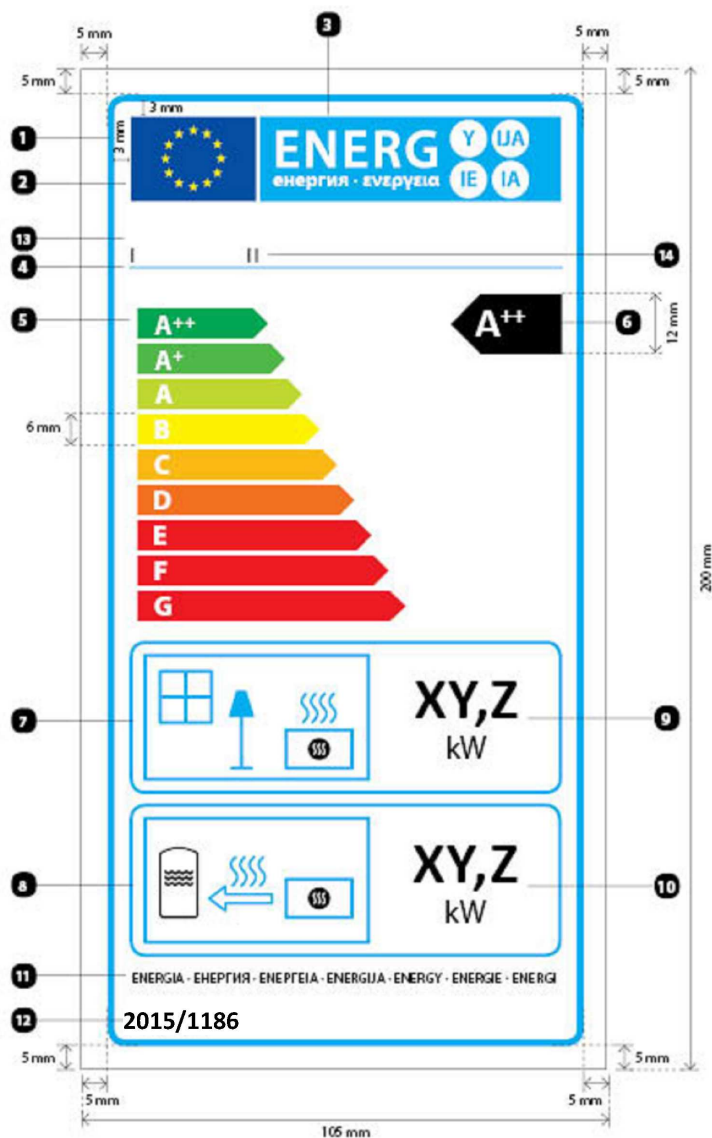

a) De volgende informatie wordt op het etiket vermeld:

- I. de naam of het handelsmerk van de leverancier;
- II. de typeaanduiding van het model van de leverancier;
- III. de energie-efficiëntieklasse, zoals bepaald overeenkomstig punt 1 van bijlage II; de punt van de pijl die de energie-efficiëntieklasse van het toestel voor lokale ruimteverwarming bevat wordt op dezelfde hoogte geplaatst als de punt van de pijl van de relevante energie-efficiëntieklasse;
- IV. het symbool voor directe warmteafgifte;
- V. de directe warmteafgifte in kW, afgerond tot op de eerste decimaal;
- VI. wat toestellen voor lokale ruimteverwarming met warmteoverdracht aan een vloeistof betreft, het symbool voor de indirecte warmteafgifte;
- VII. wat toestellen voor lokale ruimteverwarming met warmteoverdracht aan een vloeistof betreft, de indirecte warmteafgifte in kW, afgerond tot op de eerste decimaal.

b) Het ontwerp van het etiket voor toestellen voor lokale ruimteverwarming is in overeenstemming met punt 2 van deze bijlage.

2. Het etiket voor toestellen voor lokale ruimteverwarming wordt volgens onderstaande figuur ontworpen:

waarbij:

- het etiket is minimaal 105 mm breed en 200 mm hoog. Als het etiket op groter formaat wordt afgedrukt, moet de inhoud toch evenredig met bovenstaande specificaties blijven;
- de achtergrond is wit;
- de gebruikte kleuren zijn cyaan, magenta, geel en zwart en worden volgens het volgende voorbeeld gebruikt:
00-70-X-00: 0 % cyaan, 70 % magenta, 100 % geel, 0 % zwart;
- het etiket moet aan de volgende vereisten voldoen (de cijfers verwijzen naar de bovenstaande figuur):

- Lijndikte van de rand:** 4 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm
- EU-logo:** kleuren: X-80-00-00 en 00-00-X-00
- Energielogo:** kleur: X-00-00-00; pictogram zoals afgebeeld: EU-logo + energielogo: breedte: 86 mm, hoogte: 17 mm

- ④ **Rand sublogo's:** 1 pt, kleur: cyaan 100 %, lengte: 86 mm
- ⑤ **Schaal energieklassen**
- **Pijl:** hoogte: 6 mm, tussenruimte: 1,3 mm, kleuren:
Hoogste klasse: X-00-X-00
Tweede klasse: 70-00-X-00
Derde klasse: 30-00-X-00
Vierde klasse: 00-00-X-00
Vijfde klasse: 00-30-X-00
Zesde klasse: 00-70-X-00
Zevende klasse: 00-X-X-00
Achtste klasse: 00-X-X-00
Laagste klasse: 00-X-X-00
  - **Tekst:** calibri bold 14 pt, hoofdletters, wit, „+”-symbool: superscript, op één enkele lijn
- ⑥ **Energie-efficiëntieklasse**
- **Pijl:** breedte: 22 mm, hoogte: 12 mm, 100 % zwart
  - **Tekst:** calibri bold 24 pt, hoofdletters, wit, „+”-symbool: superscript, op één enkele lijn
- ⑦ **Directeverwarmingsfunctionaliteit**
- **Pictogram** zoals afgebeeld
  - **Rand:** 2 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm
- ⑧ **Indien van toepassing, indirecteverwarmingsfunctionaliteit**
- **Pictogram** zoals afgebeeld
  - **Rand:** 2 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm
- ⑨ **Nominale directe warmteafgifte**
- **Rand:** 2 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm
  - **Waarde „XY,Z”:** calibri bold 34 pt, 100 % zwart
  - **Tekst „kW”:** calibri regular 18 pt, 100 % zwart
- ⑩ **Wanneer van toepassing, nominale indirecte warmteafgifte**
- **Rand:** 2 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm
  - **Waarde „XY,Z”:** calibri bold 34 pt, 100 % zwart
  - **Tekst „kW”:** calibri regular 18 pt, 100 % zwart
- ⑪ **Energie**
- **Tekst:** calibri regular 8 pt, 100 % zwart
- ⑫ **Jaar dat het etiket werd ingevoerd en nummer van de verordening**
- **Tekst:** calibri bold 10 pt.
- ⑬ **Naam of handelsmerk van de leverancier**
- ⑭ **De typeaanduiding van het model van de leverancier**
- De naam of het handelsmerk van de leverancier en de typeaanduiding moeten passen in een ruimte van 86 × 12 mm.
-

BIJLAGE IV

Productkaart

1. De informatie op de productkaart van het toestel voor lokale ruimteverwarming wordt in de onderstaande volgorde verstrekt en opgenomen in de productbrochure of andere schriftelijke informatie die samen met het product wordt geleverd:
    - a) de naam van de leverancier of het handelsmerk;
    - b) de typeaanduiding van het model van de leverancier;
    - c) de energie-efficiëntieklasse van het model, bepaald overeenkomstig punt 1 van bijlage II;
    - d) de directe warmteafgifte in kW, afgerond op de dichtste decimaal;
    - e) de indirecte warmteafgifte in kW, afgerond op de dichtste decimaal;
    - f) de energie-efficiëntie-index, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal en berekend overeenkomstig bijlage VIII;
    - g) het nuttig rendement bij nominale en, in voorkomend geval, bij minimale warmteafgifte, afgerond op de dichtste decimaal en berekend overeenkomstig bijlage VIII;
    - h) de te nemen specifieke voorzorgsmaatregelen voor de assemblage, de installatie of het onderhoud van het toestel voor lokale ruimteverwarming.
  2. Eén productkaart kan betrekking hebben op meerdere modellen van toestellen voor lokale ruimteverwarming die door dezelfde leverancier worden geleverd.
  3. De in de productkaart vervatte informatie kan worden gegeven door een kopie van het etiket in kleur of in zwart-wit af te beelden. In dit geval wordt ook de nog niet op het etiket weergegeven informatie van punt 1 verstrekt.
-

BIJLAGE V

Technische documentatie

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming omvat de in artikel 3, lid 1, onder e), en de in artikel 3, lid 2, onder e), bedoelde technische documentatie:

- a) de naam en het adres van de leverancier;
- b) de typeaanduiding;
- c) in voorkomend geval de referenties van de toegepaste geharmoniseerde normen;
- d) wanneer de voorkeurbrandstof andere houtachtige biomassa, niet-houtachtige biomassa, een andere fossiele brandstof of een ander mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen is, als bedoeld in tabel 2: een beschrijving van de brandstof die voldoende is voor een ondubbelzinnige identificatie ervan, en de technische norm of specificatie van de brandstof, inclusief het gemeten vochtgehalte en het gemeten asgehalte, en voor andere fossiele brandstoffen ook het gemeten vluchtigheidsgehalte van de brandstof;
- e) in voorkomend geval, de overige gebruikte technische normen en specificaties;
- f) de identificatie en handtekening van de persoon die gemachtigd is om de leverancier te binden;
- g) de in tabel 2 (voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken) en tabel 3 (voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige/vloeibare brandstof gebruiken) opgenomen informatie, als gemeten en berekend in overeenstemming met bijlage VIII;
- h) verslagen van de door of namens de leveranciers uitgevoerde tests, inclusief de naam en het adres van de instanties die de tests hebben uitgevoerd;
- i) de te nemen specifieke voorzorgsmaatregelen voor de assemblage, de installatie en het onderhoud van het toestel voor lokale ruimteverwarming;
- j) en wanneer van toepassing, een lijst van equivalente modellen.

Deze informatie mag worden samengevoegd met de technische documentatie, verstrekt overeenkomstig de maatregelen krachtens Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾.

Tabel 2

Technische parameters voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken

Typeaanduiding(en):

Indirecteverwarmingsfunctionaliteit: [ja/neen]

Directe warmteafgifte: ... (kW)

Indirecte warmteafgifte: ... (kW)

Brandstof	Voorkeurbrandstof (slechts één):	Andere geschikte brandstof(fen):
Stamhout, vochtgehalte ≤ 25 %	[ja/neen]	[ja/neen]
Samengeperst hout, vochtgehalte < 12 %	[ja/neen]	[ja/neen]
Andere houtachtige biomassa	[ja/neen]	[ja/neen]
Niet-houtachtige biomassa	[ja/neen]	[ja/neen]

⁽¹⁾ Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (PB L 285 van 31.10.2009, blz. 10).

Antraciet en magerkool	[ja/nee]	[ja/nee]
Harde cokes	[ja/nee]	[ja/nee]
Lagetemperatuurcokes	[ja/nee]	[ja/nee]
Bitumineuze steenkool	[ja/nee]	[ja/nee]
Bruinkoolbriketten	[ja/nee]	[ja/nee]
Turfbriketten	[ja/nee]	[ja/nee]
Briketten van gemengde fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]
Andere fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]
Briketten van gemengde biomassa en fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]
Andere mengsels van biomassa en fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]

Kenmerken wanneer de voorkeurbrandstof wordt gebruikt

Seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s [%]:

Energie-efficiëntie-index (EEI)

Item	Symbool	Waarde	Eenheid		Item	Symbool	Waarde	Eenheid
Warmteafgifte					Nuttig rendement (NCV als ontvangen)			
Nominale warmteafgifte	P_{nom}	x,x	kW		Nuttig rendement bij nominale warmteafgifte	$\eta_{th,nom}$	x,x	%
Minimale warmteafgifte (indicatief)	P_{min}	[x,x/n.v.t.]	kW		Nuttig rendement bij minimale warmteafgifte (indicatief)	$\eta_{th,min}$	[x,x/n.v.t.]	%
Aanvullend elektriciteitsverbruik					Type warmteafgifte/sturing kamertemperatuur (selecteer één)			
Bij nominale warmteafgifte	el_{max}	x,xxx	kW		Eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]		
Bij minimale warmteafgifte	el_{min}	x,xxx	kW		Twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]		
In stand-bymodus	el_{sb}	x,xxx	kW		Met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat	[ja/nee]		

	Met elektronische sturing van de kamertemperatuur	[ja/neen]	
	Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar	[ja/neen]	
	Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar	[ja/neen]	
	Andere sturingsopties (meerdere selecties mogelijk)		
	Sturing van de kamertemperatuur, met aanwezigheidsdetectie	[ja/neen]	
	Sturing van de kamertemperatuur, met openraamdetectie	[ja/neen]	
	Met de optie van afstandsbediening	[ja/neen]	
Vermogens eis voor de permanente waakvlam			
Vermogens eis voor de permanente waakvlam (indien van toepassing)	P_{pilot}	[x,xxx/n.v.t.]	kW
Contactgegevens	Naam en adres van de leverancier.		

Tabel 3

Technische parameters voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige/vloeibare brandstof gebruiken

Typeaanduiding(en):								
Indirecteverwarmingsfunctionaliteit: [ja/neen]								
Directe warmteafgifte: ... (kW)								
Indirecte warmteafgifte: ... (kW)								
Brandstof								
Selecteer brandstoftype				[gasvormig/vloeibaar]	[specificeer]			
Item	Symbool	Waarde	Eenheid		Item	Symbool	Waarde	Eenheid
Warmteafgifte				Nuttig rendement (NCV)				
Nominale warmteafgifte	P_{nom}	x,x	kW		Nuttig rendement bij nominale warmteafgifte	$\eta_{th,nom}$	x,x	%
Minimale warmteafgifte (indicatief)	P_{min}	[x,x/n.v.t.]	kW		Nuttig rendement bij minimale warmteafgifte (indicatief)	$\eta_{th,min}$	[x,x/n.v.t.]	%

Aanvullend elektriciteitsverbruik				Type warmteafgifte/sturing kamertemperatuur (selecteer één)		
Bij nominale warmteafgifte	$e_{l_{max}}$	x,xxx	kW	Eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]	
Bij minimale warmteafgifte	$e_{l_{min}}$	x,xxx	kW	Twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]	
In stand-bymodus	$e_{l_{sb}}$	x,xxx	kW	Met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat	[ja/nee]	
				Met elektronische sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]	
				Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar	[ja/nee]	
				Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar	[ja/nee]	
				Andere sturingsopties (meerdere selecties mogelijk)		
				Sturing van de kamertemperatuur, met aanwezigheidsdetectie	[ja/nee]	
				Sturing van de kamertemperatuur, met openraamdetectie	[ja/nee]	
Vermogenseis voor de permanente waakvlam				Met de optie van afstandsbediening	[ja/nee]	
Vermogenseis voor de permanente waakvlam (indien van toepassing)	P_{pilot}	[x,xxx/n.v.t.]	kW			
Contactgegevens	Naam en adres van de leverancier					

BIJLAGE VI

Informatie die moet worden verstrekt wanneer de eindgebruiker het product vermoedelijk niet uitgestald ziet behalve op internet

1. De informatie waarnaar wordt verwezen in artikel 4, lid 1, onder b), wordt in de volgende volgorde verstrekt:
    - a) energie-efficiëntieklasse van het model, bepaald overeenkomstig punt 1 van bijlage II;
    - b) de directe warmteafgifte in kW, afgerond op één decimaal;
    - c) de indirecte warmteafgifte in kW, afgerond op één decimaal.
  2. De informatie waarnaar in punt 1 wordt verwezen, wordt in een leesbaar lettertype en een leesbare lettergrootte afgedrukt of afgebeeld.
-

BIJLAGE VII

Te verstrekken informatie in het geval van koop, huur of huurkoop via internet

1. Voor de doeleinden van de punten 2 tot en met 5 van deze bijlage gelden de volgende definities:
  - a) „weergavemechanisme”: ieder scherm, inclusief aanraakschermen, of andere visuele technologie om internetinhoud weer te geven voor gebruikers;
  - b) „geneste weergave”: visuele interface waarbij een beeld of gegevensreeks toegankelijk wordt door een muisklik, door er met de muis overheen te gaan (mouse-over) of door uitvergroting op een aanraakscherm van een ander beeld of een andere gegevensreeks;
  - c) „aanraakscherm”: een scherm dat reageert op aanraking, zoals dat van tabletcomputers, slatecomputers of smartphones;
  - d) „alternatieve tekst”: tekst die wordt aangeboden als alternatief voor een grafische voorstelling, waardoor de informatie in een niet-grafische vorm kan worden weergegeven wanneer weergaveapparaten de betrokken voorstelling niet kunnen weergeven of ter ondersteuning van de toegankelijkheid, bijvoorbeeld als input voor spraaksynthesetoepassingen.
2. Het passende etiket dat door de leveranciers beschikbaar wordt gesteld overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder b), of artikel 3, lid 2, onder b), wordt met het weergavemechanisme getoond in de nabijheid van de prijs van het product. De afmetingen zijn zodanig dat het etiket duidelijk zichtbaar en leesbaar is in verhouding tot de in punt 2 van bijlage III gespecificeerde afmetingen. Het etiket kan worden weergegeven met gebruikmaking van een geneste weergave, in welk geval het beeld dat wordt gebruikt voor de toegang tot het etiket; voldoet aan de in punt 3 van deze bijlage vastgestelde specificaties. Indien geneste weergave wordt toegepast, verschijnt het etiket bij de eerste muisklik, mouse-over of uitvergroting van het beeld op het aanraakscherm.
3. Het beeld dat bij geneste weergave wordt gebruikt voor de toegang tot het etiket:
  - a) is een pijl in de kleur die overeenkomt met de energie-efficiëntieklasse van het product op het etiket;
  - b) geeft op de pijl de energie-efficiëntieklasse van het betrokken product in het wit weer in een lettergrootte die equivalent is aan die van de prijs, en
  - c) heeft één van de volgende twee formaten:

4. In het geval van een geneste weergave is de weergavevolgorde van het etiket als volgt:
  - a) het in punt 3 van deze bijlage bedoelde beeld wordt met het weergavemechanisme getoond in de nabijheid van de prijs van het product of het pakket;
  - b) het beeld vormt een link naar het etiket;
  - c) het etiket wordt weergegeven na een muisklik, mouse-over of uitvergroting van het beeld op het aanraakscherm;
  - d) het etiket wordt getoond in een pop-up, een nieuwe tab of bladzijde, of in een ingezette weergave op het beeldscherm;
  - e) voor de uitvergroting van het etiket op aanraakschermen gelden de apparatuurconventies voor uitvergroting op aanraakschermen;
  - f) de weergave van het etiket wordt beëindigd door middel van een optie „sluiten” of door een ander standaardafsluitingsmechanisme;
  - g) de alternatieve tekst voor de grafische weergave, die moet worden weergegeven wanneer het etiket niet kan worden weergegeven, is de energie-efficiëntieklasse van het product in een lettergrootte die equivalent is aan die van de prijs.
5. De passende productkaart die door de leveranciers beschikbaar wordt gesteld overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder d), of artikel 3, lid 2, onder d), wordt met het weergavemechanisme getoond in de nabijheid van de prijs van het product. De afmeting van de productkaart is zodanig dat deze duidelijk zichtbaar en leesbaar is. De productkaart kan worden weergegeven met gebruikmaking van een geneste weergave, waarbij het beeld dat wordt gebruikt voor de toegang tot de kaart, duidelijk leesbaar het woord „Productkaart” toont. Wanneer geneste weergave wordt gebruikt, verschijnt de productkaart bij de eerste muisklik, mouse-over of uitvergroting van de link op het aanraakscherm.

BIJLAGE VIII

Metingen en berekeningen

1. Met het oog op de naleving en de controle op de naleving van de eisen van deze verordening worden metingen en berekeningen uitgevoerd met gebruikmaking van geharmoniseerde normen waarvan de referentienummers voor dit doel zijn gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, of van andere betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare methoden die beantwoorden aan de algemeen erkende stand van de techniek op dit gebied. Zij voldoen aan de in de punten 2 tot en met 4 vermelde voorwaarden.
2. Algemene voorwaarden voor metingen en berekeningen:
  - a) om hun energie-efficiëntie-index en hun directe en indirecte warmteafgifte te bepalen, worden toestellen voor lokale ruimteverwarming getest met gebruikmaking van hun voorkeurbrandstof;
  - b) de opgegeven waarden voor de directe en indirecte warmteafgifte en de energie-efficiëntie-index worden afgerond tot op één decimaal.
3. Algemene voorwaarden voor de energie-efficiëntie-index en het verbruik van toestellen voor lokale ruimteverwarming:
  - a) de waarden voor het nuttig rendement $\eta_{th,nom}$, $\eta_{th,min}$ en voor de directe en indirecte warmteafgifte voor P_{nom} , P_{min} worden gemeten wanneer van toepassing;
  - b) de energie-efficiëntie-index (EEI) wordt berekend als de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus ($\eta_{s,on}$), bij toestellen voor lokale ruimteverwarming die biomassa als voorkeurbrandstof gebruiken, gecorrigeerd door een factor om het hernieuwbare karakter van de voorkeurbrandstof in rekening te brengen, en gecorrigeerd door bijdragen voor temperatuursturingen, aanvullend elektriciteitsverbruik en energieverbruik door de permanente waakvlam. De energie-efficiëntie-index (EEI) wordt uitgedrukt als een getal equivalent aan het getal uitgedrukt als een percentage.
4. Specifieke voorwaarden voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming:
  - a) De energie-efficiëntie-index (EEI) van alle toestellen voor lokale ruimteverwarming is gedefinieerd als:

$$EEI = (\eta_{s,on} \cdot BLF) - 10 \% + F(2) + F(3) - F(4) - F(5)$$

waarin:

- $\eta_{s,on}$ = de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus, uitgedrukt als %, berekend als uiteengezet in punt 4, onder b);
- BLF = de biomassa-factor („biomass label factor”), die 1,45 bedraagt voor toestellen voor lokale ruimteverwarming op biomassa en die 1 bedraagt voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die fossiele brandstoffen gebruiken;
- F(2) = een correctiefactor die verband houdt met de positieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index dankzij de aangepaste bijdragen voor sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden wederzijds exclusief zijn en niet bij elkaar kunnen worden opgeteld, uitgedrukt als %;
- F(3) = een correctiefactor die verband houdt met de positieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index dankzij de aangepaste bijdragen voor sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden bij elkaar kunnen worden opgeteld, uitgedrukt als %;
- F(4) = een correctiefactor die verband houdt met de negatieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index door het aanvullend elektriciteitsverbruik, uitgedrukt als %;
- F(5) = een correctiefactor die verband houdt met de negatieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index door het energieverbruik van een permanente waakvlam, uitgedrukt als %.

- b) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus wordt als volgt berekend:

$$\eta_{s,on} = \eta_{th,nom}$$

waarin:

— $\eta_{th,nom}$ = het nuttig rendement bij nominale warmteafgifte, gebaseerd op de NCV.

- c) De correctiefactor $F(2)$, die verband houdt met de positieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index dankzij de aangepaste bijdragen van sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden wederzijds exclusief zijn of niet bij elkaar kunnen worden opgeteld, wordt als volgt berekend:

Voor alle toestellen voor lokale ruimteverwarming is de correctiefactor $F(2)$ gelijk aan één van de factoren overeenkomstig tabel 4, naar gelang van de van toepassing zijnde sturingskenmerken. Slechts één waarde kan worden geselecteerd.

Tabel 4

Correctiefactor $F(2)$

Indien het product is uitgerust met een (slechts één optie is mogelijk):	$F(2)$
	Met brandstof gestookte toestellen voor lokale ruimteverwarming
Eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur	0,0 %
Twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen temperatuursturing	1,0 %
Met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat	2,0 %
Met elektronische sturing van de kamertemperatuur	4,0 %
Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar	6,0 %
Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar	7,0 %

Vanaf 1 januari 2022 is $F(2)$ gelijk aan nul voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, met emissies, wanneer de temperatuursturing is ingesteld op minimale warmteafgifte, die hoger liggen dan als vastgesteld in bijlage II, punt 2, van Verordening (EU) 2015/1185 van de Commissie ⁽¹⁾. De warmteafgifte bij deze instelling mag niet hoger liggen dan 50 % van de nominale warmteafgifte. Vanaf 1 januari 2022 bevat, indien $F(2)$ niet gelijk is aan nul, de technische documentatie de relevante informatie inzake de emissies bij minimale warmteafgifte.

- d) De correctiefactor $F(3)$, die verband houdt met de positieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index dankzij de aangepaste bijdragen voor sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden bij elkaar kunnen worden opgeteld, wordt als volgt berekend:

Voor alle toestellen voor lokale ruimteverwarming is de correctiefactor $F(3)$ de som van de waarden overeenkomstig tabel 5, naar gelang van de van toepassing zijnde sturingskenmerken.

Tabel 5

Correctiefactor $F(3)$

Indien het product is uitgerust met een (meerdere opties zijn mogelijk):	$F(3)$
	Met brandstof gestookte toestellen voor lokale ruimteverwarming
Sturing kamertemperatuur met aanwezigheidsdetectie	1,0 %
Sturing kamertemperatuur met openraamdetectie	1,0 %
Met de optie van afstandsbediening	1,0 %

⁽¹⁾ Verordening (EU) 2015/1185 van de Commissie van 24 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp betreft voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken (zie bladzijde 1 van dit Publicatieblad).

Vanaf 1 januari 2022 is $F(3)$ gelijk aan nul voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, met emissies, wanneer de temperatuursturing is ingesteld op minimale warmteafgifte, die hoger liggen dan als vastgesteld in bijlage II, punt 2, van Verordening (EU) 2015/1185. De warmteafgifte bij deze instelling mag niet hoger liggen dan 50 % van de nominale warmteafgifte. Vanaf 1 januari 2022 bevat, indien $F(3)$ niet gelijk is aan nul, de technische documentatie de relevante informatie inzake de emissies bij minimale warmteafgifte.

- e) De correctiefactor $F(4)$ voor het aanvullend elektriciteitsverbruik wordt als volgt berekend:

Deze correctiefactor houdt rekening met het aanvullend elektriciteitsverbruik bij werking in de aan- en stand-bymodus.

Voor alle toestellen voor lokale ruimteverwarming wordt de correctiefactor voor het aanvullend elektriciteitsverbruik als volgt berekend:

$$F(4) = CC \cdot \frac{0,2 \cdot el_{max} + 0,8 \cdot el_{min} + 1,3 \cdot el_{sb}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

waarin:

- el_{max} = het verbruik van elektrisch vermogen bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in kW;
  - el_{min} = het verbruik van elektrisch vermogen bij de minimale warmteafgifte, uitgedrukt in kW. In het geval het product geen minimale warmteafgifte biedt, wordt het verbruik van elektrisch vermogen bij de nominale warmteafgifte gebruikt;
  - el_{sb} = het verbruik van elektrisch vermogen van het product in de stand-bymodus, uitgedrukt in kW;
  - P_{nom} = de nominale warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW.
- f) De correctiefactor $F(5)$, die in verband staat met het energieverbruik van een permanente waakvlam, wordt als volgt berekend:

Deze correctiefactor houdt rekening met de vermogensseis voor de permanente waakvlam.

Voor alle toestellen voor lokale ruimteverwarming wordt deze correctiefactor als volgt berekend:

$$F(5) = 0,5 \cdot \frac{P_{pilot}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

waarin:

- P_{pilot} = het verbruik van de waakvlam, uitgedrukt in kW;
- P_{nom} = de nominale warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW.

BIJLAGE IX

Controleprocedure met het oog op markttoezicht

Met het oog op de beoordeling van de overeenstemming met de in artikelen 3 en 4 bepaalde eisen passen de lidstaten de volgende controleprocedure toe:

1. De autoriteiten van de lidstaten testen één eenheid per model. De eenheid wordt getest met een brandstof met eigenschappen binnen het bereik van die van de brandstof welke door de fabrikant is gebruikt om de metingen overeenkomstig bijlage VIII uit te voeren.

Het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen van deze verordening indien:

- a) de op het etiket en de productkaart opgegeven waarden en klassen overeenkomen met de waarden in de technische documentatie;
  - b) voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, de energie-efficiëntie-index (EEI) niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - c) voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die een vloeibare brandstof gebruiken, de EEI niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - d) voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die een gasvormige brandstof gebruiken, de EEI niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde.
2. Wanneer het in punt 2, onder a), bedoelde resultaat niet wordt behaald, worden het model en alle equivalente modellen geacht niet in overeenstemming te zijn met deze verordening. Wanneer één van de in de punt 2, onder b) tot en met d), bedoelde resultaten niet wordt behaald, selecteren de autoriteiten van de lidstaat op willekeurige wijze drie extra te testen eenheden. Als alternatief mogen de drie extra geselecteerde eenheden van één of meer equivalente modellen zijn die in de technische documentatie als equivalent product zijn opgegeven.

Het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen indien:

- a) de op het etiket en de productkaart opgegeven waarden en klassen voor de drie extra eenheden overeenkomen met de waarden in de technische documentatie;
- b) voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, de gemiddelde energie-efficiëntie-index (EEI) van de drie extra eenheden niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
- c) voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die een vloeibare brandstof gebruiken, de gemiddelde EEI van de drie extra eenheden niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
- d) voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die een gasvormige brandstof gebruiken, de gemiddelde EEI van de drie extra eenheden niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde.

Wanneer de in punt 2 bedoelde resultaten niet worden behaald, worden het model en alle equivalente modellen geacht niet aan deze verordening te voldoen.

Binnen één maand nadat het besluit van niet-overeenstemming van het model is genomen, verstrekken de autoriteiten van de lidstaat de testresultaten en andere relevante informatie aan de autoriteiten van de overige lidstaten en aan de Commissie.

De autoriteiten van de lidstaat gebruiken de in bijlage VIII uiteengezette meet- en berekeningsmethoden.

De in deze bijlage aangegeven controletoleranties worden uitsluitend gebruikt voor de verificatie van de gemeten parameters door de autoriteiten van de lidstaten; zij mogen door de leverancier niet worden gebruikt als een toegestane tolerantie voor de vaststelling van de in de technische documentatie opgenomen waarden. De op het etiket en de productkaart opgegeven waarden en klassen mogen niet gunstiger zijn voor de leverancier dan de in de technische documentatie opgegeven waarden.

GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2015/1187 VAN DE COMMISSIE**van 27 april 2015****houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de energie-etikettering van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen en pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de vermelding van het energieverbruik en het verbruik van andere hulpbronnen op de etikettering en in de standaardproductinformatie van energierelevante producten ⁽¹⁾, en met name artikel 10,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op grond van Richtlijn 2010/30/EU moet de Commissie gedelegeerde handelingen vaststellen met betrekking tot de etikettering van energierelevante producten die een significant potentieel voor besparingen van energie bieden en die een soortgelijke werking hebben, maar sterk verschillen wat de prestatieniveaus betreft.
- (2) Ruimteverwarmingstoestellen met een gelijkwaardige functionaliteit, inclusief verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, vertonen een grote variëteit wat hun energie-efficiëntie betreft. De energie die door verwarmingsketels voor vaste brandstoffen wordt verbruikt om ruimten binnenshuis te verwarmen, vormt een groot deel van de totale energievraag in de Unie. De mogelijkheden om het energieverbruik van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen te verminderen zijn aanzienlijk en omvatten ook het combineren van deze toestellen met geschikte temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties; derhalve moeten ook pakketten bestaande uit een verwarmingstoestel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties worden onderworpen aan de eisen voor energie-etikettering.
- (3) Ketels die uitsluitend warmte opwekken voor het verstrekken van warm drinkwater en warm water voor sanitaire toepassingen, ketels voor het opwarmen en distribueren van gasvormige media voor warmteoverdracht, ketels met warmtekrachtkoppeling met een minimaal elektrisch vermogen van 50 kW en ketels voor niet-houtachtige biomassa hebben specifieke technische kenmerken en moeten derhalve worden uitgesloten van het toepassingsgebied van deze verordening.
- (4) Er moeten geharmoniseerde bepalingen worden vastgesteld met betrekking tot etikettering en standaardproductinformatie inzake de energie-efficiëntie van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen teneinde de fabrikanten te motiveren om de energie-efficiëntie van deze verwarmingsketels te verhogen, om eindgebruikers aan te moedigen energie-efficiënte producten aan te kopen en om bij te dragen tot de goede werking van de interne markt.
- (5) Teneinde consumenten vergelijkbare informatie over verwarmingsketels voor vaste brandstoffen ter beschikking te stellen, moet een efficiëntieschaal worden ingevoerd die coherent is met Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013 van de Commissie ⁽²⁾. Als de aanpak van die gedelegeerde verordening wordt gevolgd, zou dat geen bevordering inhouden van de energie-efficiëntie van verwarmingsketels op biomassa. Als de aanpak wordt gevolgd die is gehanteerd voor fossiele brandstoffen, zou dat niet sporen met de doelstelling van bevordering van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽³⁾. Het is derhalve passend om bij deze verordening een specifieke aanpak te introduceren voor verwarmingsketels op biomassa, namelijk door invoering van een biomassa-factor (de „biomass label factor”) die op dergelijk niveau is vastgesteld dat klasse A++ uitsluitend kan worden bereikt door ketels op biomassa met rookgascondensor.
- (6) De op het etiket te vermelden informatie moet worden verkregen door middel van betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare meet- en berekeningsmethoden die beantwoorden aan erkende moderne meet- en berekenings technieken, met inbegrip van, voor zover beschikbaar, geharmoniseerde normen die door Europese normalisatieinstanties in overeenstemming met de procedures van Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁴⁾, zijn opgesteld met het oog op de vaststelling van eisen inzake ecologisch ontwerp.

⁽¹⁾ PB L 153 van 18.6.2010, blz. 1.⁽²⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013 van de Commissie van 18 februari 2013 ter aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad wat de energie-etikettering van ruimteverwarmingstoestellen, combinatieverwarmingstoestellen, pakketten van ruimteverwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties en pakketten van combinatieverwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties betreft (PB L 239 van 6.9.2013, blz. 1).⁽³⁾ Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 140 van 5.6.2009, blz. 16).⁽⁴⁾ Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie (PB L 316 van 14.11.2012, blz. 12).

- (7) In deze verordening moeten een eenvormig ontwerp en een eenduidige inhoud van de etiketten voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen worden omschreven.
- (8) Voorts moeten bij deze verordening eisen worden vastgesteld voor de productkaart en de technische documentatie van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen.
- (9) Daarnaast moeten bij deze verordening eisen worden vastgesteld voor de informatie die moet worden verstrekt bij elke vorm van verkoop op afstand van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, alsook in de reclame en het technisch promotiemateriaal voor dergelijke verwarmingsketels.
- (10) Wanneer de etiketten en de productinformatie zijn gebaseerd op de productkaarten van de leveranciers, moet worden gewaarborgd dat de eindgebruiker een gemakkelijke toegang heeft tot informatie over de energieprestatie van pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen in combinatie met aanvullende verwarmingstoestellen, zonne-energie-installaties en temperatuurregelaars.
- (11) Het is passend te voorzien in de eventuele herziening van het bepaalde in deze verordening teneinde rekening te houden met de technologische vooruitgang,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

1. Bij deze verordening worden eisen vastgesteld voor de energie-etikettering van en het verstrekken van aanvullende productinformatie over verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met een nominale warmteafgifte van maximaal 70 kW en pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met een nominale warmteafgifte van maximaal 70 kW, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties.
2. Deze verordening is niet van toepassing op:
  - a) ketels die uitsluitend warmte opwekken voor het verstrekken van warm drinkwater en warm water voor sanitaire toepassingen;
  - b) ketels voor het opwarmen en distribueren van gasvormige media voor warmteoverdracht zoals damp of lucht;
  - c) ketels met warmtekrachtkoppeling met een maximum elektrisch vermogen van 50 kW of meer;
  - d) ketels voor niet-houtachtige biomassa.

Artikel 2

Definities

In aanvulling op de in artikel 2 van Richtlijn 2010/30/EU vastgestelde definities gelden voor de doeleinden van deze verordening de volgende definities:

1. „verwarmingsketel voor vaste brandstoffen”: een installatie uitgerust met één of meer warmtegeneratoren op vaste brandstoffen, die warmte levert aan een centraal verwarmingssysteem dat is gevuld met water, om de binnentemperatuur in één of meer gesloten ruimten op een gewenst niveau te brengen en te handhaven, met een warmteverlies aan de omringende lucht van niet meer dan 6 % van de nominale warmteafgifte;
2. „centraal verwarmingssysteem op basis van water”: een systeem dat water als middel voor de warmteoverdracht gebruikt om centraal opgewekte warmte te distribueren over warmtelichamen voor ruimteverwarming in gebouwen, of delen daarvan; met inbegrip van blok- of stadsverwarmingsnetwerken;
3. „warmtegenerator voor vaste brandstoffen”: het onderdeel van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen dat warmte opwekt door verbranding van vaste brandstoffen;
4. „nominale warmteafgifte” of „ P_r ”: de aangegeven warmteafgifte van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen bij het voorzien van verwarming voor gesloten ruimten met de desbetreffende voorkeurbedstof, uitgedrukt in kW;

5. „vaste brandstof”: een brandstof die in normale temperaturen binnenshuis een vaste vorm heeft, met inbegrip van vaste biomassa en vaste fossiele brandstoffen;
6. „biomassa”: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische herkomst uit de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van visserij en aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval;
7. „houtachtige biomassa”: biomassa afkomstig van bomen, heesters en struiken, met inbegrip van stamhout, verspaand hout, hout samengeperst tot pellets, hout samengeperst tot briketten en zaagsel;
8. „niet-houtachtige biomassa”: andere biomassa dan houtachtige biomassa met inbegrip van stro, miscanthus, riet, korrels, granen, olijfpitten, perskoeken van olijven en notendoppen;
9. „fossiele brandstoffen”: andere brandstoffen dan biomassa, met inbegrip van antraciet, bruinkool, cokes en bitumineuze steenkool; voor de doeleinden van deze verordening valt ook turf hieronder;
10. „verwarmingsketel op biomassa”: verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met biomassa als voorkeurbrandstof;
11. „verwarmingsketel voor niet-houtachtige biomassa”: verwarmingsketel met niet-houtachtige biomassa als voorkeurbrandstof en waarvoor houtachtige biomassa, fossiele brandstoffen of een mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen niet als andere geschikte brandstoffen zijn genoemd;
12. „voorkeurbrandstof”: de enige vaste brandstof die overeenkomstig de instructies van de leverancier bij voorkeur in de verwarmingsketel moet worden gebruikt;
13. „andere geschikte brandstof”: een andere vaste brandstof dan de voorkeurbrandstof die overeenkomstig de instructies van de leverancier in de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen kan worden gebruikt, waaronder begrepen alle brandstoffen die vermeld zijn in de gebruiksaanwijzing voor installateurs en eindgebruikers, op vrij toegankelijke websites van de leverancier, in technisch promotiemateriaal en in advertenties;
14. „verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling”: verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die tegelijk warmte en elektriciteit genereert;
15. „aanvullend verwarmingstoestel”: een secundaire verwarmingsketel of warmtepomp die valt onder het toepassingsgebied van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013 of een secundaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die extra warmte genereert wanneer de warmtevraag groter is dan de nominale warmteafgifte van de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen;
16. „temperatuurregelaar”: het apparaat dat met de eindgebruiker communiceert ten aanzien van de waarden en tijden van de gewenste binnentemperatuur en dat relevante gegevens levert aan een interface van de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, zoals een centrale verwerkingseenheid, om zo de binnentemperatuur/-temperaturen te helpen regelen;
17. „zonne-energie-installatie”: een systeem uitsluitend op zonne-energie, een zonnecollector, een warmwatertank op zonne-energie of een pomp in het collectorcircuit, elk afzonderlijk in de handel gebracht;
18. „systeem uitsluitend op zonne-energie”: een installatie die is uitgerust met één of meerdere zonnecollectoren en warmwatertanks op zonne-energie, en eventuele pompen in het collectorcircuit en andere onderdelen, dat in de handel wordt gebracht als één eenheid en niet is uitgerust met een warmtegenerator, met uitzondering van eventueel één of meerdere reservedompelaars;
19. „zonnecollector”: een apparaat voor het absorberen van alle zonnestraling en het overdragen van de aldus geproduceerde warmte-energie aan een vloeistof die er doorheen loopt;
20. „warmwatertank op zonne-energie”: een warmwatertank waarin warmte-energie wordt opgeslagen die wordt geproduceerd door één of meerdere zonnecollectoren;
21. „warmwatertank”: een vat voor het opslaan van warm water met als doel het opwarmen van water en/of ruimten, met inbegrip van toebehoren, dat niet is uitgerust met een warmtegenerator, met uitzondering van eventueel één of meerdere reservedompelaars;
22. „reservedompelaar”: een verwarmingselement met elektrische weerstand waarvan de werking berust op het joule-effect, dat onderdeel is van een warmwatertank en dat uitsluitend warmte genereert wanneer de werking van de externe warmtebron verstoord is (zoals tijdens onderhoud) of wanneer de externe warmtebron buiten werking is. Het kan ook een onderdeel zijn van een warmwatertank op zonne-energie dat warmte opwekt wanneer de energiebron op zonne-energie niet toereikend is om voor het vereiste comfortniveau te zorgen;
23. „pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties”: een aan de eindgebruiker aangeboden pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen in combinatie met één of meerdere aanvullende verwarmingstoestellen, één of meerdere temperatuurregelaars en/of één of meerdere zonne-energie-installaties

24. „combinatieverwarmingsketel”: een verwarmingsketel op vaste brandstoffen die ook is ontworpen om warmte te leveren voor warm drinkwater of warm water voor sanitaire doeleinden op bepaalde temperaturen, in bepaalde hoeveelheden en aan bepaalde debieten met bepaalde tussenpozen, en dat gekoppeld is aan een externe voorziening van drinkwater of water voor sanitaire doeleinden.

Voor de doeleinden van bijlagen II tot en met X worden bijkomende definities vastgesteld in bijlage I.

Artikel 3

Verantwoordelijkheden van leveranciers en tijdschema

1. Met ingang van 1 april 2017 waarborgen de leveranciers die verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, inclusief toestellen die zijn geïntegreerd in pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, in de handel brengen en/of installeren, dat:

- elke verwarmingsketel voor vaste brandstoffen wordt voorzien van een gedrukt etiket dat in overeenstemming is met het formaat en de inhoud die in punt 1.1 van bijlage III zijn vastgesteld, en dat de energie-efficiëntieklasse overeenkomstig bijlage II vermeldt, en dat elke verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die bedoeld is om in een pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties te worden gebruikt, voorzien is van een tweede etiket dat in overeenstemming is met het formaat en de inhoud die in punt 2 van bijlage III zijn vastgesteld;
- voor elk model van verwarmingsketel voor vaste brandstoffen een elektronisch etiket, in het formaat en met vermelding van de informatie zoals beschreven in punt 1.1 van bijlage III en overeenkomstig de energie-efficiëntieklasse als uiteengezet in bijlage II, aan de handelaars beschikbaar wordt gesteld;
- een productkaart, zoals bepaald in punt 1 van bijlage IV, wordt verstrekt voor elke verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, alsmede een tweede productkaart, zoals bepaald in punt 2 van bijlage IV, voor elke verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die bedoeld is om in een pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties te worden gebruikt;
- voor elk model van verwarmingsketel voor vaste brandstoffen een elektronische productkaart, zoals bepaald in punt 1 van bijlage IV, aan de handelaars beschikbaar wordt gesteld;
- de in punt 1 van bijlage V bedoelde technische documentatie op verzoek aan de autoriteiten van de lidstaten en aan de Commissie wordt verstrekt;
- reclame voor een specifiek model van verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die energierelevante informatie of informatie over de prijs bevat, een verwijzing naar de energie-efficiëntieklasse van dat model bevat;
- in al het technische promotiemateriaal voor een specifiek model van verwarmingsketel voor vaste brandstoffen waarin de specifieke technische parameters zijn opgenomen, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld.

2. Met ingang van 26 september 2019 waarborgen de leveranciers die verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, inclusief toestellen die zijn geïntegreerd in pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, in de handel brengen en/of installeren, dat:

- elke verwarmingsketel voor vaste brandstoffen wordt voorzien van een gedrukt etiket dat in overeenstemming is met het formaat en de inhoud die in punt 1.2 van bijlage III zijn vastgesteld, en dat de energie-efficiëntieklasse overeenkomstig bijlage II vermeldt;
- voor elk model van verwarmingsketel voor vaste brandstoffen een elektronisch etiket, in het formaat en met vermelding van de informatie zoals beschreven in punt 1.2 van bijlage III en overeenkomstig de energie-efficiëntieklasse als uiteengezet in bijlage II, aan de handelaars beschikbaar wordt gesteld.

3. Met ingang van 1 april 2017 waarborgen de leveranciers die pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, in de handel brengen en/of installeren, dat:

- een gedrukt etiket dat in overeenstemming is met het formaat en de inhoud die in punt 2 van bijlage III zijn vastgesteld, met vermelding van de energie-efficiëntieklasse overeenkomstig bijlage II, wordt verstrekt voor elk pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties;
- voor elk model van pakket, bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, een elektronisch etiket, in het formaat en met vermelding van de informatie zoals beschreven in punt 2 van bijlage III en overeenkomstig de energie-efficiëntieklasse als uiteengezet in bijlage II, aan de handelaars beschikbaar wordt gesteld;
- een productkaart, zoals bepaald in punt 2 van bijlage IV, wordt verstrekt voor elk pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties;

- d) voor elk model van pakket, bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingsstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, een elektronische productkaart zoals bepaald in punt 2 van bijlage IV aan de handelaars beschikbaar wordt gesteld;
- e) de in punt 2 van bijlage V bedoelde technische documentatie op verzoek aan de instanties van de lidstaten en aan de Commissie wordt verstrekt;
- f) reclame voor een specifiek model van een pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingsstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, die energiegerelateerde informatie of informatie over de prijs bevat, een verwijzing naar de energie-efficiëntieklasse voor dat model bevat;
- g) in al het technische promotiemateriaal voor een specifiek model van een pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingsstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties waarin de specifieke technische parameters zijn opgenomen, de energie-efficiëntieklasse voor dat model wordt vermeld.

Artikel 4

Verantwoordelijkheden van handelaars

1. Handelaars in verwarmingsketels voor vaste brandstoffen zien erop toe dat:
  - a) in het verkooppunt op elke verwarmingsketel voor vaste brandstoffen het op grond van artikel 3, lid 1 of lid 2, door de leveranciers verstrekte etiket duidelijk zichtbaar is aangebracht op de buitenzijde van de voorkant van de ketel;
  - b) verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die te koop, te huur of in huurkoop worden aangeboden, waarbij de eindgebruiker het product vermoedelijk niet uitgestald ziet, in de handel worden gebracht met de overeenkomstig punt 1 van bijlage VI, door de leveranciers te verstrekken informatie, behalve wanneer het aanbod gebeurt via internet, in welk geval het bepaalde in bijlage VII van toepassing is;
  - c) reclame voor een specifiek model van verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die energiegerelateerde informatie of informatie over de prijs bevat, een verwijzing naar de energie-efficiëntieklasse van dat model bevat;
  - d) in al het technische promotiemateriaal voor een specifiek model van verwarmingsketel voor vaste brandstoffen waarin de specifieke technische parameters zijn opgenomen, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld.
2. Handelaars in pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingsstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties zien erop toe dat:
  - a) bij elk aanbod voor een specifiek pakket de energie-efficiëntie voor dat pakket wordt vermeld, door bij het pakket het etiket te plaatsen dat door de leverancier overeenkomstig artikel 3, lid 3, onder a), is verstrekt, vergezeld van de productkaart die door de leverancier overeenkomstig artikel 3, lid 3, onder c), is verstrekt, naar behoren ingevuld op grond van de kenmerken van het pakket;
  - b) pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingsstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties die te koop, te huur of in huurkoop worden aangeboden, waarbij de eindgebruiker het pakket vermoedelijk niet uitgestald ziet, in de handel worden gebracht met de overeenkomstig punt 2 van bijlage VI te verstrekken informatie, behalve wanneer het aanbod gebeurt via internet, in welk geval het bepaalde in bijlage VII van toepassing is;
  - c) reclame voor een specifiek model van een pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingsstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, die energiegerelateerde informatie of informatie over de prijs bevat, een verwijzing naar de energie-efficiëntieklasse van dat model bevat;
  - d) in al het technisch promotiemateriaal voor een specifiek model van een pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingsstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, waarin de specifieke technische parameters zijn opgenomen, de energie-efficiëntieklasse van dat model wordt vermeld.

Artikel 5

Meet- en berekeningsmethoden

De op grond van de artikelen 3 en 4 te verstrekken informatie wordt verkregen met behulp van betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare meet- en berekeningsmethoden, waarbij rekening wordt gehouden met de erkende meest recente meet- en berekeningsmethoden, zoals uiteengezet in bijlage VIII. De energie-efficiëntie-index wordt berekend zoals uiteengezet in bijlage IX.

*Artikel 6***Controleprocedure met het oog op markttoezicht**

Wanneer de lidstaten een beoordeling maken van de conformiteit van de opgegeven energie-efficiëntieklasse van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen en pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties passen zij de bij bijlage X vastgestelde procedure toe.

*Artikel 7***Evaluatie**

Uiterlijk op 1 januari 2022 evalueert de Commissie deze verordening in het licht van de vooruitgang van de technologie. Bij deze evaluatie zal met name worden nagegaan of het eventueel passend is een waterverwarmingsefficiëntieklasse toe te voegen op het etiket voor combinatieverwarmingsketels.

*Artikel 8***Inwerkingtreding**

1. Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
2. Zij is van toepassing met ingang van 1 april 2017. Artikel 3, lid 1, onder f) en g), artikel 3, lid 3, onder f) en g), artikel 4, lid 1, onder b), c) en d), en artikel 4, lid 2, onder b), c) en d), zijn echter slechts van toepassing met ingang van 1 juli 2017.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 27 april 2015.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

Definities voor de BIJLAGEN II tot en met X

Voor de toepassing van de bijlagen II tot en met V gelden de volgende definities:

1. „typeaanduiding van het model”: de doorgaans alfanumerieke code waarmee een specifiek model van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen of van een pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en/of zonne-energie-installaties wordt onderscheiden van andere modellen met hetzelfde handelsmerk of dezelfde leveranciers- of handelaarsnaam;
2. „seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming” of „ η_s ”: de verhouding tussen de ruimteverwarmingvraag voor een bepaald verwarmingsseizoen, waaraan moet worden voldaan door een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen en het jaarlijkse energieverbruik dat nodig is om aan deze vraag te voldoen, uitgedrukt in %.
3. „elektrisch rendement” of „ η_{el} ”: de verhouding tussen de elektriciteitsafgifte en de totale energie-input van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, waarbij de totale energie-input uitgedrukt wordt in termen van GCV of in termen van eindverbruik van energie vermenigvuldigd met CC;
4. „bruto verbrandingswaarde” of „GCV”: de totale hoeveelheid warmte die wordt afgegeven door een eenheidshoeveelheid brandstof met een geschikt vochtgehalte wanneer deze brandstof volledig met zuurstof wordt verbrand en de verbrandingsproducten tot omgevingstemperatuur zijn afgekoeld; deze hoeveelheid omvat de condensatiewarmte van de waterdamp die ontstaat bij de verbranding van het waterstof in de brandstof;
5. „omrekeningscoëfficiënt” of „CC”: een coëfficiënt die de geraamde gemiddelde EU-opwekkingsefficiëntie van 40 % weerspiegelt als bedoeld in Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾; de waarde van de omrekeningscoëfficiënt is $CC = 2,5$;
6. „kaart voor temperatuurregelaars”: de productkaart die moet worden verstrekt voor temperatuurregelaars overeenkomstig artikel 3, lid 3, onder a), van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013 van de Commissie;
7. „kaart voor verwarmingsketels”: voor ketels voor vaste brandstoffen, de productkaart die moet worden verstrekt voor verwarmingsketels overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder c), en voor andere ketels dan verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, de productkaart die moet worden verstrekt voor verwarmingsketels overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder b), van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013;
8. „kaart voor zonne-energie-installaties”: de productkaart die moet worden verstrekt voor zonne-energie-installaties overeenkomstig artikel 3, lid 4, onder a), van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013;
9. „kaart voor warmtepomp”: de productkaart die moet worden verstrekt voor zonne-energie-installaties overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder b), van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013;
10. „ketel met rookgascondensor”: een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen waarin, onder normale bedrijfsomstandigheden en bij bepaalde watertemperaturen, de waterdamp in de verbrandingsproducten gedeeltelijk wordt gecondenseerd om de latente warmte van deze waterdamp te gebruiken voor verwarmingsdoeleinden;
11. „andere houtachtige biomassa”: houtachtige biomassa andere dan: stamhout met een vochtgehalte van maximaal 25 %, verspaand hout met een vochtgehalte van minimaal 15 %, samengeperst hout in de vorm van pellets of briketten, of zaagsel met een vochtgehalte van maximaal 50 %;
12. „vochtgehalte”: de massa van het water in de brandstof in verhouding tot de totale massa van de brandstof als gebruikt in verwarmingsketels voor vaste brandstoffen;
13. „andere fossiele brandstoffen”: andere fossiele brandstoffen dan bitumineuze steenkool, bruinkool (inclusief briketten), cokes, antraciet of briketten van gemengde fossiele brandstoffen;
14. „gevraagd elektrisch vermogen bij maximale warmteafgifte” of „ $e_{l_{max}}$ ”: het elektriciteitsverbruik van de verwarmingsketel op vaste brandstoffen bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in kW, exclusief het elektriciteitsverbruik van een back-up-verwarmingselement en van ingebouwde secundaire emissiereductieapparatuur;
15. „gevraagd elektrisch vermogen bij minimale warmteafgifte” of „ $e_{l_{min}}$ ”: het elektriciteitsverbruik van de verwarmingsketel op vaste brandstoffen bij de toepasselijke deellast, uitgedrukt in kW, exclusief het elektriciteitsverbruik van een back-up-verwarmingselement en van ingebouwde secundaire emissiereductieapparatuur;

⁽¹⁾ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).

16. „back-up-verwarmingselement”: een van het joule-effect gebruikmakende elektrische weerstand die uitsluitend warmte opwekt om te voorkomen dat de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen of het op water gebaseerd centrale-verwarmingssysteem bevriest of wanneer de externe voorziening voor de warmtebron onderbroken is (zoals bij onderhoudswerkzaamheden) of defect is;
17. „toepasselijke deellast”: voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, werking bij 30 % van de nominale warmteafgifte, en voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte, werking bij 50 % van de nominale warmteafgifte;
18. „elektriciteitsverbruik in stand-by-modus” of „ P_{sb} ”: het elektriciteitsverbruik van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, terwijl die zich in de stand-by-modus bevindt, exclusief het verbruik van ingebouwde secundaire emissiereductieapparatuur, uitgedrukt in kW;
19. „stand-by-modus”: stand waarin de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen aan het elektriciteitsnet is gekoppeld, afhankelijk is van de energietoevoer van het elektriciteitsnet om naar behoren te kunnen functioneren en gedurende onbepaalde tijd uitsluitend de volgende functies uitvoert: de reactiveringsfunctie, of de reactiveringsfunctie in combinatie met, uitsluitend, de indicatie van de werking van de reactiveringsfunctie, of de informatie- of toestandsweergave;
20. „seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus” of „ η_{son} ”:
  - a) voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, een gewogen gemiddelde van het nuttig rendement bij nominale warmteafgifte en het nuttig rendement bij 30 % van de nominale warmteafgifte;
  - b) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte, een gewogen gemiddelde van het nuttig rendement bij nominale warmteafgifte en het nuttig rendement bij 50 % van de nominale warmteafgifte;
  - c) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die niet in continuumodus kunnen functioneren bij 50 %, of minder, van de nominale warmteafgifte, het nuttig rendement bij de nominale warmteafgifte;
  - d) voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, het nuttig rendement bij de nominale warmteafgifte;
21. „nuttig rendement” of „ η ”: de verhouding tussen de nuttige warmteafgifte en de totale energie-input van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, waarbij de totale energie-input uitgedrukt wordt in termen van GCV of in termen van eindverbruik van energie vermenigvuldigd met CC;
22. „nuttige warmteafgifte” of „ P ”: de warmteafgifte van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, doorgegeven aan het warmteoverdrachtsmedium, uitgedrukt in kW;
23. „verwarmingsketel voor fossiele brandstoffen”: een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die fossiele brandstoffen of een mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen als voorkeurbrandstof heeft;
24. „bruto verbrandingswaarde vrij van vocht” of „ GCV_{mf} ”: de totale hoeveelheid warmte die wordt geproduceerd door een eenheidshoeveelheid brandstof waaruit het vocht is verwijderd, wanneer die volledig met zuurstof wordt verbrand en de verbrandingsproducten tot omgevingstemperatuur zijn afgekoeld; deze hoeveelheid omvat de condensatiewarmte van de waterdamp die ontstaat bij de verbranding van het waterstof in de brandstof;
25. „gelijkwaardig model”: een model dat in de handel wordt gebracht met dezelfde in tabel 4 van punt 1 van bijlage V opgenomen technische parameters als een ander model dat door dezelfde leverancier in de handel wordt gebracht.

BIJLAGE II

Energie-efficiëntieklassen

De energie-efficiëntieklasse van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen wordt bepaald op basis van de energie-efficiëntie-index ervan, zoals neergelegd in tabel 1.

De energie-efficiëntie-index van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen wordt berekend overeenkomstig bijlage IX.

Tabel 1

Energie-efficiëntieklassen van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen

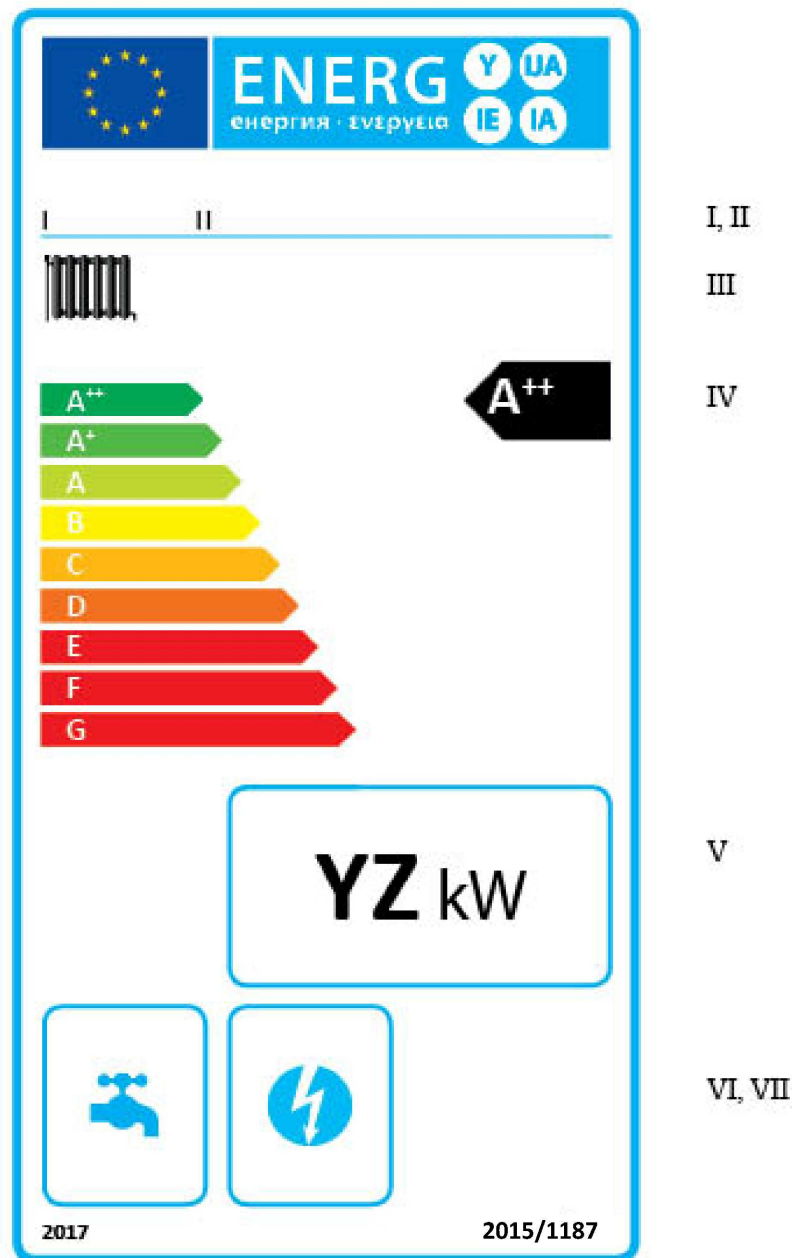
Energie-efficiëntieklasse	Energie-efficiëntie-index (EEI)
A ⁺⁺⁺	$EEI \geq 150$
A ⁺⁺	$125 \leq EEI < 150$
A ⁺	$98 \leq EEI < 125$
A	$90 \leq EEI < 98$
B	$82 \leq EEI < 90$
C	$75 \leq EEI < 82$
D	$36 \leq EEI < 75$
E	$34 \leq EEI < 36$
F	$30 \leq EEI < 34$
G	$EEI < 30$

BIJLAGE III

De etiketten

1. VERWARMINGSKETELS VOOR VASTE BRANDSTOFFEN

1.1. Label 1

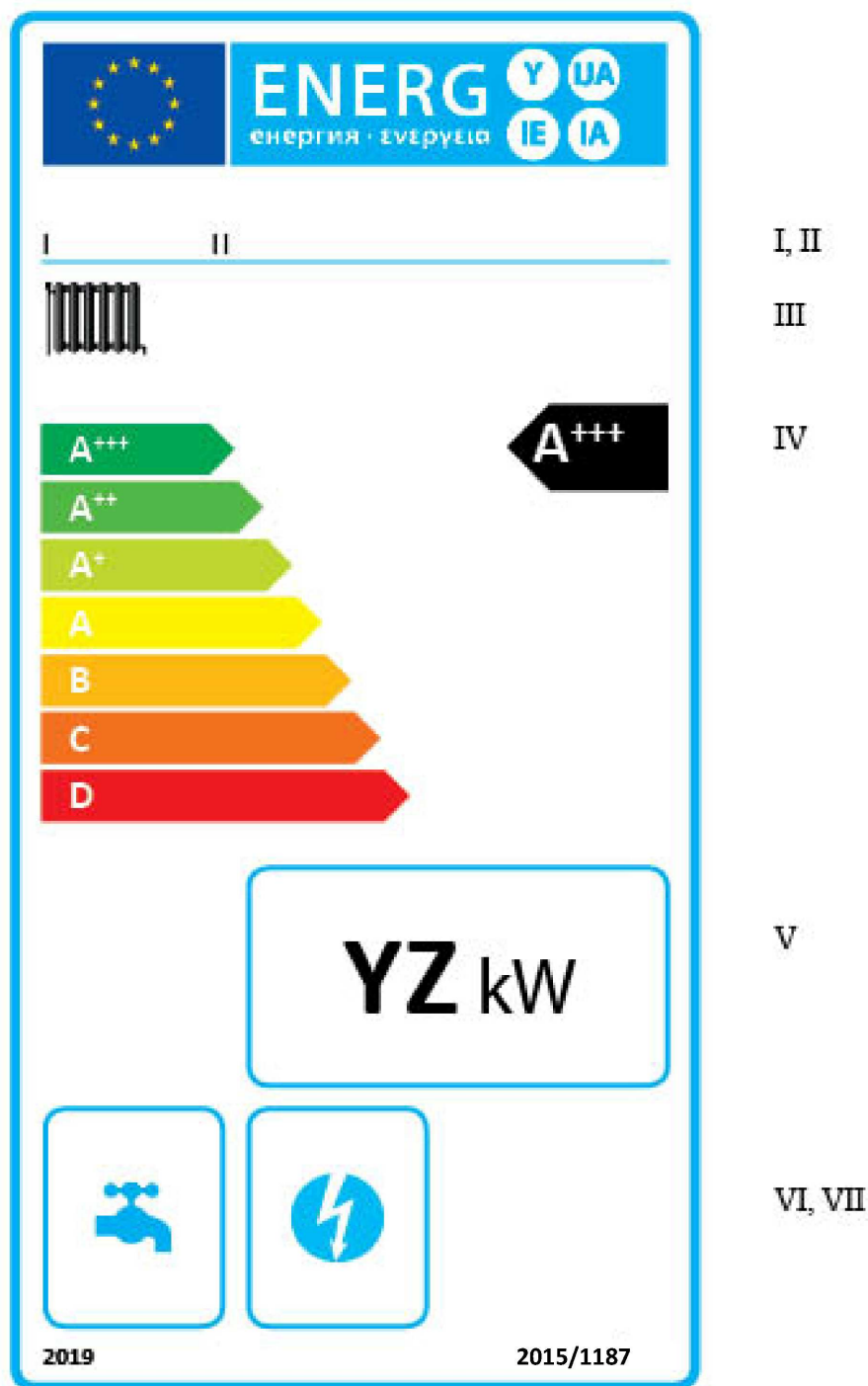

a) De volgende informatie wordt op het etiket vermeld:

- I. de naam of het handelsmerk van de leverancier;
- II. de typeaanduiding van het model van de leverancier;
- III. de ruimteverwarmingsfunctie;
- IV. de energie-efficiëntieklasse, zoals bepaald overeenkomstig bijlage II; de punt van de pijl die de energie-efficiëntieklasse van de verbrandingsketel voor vaste brandstoffen bevat, wordt op dezelfde hoogte geplaatst als de punt van de pijl van de relevante energie-efficiëntieklasse;
- V. de nominale warmteafgifte in kW, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal;

- VI. voor combinatieverwarmingsketels, ook de waterverwarmingsfunctie;
- VII. voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, ook de aanvullende elektriciteitsopwekkingsfunctie.
- b) De ontwerpaspecten van het etiket voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen zijn in overeenstemming met punt 3 van deze bijlage. Wanneer aan een verwarmingsketelmodel een „EU-milieukeur” overeenkomstig Verordening (EG) nr. 66/2010 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ is toegekend, mag bovendien een kopie van het EU-ecolabel worden toegevoegd.

1.2. Label 2

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 66/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de EU-milieukeur (PB L 27 van 30.1.2010, blz. 1).

- a) De in punt 1.1, onder a), van deze bijlage omschreven informatie wordt vermeld op het etiket.
- b) De ontwerpaspecten van het etiket voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekraftkoppeling zijn in overeenstemming met punt 3 van deze bijlage. Wanneer aan een verwarmingsketelmodel een „EU-milieukeur” overeenkomstig Verordening (EG) nr. 66/2010 is toegekend, mag bovendien een kopie van het EU-ecolabel worden toegevoegd.
2. PAKKETTEN BESTAANDE UIT EEN VERWARMINGSKETEL VOOR VASTE BRANDSTOFFEN, AANVULLENDE VERWARMINGSTOESTELLEN, TEMPERATUURREGELAARS EN ZONNE-ENERGIE-INSTALLATIES

Etiket voor pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties in energie-efficiëntieklassen A+++ t/m G

ENERG
энергия · ενεργεια

Y IJA
IE IA

I II

III

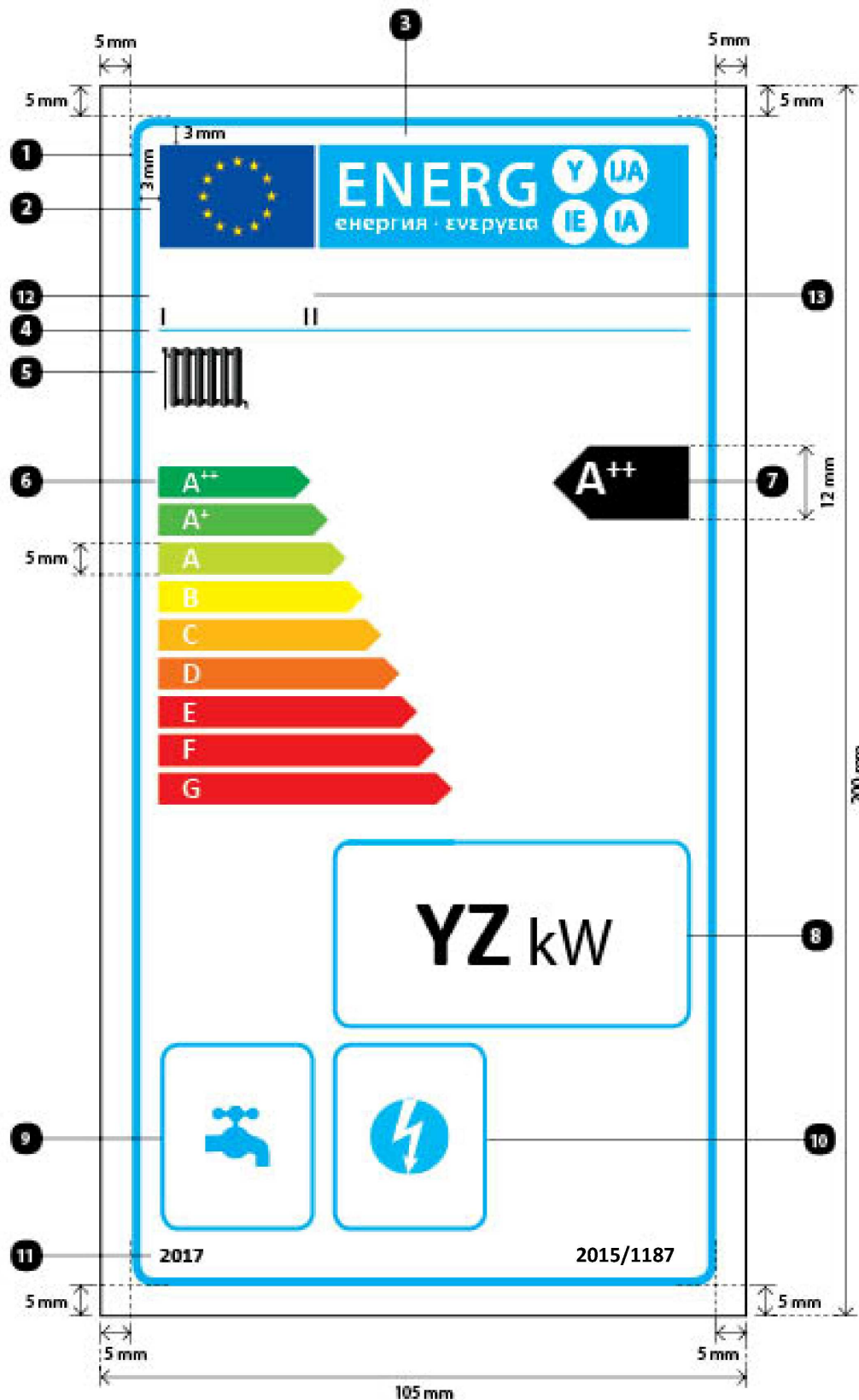
IV, VI

V

2017 2015/1187

- a) De volgende informatie wordt op het etiket vermeld:
- I. de naam of het handelsmerk van de handelaar of de leverancier;
  - II. typeaanduiding van het model van de handelaar of de leverancier;
  - III. de ruimteverwarmingsfunctie;
  - IV. de energie-efficiëntieklasse van de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, zoals bepaald overeenkomstig bijlage II;
  - V. indicatie of een zonnecollector, warmwatertank, temperatuurregelaar of aanvullend verwarmingstoestel al dan niet is opgenomen in het pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties;
  - VI. de energie-efficiëntieklasse van het pakket bestaande uit een verbrandingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, zoals bepaald overeenkomstig punt 2 van bijlage IV; de punt van de pijl die de energie-efficiëntieklasse van het pakket bestaande uit een verbrandingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties bevat, wordt op dezelfde hoogte geplaatst als de punt van de pijl van de relevante energie-efficiëntieklasse.
- b) De ontwerpaspecten van het etiket voor pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties zijn in overeenstemming met punt 4 van deze bijlage. Voor pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties in de energie-efficiëntie-klassen A⁺⁺⁺ t/m D, mogen de klassen E t/m G in de schaal A⁺⁺⁺ t/m G worden weggelaten.

3. HET ETIKET VOOR VERWARMINGSKETELS VOOR VASTE BRANDSTOFFEN WORDT VOLGENS ONDERSTAAND MODEL ONTWORPEN:

waarbij:

- a) Het etiket is minimaal 105 mm breed en 200 mm hoog. Als het etiket op groter formaat wordt afgedrukt, moet de inhoud toch evenredig met bovenstaande specificaties blijven.

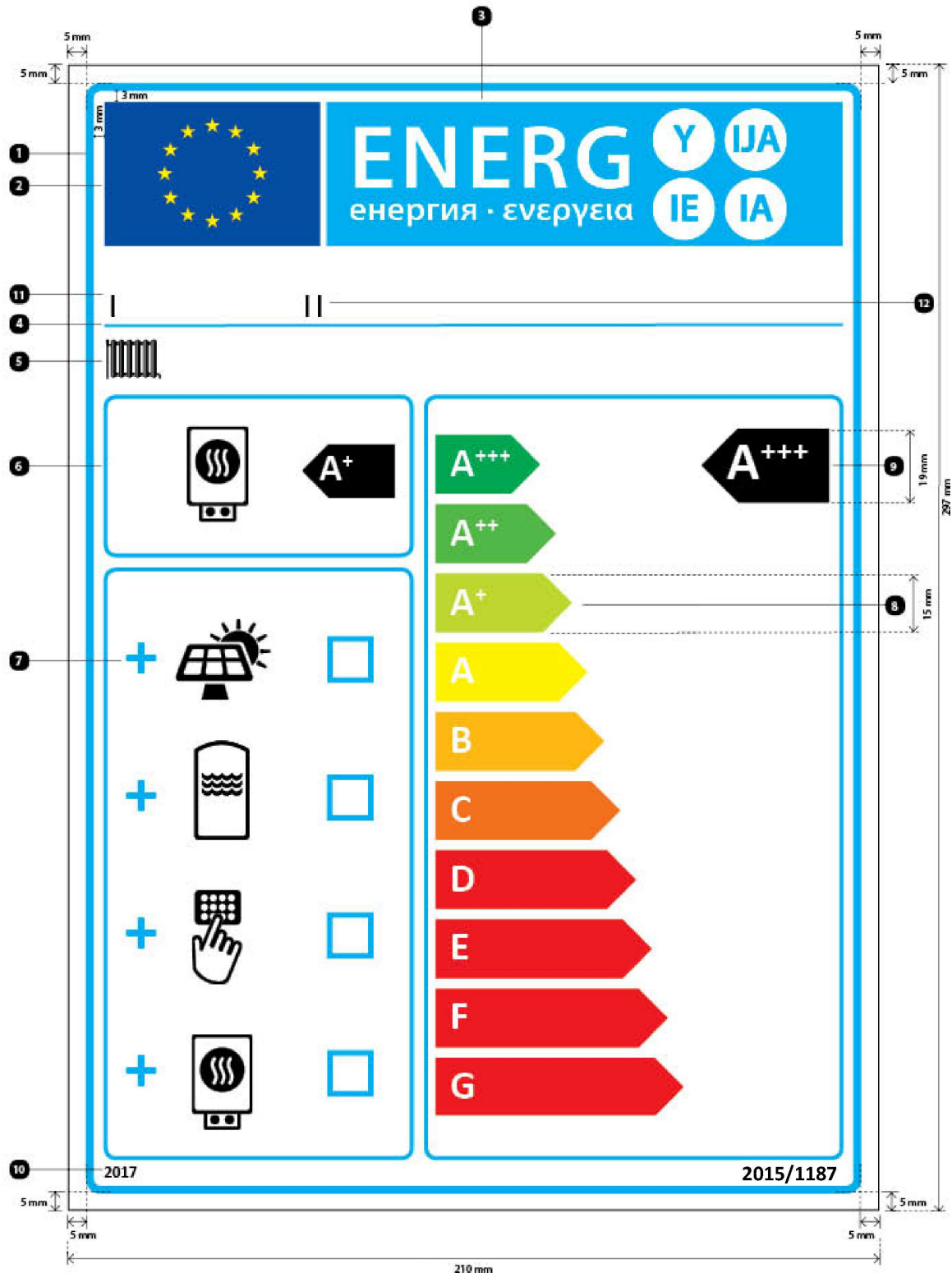
- b) De achtergrond is wit.
- c) De gebruikte kleuren zijn cyaan, magenta, geel en zwart en worden volgens het volgende voorbeeld gebruikt:
00-70-X-00: 0 % cyaan, 70 % magenta, 100 % geel, 0 % zwart.
- d) Het etiket moet aan de volgende vereisten voldoen (de cijfers verwijzen naar de bovenstaande figuur):

- ❶ **Lijndikte van de rand:** 4 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm.
- ❷ **EU-logo:** kleuren: X-80-00-00 en 00-00-X-00.
- ❸ **Energielogo:** kleur: X-00-00-00. Pictogram zoals afgebeeld: EU-logo + energielogo: breedte: 86 mm, hoogte: 17 mm.
- ❹ **Rand sublogo's:** 1 pt, kleur: cyaan 100 %, lengte: 86 mm.
- ❺ **Ruimteverwarmingsfunctie:**
  - **Pictogram** zoals afgebeeld.
- ❻ **A⁺⁺-G- en A⁺⁺⁺-D-schalen, respectievelijk:**
  - **Pijl:** hoogte: 5 mm, tussenruimte: 1,3 mm, kleuren:
Hoogste klasse: X-00-X-00,
Tweede klasse: 70-00-X-00,
Derde klasse: 30-00-X-00,
Vierde klasse: 00-00-X-00,
Vijfde klasse: 00-30-X-00,
Zesde klasse: 00-70-X-00,
Zevende klasse: 00-X-X-00,
Achtste klasse: 00-X-X-00,
Laagste klasse: 00-X-X-00,
  - **Tekst:** calibri bold 14 pt, hoofdletters, wit, „+”-symbolen: superscript, op één enkele lijn;
  - **Pijl:** hoogte: 7 mm, tussenruimte: 1 mm, kleuren:
Hoogste klasse: X-00-X-00,
Tweede klasse: 70-00-X-00,
Derde klasse: 30-00-X-00,
Vierde klasse: 00-00-X-00,
Vijfde klasse: 00-30-X-00,
Zesde klasse: 00-70-X-00,
Laagste klasse: 00-X-X-00,
  - **Tekst:** calibri bold 16 pt, hoofdletters, wit, „+”-symbolen: superscript, op één enkele lijn.

- 7 **Energie-efficiëntieklasse:**
  - **Pijl:** breedte: 22 mm, hoogte: 12 mm, 100 % zwart,
  - **Tekst:** calibri bold 24 pt, hoofdletters, wit, „+”-symbolen: superscript, op één enkele lijn.
- 8 **Nominale warmteafgifte:**
  - **Rand:** 2 pt — kleur: cyaan 100 % — afgeronde hoeken: 3,5 mm,
  - **Waarde „YZ”:** calibri bold 45 pt, 100 % zwart,
  - **Tekst „kW”:** calibri regular 30 pt, 100 % zwart.
- 9 **Waterverwarmingsfunctie**
  - **Pictogram** zoals afgebeeld,
  - **Rand:** 2 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm.
- 10 **Elektriciteitsfunctie:**
  - **Pictogram** zoals afgebeeld,
  - **Rand:** 2 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm.
- 11 **Jaar van invoering van het etiket en nummer van de verordening:**
  - **Tekst:** calibri bold 10 pt.
- 12 **Naam of handelsmerk van de leverancier.**
- 13 **Typeaanduiding van het model van de leverancier:**

De naam of het handelsmerk van de leverancier en de typeaanduiding van het model moeten passen in een ruimte van 86 × 12 mm.

4. HET ETIKET VOOR PAKKETTEN BESTAANDE UIT EEN VERWARMINGSKETEL VOOR VASTE BRANDSTOFFEN, AANVULLENDE VERWARMINGSTOESTELLEN, TEMPERATUURREGELAARS EN ZONNE-ENERGIE-INSTALLATIES WORDT VOLGENS ONDERSTAAND MODEL ONTWERPEN:

waarbij:

- Het etiket is minimaal 210 mm breed en 297 mm hoog. Als het etiket op groter formaat wordt afgedrukt, moet de inhoud toch evenredig met bovenstaande specificaties blijven.
- De achtergrond is wit.

- c) De gebruikte kleuren zijn cyaan, magenta, geel en zwart en worden volgens het volgende voorbeeld gebruikt:
00-70-X-00: 0 % cyaan, 70 % magenta, 100 % geel, 0 % zwart.
- d) Het etiket moet aan de volgende vereisten voldoen (de cijfers verwijzen naar de bovenstaande figuur):

- ❶ **Lijndikte van de rand:** 6 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm.
- ❷ **EU-logo:** kleuren: X-80-00-00 en 00-00-X-00.
- ❸ **Energielogo:** kleur: X-00-00-00. Pictogram zoals afgebeeld: EU-logo + energielogo: breedte: 191 mm, hoogte: 37 mm.
- ❹ **Rand sublogo's:** 2 pt, kleur: cyaan 100 %, lengte: 191 mm.
- ❺ **Ruimteverwarmingsfunctie:**
  - **Pictogram** zoals afgebeeld.
- ❻ **Verwarmingsketel voor vaste brandstoffen:**
  - **Pictogram** zoals afgebeeld,
Energie-efficiëntieklasse van de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen:
Pijl: breedte: 24 mm, hoogte: 14 mm, 100 % zwart;
  - **Tekst:** calibri bold 28 pt, hoofdletters, wit, „+”-symbolen: superscript, op één enkele lijn,
  - **Rand:** 3 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm.
- ❼ **Pakket met zonnecollectoren, warmwatertanks, temperatuurregelaars en aanvullende verwarmingstoestellen:**
  - **Pictogrammen** zoals afgebeeld,
  - „+”-**symbool:** calibri bold 50 pt, cyaan 100 %,
  - **Vakjes:** breedte: 12 mm, hoogte: 12 mm, rand: 4 pt, cyaan 100 %,
  - **Rand:** 3 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm.
- ❽ **A⁺⁺⁺-G-schaal met rand:**
  - **Pijl:** hoogte: 15 mm, tussenruimte: 3 mm, kleuren:
Hoogste klasse: X-00-X-00,
Tweede klasse: 70-00-X-00,
Derde klasse: 30-00-X-00,
Vierde klasse: 00-00-X-00,
Vijfde klasse: 00-30-X-00,
Zesde klasse: 00-70-X-00,
Zevende klasse: 00-X-X-00,
In voorkomend geval, laagste klassen: 00-X-X-00,
  - **Tekst:** calibri bold 30 pt, hoofdletters, wit, „+”-symbolen: superscript, op één enkele lijn,
  - **Rand:** 3 pt, kleur: cyaan 100 %, afgeronde hoeken: 3,5 mm.
- ❾ **Energie-efficiëntieklasse voor het pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties:**
  - **Pijl:** breedte: 33 mm, hoogte: 19 mm, 100 % zwart,
  - **Tekst:** calibri bold 40 pt, hoofdletters, wit, „+”-symbolen: superscript, op één enkele lijn.

10 Jaar van invoering van het etiket en nummer van de verordening:

— **Tekst:** calibri bold 12 pt.

11 Naam of handelsmerk van de handelaar of leverancier.

12 Typeaanduiding van het model van de handelaar of leverancier:

De naam of het handelsmerk van de handelaar of leverancier en de typeaanduiding van het model moeten passen in een ruimte van 191 × 19 mm.

BIJLAGE IV

Productkaart

1. VERWARMINGSKETELS VOOR VASTE BRANDSTOFFEN

1.1. De informatie op de productkaart van de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen wordt overeenkomstig onderstaande beschrijving en in de onderstaande volgorde verstrekt en opgenomen in de productbrochure of in andere schriftelijke informatie die samen met het product wordt geleverd:

- a) de naam of het handelsmerk van de leverancier;
- b) de typeaanduiding van het model van de leverancier;
- c) de energie-efficiëntieklasse van het model, bepaald overeenkomstig bijlage II;
- d) de nominale warmteafgifte in kW, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal;
- e) de energie-efficiëntie-index, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal en berekend overeenkomstig bijlage IX;
- f) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in %, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal en berekend overeenkomstig bijlage VIII;
- g) de te nemen specifieke voorzorgsmaatregelen voor de assemblage, de installatie of het onderhoud van de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen;
- h) in het geval van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling het elektrisch rendement in %, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal;

1.2. Eén kaart kan betrekking hebben op meerdere modellen van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die door dezelfde leverancier worden geleverd.

1.3. De informatie op de kaart kan worden verstrekt in de vorm van een kopie van het etiket, hetzij in kleur hetzij in zwart-wit. In dit geval wordt ook de nog niet op het etiket weergegeven informatie van punt 1.1 verstrekt.

2. PAKKETTEN BESTAANDE UIT EEN VERWARMINGSKETEL VOOR VASTE BRANDSTOFFEN, AANVULLENDE VERWARMINGSTOESTELLEN, TEMPERATURREGELAARS EN ZONNE-ENERGIE-INSTALLATIES

De kaart voor pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperaturregelaars en zonne-energie-installaties bevat de in figuur 1 of figuur 2, naargelang passend, bedoelde informatie voor de bepaling van de energie-efficiëntie-index van het aangeboden pakket, inclusief de volgende informatie:

- a) I: de waarde van de energie-efficiëntie-index van de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen;
- b) II: de factor voor de weging van de warmteafgifte van de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen en de aanvullende verwarmingstoestellen in een pakket, zoals aangegeven in de tabellen 2 en 3 van deze bijlage, naargelang passend;
- c) III: de waarde van de wiskundige formule: $294/(11 \cdot Pr)$, waarbij Pr betrekking heeft op de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen;
- d) IV: de waarde van de wiskundige formule: $115/(11 \cdot Pr)$, waarbij Pr betrekking heeft op de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen.

Tabel 2

Weging van de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen en de aanvullende verwarmingstoestellen, voor de doeleinden van figuur 1 van deze bijlage ⁽¹⁾

$P_{sup}/(Pr + P_{sup})$ (*)	II, pakket zonder warmwatertank	II, pakket met warmwatertank
0	0	0
0,1	0,30	0,37

(¹) De tussenliggende waarden worden berekend door lineaire interpolatie tussen de twee aangrenzende waarden.

$P_{sup}/(Pr + P_{sup})$ (*)	II, pakket zonder warmwatertank	II, pakket met warmwatertank
0,2	0,55	0,70
0,3	0,75	0,85
0,4	0,85	0,94
0,5	0,95	0,98
0,6	0,98	1,00
$\geq 0,7$	1,00	1,00

(*) Pr heeft betrekking op de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen.

Tabel 3

Weging van de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling en de aanvullende verwarmingstoestellen, voor de doeleinden van figuur 2 van deze bijlage ⁽¹⁾

$Pr/(Pr + P_{sup})$ (*)	II, pakket zonder warmwatertank	II, pakket met warmwatertank
0	1,00	1,00
0,1	0,70	0,63
0,2	0,45	0,30
0,3	0,25	0,15
0,4	0,15	0,06
0,5	0,05	0,02
0,6	0,02	0
$\geq 0,7$	0	0

(*) Pr heeft betrekking op de primaire verwarmingsketel voor vaste brandstoffen.

⁽¹⁾ De tussenliggende waarden worden berekend door lineaire interpolatie tussen de twee aangrenzende waarden.

Figuur 1

Voor primaire verwarmingsketels voor vaste brandstoffen: op de productkaart te verstrekken informatie voor een pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmings-toestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, met vermelding van de energie-efficiëntie-index van het aangeboden pakket

Energie-efficiëntie-index van verwarmingsketel voor vaste brandstoffen ①

Temperatuurregelaar
Overeenkomstig productkaart temperatuurregelaar

Klasse I = 1, Klasse II = 2, Klasse III = 1,5, Klasse IV = 2, Klasse V = 3, Klasse VI = 4, Klasse VII = 3,5, Klasse VIII = 5

②

+

Extra ketel
Overeenkomstig productkaart ketel

Seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming (in %) of energie-efficiëntie-index

③

(- 'I') x 0,1 = ±

Bijdrage zonne-energie
Overeenkomstig productkaart zonne-energie-installatie

Collector-opervlak (in m²)

Volume warmwatertank (in m³)

Collector-efficiëntie (in %)

Klasse warmwatertank
A* = 0,95, A = 0,91, B = 0,86, C = 0,83, D-G = 0,81

④

('III' x + 'IV' x) x 0,9 x (/100) x = +

Aanvullende warmtepomp
Overeenkomstig productkaart warmtepomp

Seizoensgebonden energie-efficiëntie van ruimteverwarming (in %)

⑤

(- 'I') x 'II' = +

Bijdrage zonne-energie EN aanvullende warmtepomp

Selecteer kleinste waarde

④

0,5 x OF

⑤

0,5 x =

⑥

-

Energie-efficiëntie-index van het pakket

⑦

Energie-efficiëntieklasse van het pakket

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

G F E D C B A A⁺ A⁺⁺ A⁺⁺⁺

<30 ≥30 ≥34 ≥36 ≥75 ≥82 ≥90 ≥98 ≥125 ≥150

De energie-efficiëntie van het pakket producten waarop deze kaart betrekking heeft, stemt eventueel niet overeen met de feitelijke energie-efficiëntie na installatie in het gebouw aangezien deze efficiëntie ook door andere factoren wordt beïnvloed, zoals het warmteverlies in het distributiesysteem en de dimensionering van de producten in verhouding tot de grootte van het gebouw en de kenmerken ervan.

BIJLAGE V

Technische documentatie**1. VERWARMINGSKETELS VOOR VASTE BRANDSTOFFEN**

Voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen omvat de technische documentatie, als bedoeld in artikel 3, lid 1, onder e), het volgende:

- a) de naam en het adres van de leverancier;
- b) de typeaanduiding;
- c) in voorkomend geval de referenties van de toegepaste geharmoniseerde normen;
- d) wanneer de voorkeurbrandstof een andere brandstof is dan andere houtachtige biomassa, niet-houtachtige biomassa, andere fossiele brandstoffen of andere mengsels van biomassa en fossiele brandstoffen, als bedoeld in tabel 4, een beschrijving van de brandstof waarmee deze op ondubbelzinnige wijze kan worden geïdentificeerd, alsook de technische norm of specificatie van de brandstof, inclusief het vochtgehalte en het gemeten asgehalte, en voor andere fossiele brandstoffen ook het gehalte aan vluchtige bestanddelen;
- e) in voorkomend geval de overige gebruikte technische normen en specificaties;
- f) de naam en handtekening van de persoon die gemachtigd is om de leverancier te binden;
- g) de in tabel 4 opgenomen informatie, met de desbetreffende technische parameters, gemeten en berekend overeenkomstig de bijlagen VIII en IX;
- h) de verslagen van de tests die door of namens de leveranciers zijn uitgevoerd, met inbegrip van de naam en het adres van de instantie die de test heeft uitgevoerd;
- i) alle specifieke voorzorgsmaatregelen die tijdens de assemblage, de installatie en het onderhoud van de verbrandingsketel voor vaste brandstoffen moeten worden getroffen;
- j) een lijst van equivalente modellen, wanneer van toepassing.

Deze informatie mag worden samengevoegd met de technische documentatie, verstrekt overeenkomstig de maatregelen krachtens Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾.

Tabel 4

Technische parameters voor brandstofketels voor vaste brandstoffen en brandstofketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling

Typeaanduiding:

Stookmodus: [Handmatig: de verwarmingsketel moet zijn uitgerust met een opslagtank voor warm water met een volume van minimaal x (*) liter/Automatisch: aanbevolen wordt dat de verwarmingsketel is uitgerust met een opslagtank voor warm water met een volume van minimaal x (**) liter]

Verwarmingsketel met rookgascondensor: [ja/nee]

Verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling: [ja/nee]   Combinatieverwarmingsketel: [ja/nee]

Brandstof	Voorkeurbrandstof (slechts één):	Andere geschikte brandstof(fen):
Stamhout, vochtgehalte ≤ 25 %	[ja/nee]	[ja/nee]
Verspaand hout, vochtgehalte 15-35 %	[ja/nee]	[ja/nee]
Verspaand hout, vochtgehalte > 35 %	[ja/nee]	[ja/nee]
Samengeperst hout in de vorm van pellets of briketten	[ja/nee]	[ja/nee]
Zaagsel, vochtgehalte ≤ 50 %	[ja/nee]	[ja/nee]

⁽¹⁾ Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (PB L 285 van 31.10.2009, blz. 10).

Andere houtachtige biomassa	[ja/nee]	[ja/nee]
Niet-houtachtige biomassa	[ja/nee]	[ja/nee]
Bitumineuze steenkool	[ja/nee]	[ja/nee]
Bruinkool (inclusief briketten)	[ja/nee]	[ja/nee]
Cokes	[ja/nee]	[ja/nee]
Antraciet	[ja/nee]	[ja/nee]
Briketten van gemengde fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]
Andere fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]
Briketten van biomassa (30-70 %) vermengd met fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]
Andere mengsels van biomassa en fossiele brandstoffen	[ja/nee]	[ja/nee]

Kenmerken wanneer uitsluitend de voorkeurbrandstof wordt gebruikt:

 Seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s [%]:

 Energie-efficiëntie-index EEI :

Item	Symbool	Waarde	Eenheid		Item	Symbool	Waarde	Eenheid
Nuttige warmteafgifte					Nuttig rendement			
Bij nominale warmteafgifte	P_n (***)	x,x	kW		Bij nominale warmteafgifte	η_n	x,x	%
Bij [30 %/50 %] van de nominale warmteafgifte, indien van toepassing	P_p	[x,x/n.v.t.]	kW		Bij [30 %/50 %] van de nominale warmteafgifte, indien van toepassing	η_p	[x,x/n.v.t.]	%
Voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling: elektrische efficiëntie					Aanvullend elektriciteitsverbruik			
					Bij nominale warmteafgifte	El_{max}	x,xxx	kW
					Bij [30 %/50 %] van de nominale warmteafgifte, indien van toepassing	El_{min}	[x,xxx/n.v.t.]	kW
					In voorkomend geval, van ingebouwde secundaire emissiereductieapparatuur		[x,xxx/n.v.t.]	kW
					In stand-by-modus	P_{SB}	x,xxx	kW
Bij nominale warmteafgifte	$\eta_{el,n}$	x,x	%					

Contactgegevens

Naam en adres van de leverancier

 (*) Tankvolume = $45 \times P_r \times (1 - 2,7/P_r)$ of 300 liter, wat het hoogste getal is, met P_r uitgedrukt in kW

 (**) Tankvolume = $20 \times P_r$, met P_r uitgedrukt in kW

 (***) Voor de voorkeurbrandstof is $P_n = P_r$

2. PAKKETTEN BESTAANDE UIT EEN VERWARMINGSKETEL VOOR VASTE BRANDSTOFFEN, AANVULLENDE VERWARMINGSTOE-
STELLEN, TEMPERATUURREGELAARS EN ZONNE-ENERGIE-INSTALLATIES

Voor pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, omvat de technische documentatie, als bedoeld in artikel 3, lid 3, onder e), het volgende:

- a) de naam en het adres van de leverancier;
  - b) een beschrijving van het model van het pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, aan de hand waarvan dit eenduidig kan worden geïdentificeerd;
  - c) in voorkomend geval de referenties van de toegepaste geharmoniseerde normen;
  - d) in voorkomend geval de overige gebruikte technische normen en specificaties;
  - e) de naam en handtekening van de persoon die gemachtigd is om de leverancier te binden;
  - f) technische parameters:
    - 1. de energie-efficiëntie-index, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal;
    - 2. de in punt 1 van deze bijlage vermelde technische parameter en, waar passend, de technische parameters als vermeld in punt 1 van bijlage V bij Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013;
    - 3. de technische parameters die zijn vermeld in de punten 3 en 4 van bijlage V bij Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 811/2013;
  - g) alle specifieke voorzorgsmaatregelen die tijdens de assemblage, de installatie en het onderhoud van het pakket bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties moeten worden getroffen.
-

BIJLAGE VI

**Informatie die moet worden verstrekt wanneer de gebruiker het uitgestalde product niet kan zien
tenzij op internet**

1. VERWARMINGSKETELS VOOR VASTE BRANDSTOFFEN

1.1. De in artikel 4, lid 1, onder b), bedoelde informatie wordt in de volgende volgorde verstrekt:

- a) de energie-efficiëntieklasse van het model, bepaald overeenkomstig bijlage II;
- b) de nominale warmteafgifte in kW, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal;
- c) de energie-efficiëntie-index, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal en berekend overeenkomstig bijlage IX;
- d) in het geval van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, het elektrisch rendement in %, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal.

1.2. De in punt 1.1 bedoelde informatie wordt in een leesbaar lettertype en op een leesbare grootte afgedrukt of getoond.

2. PAKKETTEN BESTAANDE UIT EEN VERWARMINGSKETEL VOOR VASTE BRANDSTOFFEN, AANVULLENDE VERWARMINGSTOESTELLEN, TEMPERATUURREGELAARS EN ZONNE-ENERGIE-INSTALLATIES

2.1. De in artikel 4, lid 2, onder b), bedoelde informatie wordt in de volgende volgorde verstrekt:

- a) de energie-efficiëntieklasse van het model, bepaald overeenkomstig bijlage II;
- b) de energie-efficiëntie-index, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal;
- c) de in figuur 1 of figuur 2 van bijlage IV getoonde informatie, als passend.

2.2. De in punt 2.1 bedoelde informatie wordt in een leesbaar lettertype en op een leesbare grootte afgedrukt of getoond.

BIJLAGE VII

Te verstrekken informatie in het geval van koop, huur of huurkoop via internet

1. Voor de doeleinden van de punten 2 tot en met 5 van deze bijlage gelden de volgende definities:
  - a) „weergavemechanisme”: ieder scherm, inclusief aanraakschermen, of andere visuele technologie om internet-inhoud weer te geven voor gebruikers;
  - b) „geneste weergave”: visuele interface waarbij een beeld of gegevensreeks toegankelijk wordt door een muisklik, door er met de muis overheen te gaan (mouseover) of door uitvergroting op een aanraakscherm van een ander beeld of een andere gegevensreeks;
  - c) „aanraakscherm”: een scherm dat reageert op aanraking, zoals dat van tabletcomputers, slatecomputers of smartphones;
  - d) „alternatieve tekst”: tekst die wordt aangeboden als alternatief voor een grafische voorstelling, waardoor de informatie in een niet-grafische vorm kan worden weergegeven wanneer weergaveapparaten de betrokken voorstelling niet kunnen weergeven of ter ondersteuning van de toegankelijkheid, bijvoorbeeld als input voor spraaksynthesetoepassingen.
2. Het passende etiket dat door de leveranciers beschikbaar wordt gesteld overeenkomstig artikel 3 of, in het geval van een pakket, naar behoren ingevuld op basis van het etiket en de productkaarten als verstrekt door de leveranciers overeenkomstig artikel 3, wordt met het weergavemechanisme getoond in de nabijheid van de prijs van het product of het pakket overeenkomstig het in artikel 3 gegeven tijdschema. Wanneer zowel een product als een pakket wordt getoond, met uitsluitend een prijsaanduiding voor het pakket, wordt alleen het etiket voor het pakket getoond. De afmetingen zijn zodanig dat het etiket duidelijk zichtbaar en leesbaar is en komen overeen met de in bijlage III gespecificeerde afmetingen. Het etiket kan worden weergegeven met gebruikmaking van een geneste weergave, in welk geval het beeld dat wordt gebruikt voor de toegang tot het etiket voldoet aan de in punt 3 van deze bijlage vastgestelde specificaties. Indien geneste weergave wordt toegepast, verschijnt het etiket bij de eerste muisklik, mouseover of uitvergroting van het beeld op het aanraakscherm.
3. Het beeld dat bij geneste weergave wordt gebruikt voor de toegang tot het etiket:
  - a) is een pijl in de kleur die overeenkomt met de energie-efficiëntieklasse van het product op het etiket;
  - b) geeft op de pijl de energie-efficiëntieklasse van het betrokken product in wit weer in een lettergrootte die even groot is als die van de prijs, en
  - c) heeft één van de volgende twee formaten:

4. In het geval van een geneste weergave is de weergavevolgorde van het etiket als volgt:
  - a) het in punt 3 van deze bijlage bedoelde beeld wordt met het weergavemechanisme getoond in de nabijheid van de prijs van het product of het pakket;
  - b) het beeld vormt een link naar het etiket;
  - c) het etiket wordt weergegeven na een muisklik, mouseover of uitvergroting van het beeld op het aanraakscherm;
  - d) het etiket wordt getoond in een pop-up, een nieuwe tab of bladzijde, of in een ingezette weergave op beeldscherm;
  - e) voor de uitvergroting van het etiket op aanraakschermen gelden de apparatuurconventies voor uitvergroting op aanraakschermen;
  - f) de weergave van het etiket wordt beëindigd door middel van een optie „sluiten” of door een ander standaardafsluitingsmechanisme;
  - g) de alternatieve tekst voor de grafische weergave, die moet worden weergegeven wanneer het etiket niet kan worden weergegeven, is de energie-efficiëntieklasse van het product in een lettergrootte die even groot is als die van de prijs.

5. De passende productkaart die door de leveranciers beschikbaar wordt gesteld overeenkomstig artikel 3 wordt met het weergavemechanisme getoond in de nabijheid van de prijs van het product of pakket. De afmeting van de productkaart is zodanig dat deze duidelijk zichtbaar en leesbaar is. De productkaart kan worden weergegeven met gebruikmaking van een geneste weergave, waarbij het beeld dat wordt gebruikt voor de toegang tot de kaart duidelijk leesbaar het woord „Productkaart” toont. Wanneer geneste weergave wordt gebruikt, verschijnt de productkaart bij de eerste muisklik, mouseover of uitvergroting van de link op het aanraakscherm.
-

BIJLAGE VIII

Metingen en berekeningen

1. Met het oog op de naleving en de controle op de naleving van de eisen van deze verordening dienen metingen en berekeningen te worden verricht met gebruikmaking van de geharmoniseerde normen waarvan de referentienummers voor dat doel zijn gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, of met gebruikmaking van andere betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare methoden die rekening houden met de algemeen erkende stand van de techniek op dit gebied. Deze methoden moeten aan de in de punten 2 tot en met 5 van deze bijlage vermelde voorwaarden en technische parameters beantwoorden.
2. Algemene voorwaarden voor metingen en berekeningen
  - a) Verwarmingsketels voor vaste brandstoffen worden getest met gebruikmaking van de voorkeurbrandstof.
  - b) De opgegeven waarde voor de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming worden afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal.
3. Algemene voorwaarden voor de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen
  - a) De waarden voor het nuttig rendement η_n , η_p en de waarden voor de nuttige warmteafgifte P_n , P_p worden op passende wijze gemeten. Voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling wordt tevens het elektrisch rendement $\eta_{el,n}$ gemeten.
  - b) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s wordt berekend als de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus η_{son} , gecorrigeerd door bijdragen voor temperatuurregelaars, aanvullend elektriciteitsverbruik en, voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, door toevoeging van het elektrisch rendement vermenigvuldigd door een omrekeningscoëfficiënt CC van 2,5.
  - c) Het elektriciteitsverbruik wordt vermenigvuldigd met een omrekeningscoëfficiënt CC van 2,5.
4. Specifieke voorwaarden voor de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen
  - a) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s is als volgt gedefinieerd:

$$\eta_s = \eta_{son} - F(1) - F(2) + F(3)$$

waarin:

- (1) η_{son} = de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus, uitgedrukt als een percentage, berekend overeenkomstig punt 4, onder b);
- (2) $F(1)$ staat voor het verlies aan seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming ten gevolge van de aangepaste bijdragen van temperatuurregelaars; $F(1) = 3 \%$;
- (3) $F(2)$ staat voor de negatieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming door aanvullend elektriciteitsverbruik, uitgedrukt als een percentage, berekend overeenkomstig punt 4, c);
- (4) $F(3)$ staat voor de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming door het elektrisch rendement van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, uitgedrukt als een percentage, en wordt als volgt berekend:

$$F(3) = 2,5 \times \eta_{el,n}$$

- b) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus, η_{son} , wordt als volgt berekend:
  - (1) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte, en voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen:

$$\eta_{son} = 0,85 \times \eta_p + 0,15 \times \eta_n$$

- (2) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die niet in continuumodus kunnen functioneren bij 50 %, of minder, van de nominale warmteafgifte, en voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling:

$$\eta_{son} = \eta_n$$

c) $F(2)$ wordt als volgt berekend:

- (1) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte, en voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen:

$$F(2) = 2,5 \times (0,15 \times el_{max} + 0,85 \times el_{min} + 1,3 \times P_{SB}) / (0,15 \times P_n + 0,85 \times P_p)$$

- (2) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die niet in continuumodus kunnen functioneren bij 50 %, of minder, van de nominale warmteafgifte, en voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling:

$$F(2) = 2,5 \times (el_{max} + 1,3 \times P_{SB}) / P_n$$

5. BEREKENING VAN DE BRUTO VERBRANDINGSWAARDE

De „bruto verbrandingswaarde” (GCV) wordt uit de „bruto verbrandingswaarde vrij van vocht” (GCV_{mf}) verkregen door toepassing van de volgende conversie:

$$GCV = GCV_{mf} \times (1 - M)$$

waarin:

- a) GCV en GCV_{mf} worden uitgedrukt in megajoule per kilogram;
 b) M = het vochtgehalte van de brandstof, uitgedrukt als een verhouding.

—

BIJLAGE IX

Methode voor het berekenen van de energie-efficiëntie-index

1. De energie-efficiëntie-index (*EEl*) van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen wordt als volgt berekend voor de voorkeurbrandstof, afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal:

$$EEI = \eta_{\text{son}} \times 100 \times BLF - F(1) - F(2) \times 100 + F(3) \times 100$$

waarin:

- a) η_{son} = de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus, berekend overeenkomstig punt 4, onder b), van bijlage VIII;
- b) *BLF* = de biomassa-factor („biomass label factor”), die 1,45 bedraagt voor verwarmingsketels op biomassa en 1 voor verwarmingsketels voor fossiele brandstoffen;
- c) *F*(1) staat voor een negatieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index ten gevolge van de aangepaste bijdragen van temperatuurregelaars; *F*(1) = 3;
- d) *F*(2) staat voor een negatieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index door aanvullend elektriciteitsverbruik, berekend overeenkomstig punt 4, onder c) van bijlage VIII;
- e) *F*(3) staat voor een positieve bijdrage aan de energie-efficiëntie-index door het elektrisch rendement van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, berekend als volgt:

$$F(3) = 2,5 \times \eta_{\text{el,n}}$$

2. De energie-efficiëntie-index (*EEl*) van pakketten, bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties, wordt vastgesteld overeenkomstig punt 2 van bijlage IV.
-

BIJLAGE X

Controleprocedure voor markttoezichtsdoeleinden

Voor het toezicht op de inachtneming van de overeenstemming met de in de artikel 3 en 4 neergelegde eisen, passen de autoriteiten van de lidstaten de volgende controleprocedure toe:

1. De autoriteiten van de lidstaat testen één eenheid van het model. De eenheid wordt getest met een brandstof met kenmerken die vergelijkbaar zijn met die van de brandstof welke door de leverancier is gebruikt om de metingen overeenkomstig bijlage VIII uit te voeren.
2. Het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen als:
  - a) de op het etiket en op de productkaart vermelde waarden en klassen in overeenstemming zijn met de in de technische documentatie opgegeven waarden, en
  - b) de energie-efficiëntie-index niet meer dan 6 % lager ligt dan de voor de eenheid opgegeven waarde.
3. Wanneer het in punt 2, onder a) bedoelde resultaat niet wordt behaald, worden het model en alle gelijkwaardige modellen geacht niet te voldoen aan deze verordening. Wanneer het in punt 2, onder b) bedoelde resultaat niet wordt behaald, selecteren de autoriteiten van de lidstaat op willekeurige wijze drie extra te testen eenheden van hetzelfde model. Als alternatief mogen de drie geselecteerde eenheden van één of meer modellen zijn die als gelijkwaardig zijn genoemd in de technische documentatie van de leverancier.
4. Het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen wanneer het gemiddelde van de drie extra eenheden voor de energie-efficiëntie-index niet meer dan 6 % lager ligt dan de voor de eenheid opgegeven waarde.
5. Indien het onder punt 4 bedoelde resultaat niet wordt behaald, worden het model en alle gelijkwaardige modellen geacht niet aan deze verordening te voldoen. Binnen één maand nadat het besluit van niet-overeenstemming van het model is genomen, verstrekken de autoriteiten van de lidstaat de testresultaten en andere relevante informatie aan de autoriteiten van de overige lidstaten en aan de Commissie.

De autoriteiten van de lidstaat gebruiken de in bijlage VIII en IX uiteengezette meet- en berekeningsmethoden.

De in punt 2, onder b), en punt 4 van deze bijlage aangegeven controletoleranties hebben uitsluitend betrekking op de verificatie van de gemeten parameters door de autoriteiten van de lidstaten en mogen door de leverancier niet worden gebruikt als een toegestane tolerantie voor de vaststelling van de in de technische documentatie opgenomen waarden. De op het etiket of de productkaart opgegeven waarden en klassen mogen niet gunstiger zijn voor de leverancier dan de in de technische documentatie opgegeven waarden.

VERORDENING (EU) 2015/1188 VAN DE COMMISSIE**van 28 april 2015****tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp voor toestellen voor lokale ruimteverwarming betreft****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten ⁽¹⁾, en met name artikel 15, lid 1,

Na raadpleging van het in artikel 18 van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde Overlegforum,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Krachtens Richtlijn 2009/125/EG moet de Commissie eisen inzake ecologisch ontwerp vaststellen voor energiegerelateerde producten met een significant omzet- en handelsvolume, een significant milieueffect en een significant potentieel voor verbetering met betrekking tot het milieueffect, zonder dat dit buitensporige kosten meebrengt.
- (2) Krachtens artikel 16, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG moet de Commissie overeenkomstig de procedure van artikel 19, lid 3, en de criteria van artikel 15, lid 2, en na raadpleging van het Overlegforum, in voorkomend geval uitvoeringsmaatregelen vaststellen, te beginnen bij die producten welke een grote bijdrage kunnen leveren tot de kosteneffectieve beperking van broeikasgasemissies, zoals toestellen voor lokale ruimteverwarming.
- (3) De Commissie heeft een voorbereidende studie uitgevoerd waarin zij de technische, milieutechnische en economische aspecten heeft onderzocht van toestellen voor lokale ruimteverwarming die typisch worden gebruikt voor verwarmingsdoeleinden in residentiële en commerciële gebouwen. De studie is uitgevoerd in samenwerking met de belanghebbenden en de betrokken partijen uit de Unie en derde landen en de bevindingen ervan zijn openbaar gemaakt.
- (4) De milieuaspecten van toestellen voor lokale ruimteverwarming die voor de toepassing van deze verordening als significant worden beschouwd, zijn het energieverbruik en de uitstoot van stikstofoxiden tijdens de gebruiksfase.
- (5) Uit de voorbereidende studie is gebleken dat verdere eisen met betrekking tot andere in deel 1 van bijlage I bij Richtlijn 2009/125/EG genoemde parameters voor ecologisch ontwerp niet vereist zijn in het geval van toestellen voor lokale ruimteverwarming.
- (6) Het toepassingsgebied van deze verordening omvat toestellen voor lokale ruimteverwarming die ontwerpen zijn om gasvormige of vloeibare brandstoffen of elektriciteit te gebruiken. Toestellen voor lokale ruimteverwarming die over een functionaliteit van indirecte vloeistofverwarming beschikken, vallen ook binnen het toepassingsgebied van deze verordening.
- (7) Het jaarlijkse energieverbruik van toestellen voor lokale ruimteverwarming is geraamd op 1 673 PJ (40,0 Mtoe) in de Unie in 2010, wat een uitstoot met zich meebrengt van 75,3 Mt CO₂. Het jaarlijkse energieverbruik van toestellen voor lokale ruimteverwarming zal in 2020 naar verwachting 1 630 PJ (39,0 Mtoe) bedragen, wat goed is voor een uitstoot van 71,6 Mt CO₂.
- (8) Het energieverbruik van toestellen voor lokale ruimteverwarming kan verder worden verminderd door bestaande, niet aan eigendomsrechten gebonden technologieën toe te passen die geen toename tot gevolg hebben van de gecombineerde kosten van aankoop en gebruik van deze producten.
- (9) De jaarlijkse emissies van stikstofoxiden (NO_x) door toestellen voor lokale ruimteverwarming bedroegen in 2010 naar raming een equivalent van 5,6 kton zwaveloxiden (SO_x). Als resultaat van specifieke door de lidstaten vastgestelde maatregelen en van technologische ontwikkelingen zullen deze emissies naar verwachting zijn gedaald tot 4,9 kton SO_x-equivalent in 2020.
- (10) De emissies van toestellen voor lokale ruimteverwarming kunnen verder worden teruggedrongen door toepassing van bestaande, niet aan eigendomsrechten gebonden technologieën die geen toename tot gevolg hebben van de gecombineerde kosten van aankoop en gebruik van deze producten.

⁽¹⁾ PBL 285 van 31.10.2009, blz. 10.

- (11) Naar verwachting zullen de eisen inzake ecologisch ontwerp, die zijn neergelegd in deze verordening en in Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1186 van de Commissie ⁽¹⁾, in 2020 resulteren in een jaarlijkse energiebesparing van ongeveer 157 PJ (3,8 Mtoe), gepaard aan een vermindering van de CO₂-emissies met 6,7 Mt.
- (12) De in deze verordening vervatte eisen inzake ecologisch ontwerp zullen tegen 2020 naar verwachting resulteren in een vermindering van de equivalente SO_x-emissies met 0,6 kton/jaar.
- (13) Deze verordening heeft betrekking op producten met diverse technische kenmerken. Als voor al die producten dezelfde efficiëntie-eisen zouden gelden, zouden bepaalde technologieën uit de markt worden gedreven, wat een negatief effect zou hebben voor de consument. Eisen inzake ecologisch ontwerp die in verhouding staan tot het potentieel van elke technologie, creëren daarentegen een gelijk speelveld op de markt.
- (14) De eisen inzake ecologisch ontwerp moeten het energieverbruik van en de emissie-eisen inzake stikstofoxiden voor toestellen voor lokale ruimteverwarming overal in de Unie harmoniseren, zodat de werking van de interne markt en de milieuprestaties van die producten kunnen worden verbeterd.
- (15) De energie-efficiëntie van toestellen voor lokale ruimteverwarming neemt af gedurende de levensduur van het toestel wanneer wordt vergeleken met de energie-efficiëntie bij het testen ervan. Teneinde de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dichter te brengen bij de nuttige energie-efficiëntie moeten de fabrikanten ertoe worden aangemoedigd gebruik te maken van controles. Te dien einde wordt een globale discount voor het verschil tussen beide waarden verondersteld. Deze discount kan worden verkregen/teruggewonnen door een aantal controle-opties te kiezen.
- (16) De eisen inzake ecologisch ontwerp mogen de functionaliteit of betaalbaarheid van toestellen voor lokale ruimteverwarming voor de eindgebruiker niet in het gedrang brengen en mogen geen negatief effect hebben op de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu.
- (17) Bij de invoering van eisen inzake ecologisch ontwerp moeten de fabrikanten voldoende tijd krijgen om het ontwerp van hun producten aan deze verordening aan te passen. Het tijdschema dient zodanig te zijn dat rekening wordt gehouden met kosteneffecten voor fabrikanten, met name uit het midden- en kleinbedrijf, terwijl tevens wordt gegarandeerd dat de doelstellingen van deze verordening tijdig worden verwezenlijkt.
- (18) De productparameters moeten worden gemeten en berekend met gebruikmaking van betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare meet- en berekeningsmethoden die beantwoorden aan de erkende stand van de techniek voor meet- en rekenmethoden, met inbegrip van, voor zover beschikbaar, geharmoniseerde normen die op verzoek van de Commissie door Europese normalisatie-instellingen zijn opgesteld, overeenkomstig de procedures van Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾.
- (19) Overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn 2009/125/EG moeten in deze verordening passende procedures voor overeenstemmingsbeoordeling worden gespecificeerd.
- (20) Om controles op de naleving te vergemakkelijken, moeten de fabrikanten informatie vermelden in de in de bijlagen IV en V bij Richtlijn 2009/125/EG bedoelde technische documentatie, voor zover deze informatie betrekking heeft op de eisen van deze verordening.
- (21) Om het milieueffect van toestellen voor lokale ruimteverwarming verder te beperken, moeten de fabrikanten informatie verstrekken over demontage, recycling en verwijdering.
- (22) Naast de in deze verordening vastgestelde juridisch bindende eisen, moeten indicatieve benchmarks voor de beste op de markt beschikbare technologieën worden vastgesteld om te garanderen dat informatie over de milieuprestaties tijdens de levensduur van toestellen voor lokale ruimteverwarming op grote schaal beschikbaar en gemakkelijk toegankelijk is.
- (23) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het bij artikel 19, lid 1, van Richtlijn 2009/125/EG ingestelde comité,

⁽¹⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1186 van de Commissie van 24 april 2015 houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad wat de energie-etikettering van toestellen voor lokale ruimteverwarming betreft (Zie blz. 20 in dit Publicatieblad).

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie, tot wijziging van de Richtlijnen 89/686/EEG en 93/15/EEG van de Raad alsmede de Richtlijnen 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG en 2009/105/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Beschikking 87/95/EEG van de Raad en Besluit nr. 1673/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 316 van 14.11.2012, blz. 12).

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

Bij deze verordening worden eisen inzake ecologisch ontwerp vastgesteld voor het in de handel brengen en in werking stellen van huishoudelijke toestellen voor lokale ruimteverwarming met een nominale warmteafgifte van maximaal 50 kW en van toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden met een nominale warmteafgifte door het product of door één segment daarvan van maximaal 120 kW.

Deze verordening is niet van toepassing op:

- a) toestellen voor lokale ruimteverwarming die voor de opwekking van warmte een door elektrische compressoren of brandstof aangedreven dampcompressiecyclus of sorptiecyclus gebruiken;
- b) toestellen voor lokale ruimteverwarming die specifiek zijn bedoeld voor andere doeleinden dan ruimteverwarming binnenshuis om een zeker warmtecomfort voor mensen te bereiken en te handhaven door middel van warmteconvector of warmtestraling;
- c) toestellen voor lokale ruimteverwarming die uitsluitend zijn bedoeld voor gebruik buitenshuis;
- d) toestellen voor lokale ruimteverwarming waarvan de directe warmteafgifte minder bedraagt dan 6 % van de gecombineerde directe en indirecte warmteafgifte bij nominale warmteafgifte;
- e) luchtverwarmingsproducten;
- f) saunakachels;
- g) zogenaamde „slave heaters”.

Artikel 2

Definities

In aanvulling op de in artikel 2 van Richtlijn 2009/125/EG vastgestelde definities gelden voor deze verordening de volgende definities:

1. „toestel voor lokale ruimteverwarming”: een ruimteverwarmingstoestel dat warmte afgeeft door directe warmteoverdracht of door directe warmteoverdracht in combinatie met warmteoverdracht aan een vloeistof, teneinde een bepaald niveau van warmtecomfort voor de mens te bereiken en te handhaven binnen de gesloten ruimte waarin het product zich bevindt, eventueel in combinatie met een bepaalde warmteafgifte naar andere ruimten, en dat uitgerust is met één of meer warmtegeneratoren die elektriciteit of gasvormige of vloeibare brandstoffen op directe wijze omzetten in warmte, door het gebruik van respectievelijk het joule-effect of de verbranding van de desbetreffende brandstof;
2. „huishoudelijk toestel voor lokale ruimteverwarming”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat geen toestel voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden is;
3. „toestel voor lokale ruimteverwarming dat gasvormige brandstof gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant of een toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant dat een gasvormige brandstof gebruikt;
4. „toestel voor lokale ruimteverwarming dat vloeibare brandstof gebruikt”: een toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant of een toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant dat een vloeibare brandstof gebruikt;
5. „elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat warmte opwekt met gebruikmaking van het joule-effect;
6. „toestel voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden”: hetzij een lichtgevend toestel voor lokale ruimteverwarming, hetzij een buistoestel voor lokale ruimteverwarming;
7. „toestel voor lokale ruimteverwarming met open voorkant”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat gasvormige of vloeibare brandstoffen gebruikt, waarvan het verbrandingsbed en de verbrandingsgassen niet zijn afgesloten van de ruimte waarin het product geplaatst is en dat verbonden is met een opening voor een schoorsteen of open haard of dat een afvoerkanaal nodig heeft voor de afvoer van de verbrandingsproducten;
8. „toestel voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat gasvormige of vloeibare brandstoffen gebruikt, waarvan het verbrandingsbed en de verbrandingsgassen zijn afgesloten van de ruimte waarin het product geplaatst is en dat verbonden is met de opening van een schoorsteen of open haard of dat een afvoerkanaal nodig heeft voor de afvoer van de verbrandingsproducten;

9. „draagbaar elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming”: een elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming dat geen vast elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming, elektrisch opslagtoestel voor lokale ruimteverwarming, elektrisch vloerverwarmingstoestel voor lokale ruimteverwarming, elektrisch stralingstoestel voor lokale ruimteverwarming, elektrisch zichtbaar gloeiende straler voor lokale ruimteverwarming of slave heater is;
10. „vast elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming”: een elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming dat niet is bedoeld om thermische energie te accumuleren, dat ontworpen is om te worden gebruikt terwijl het is bevestigd of vastgemaakt op een specifieke locatie, dan wel bevestigd is aan de wand, en dat niet geïntegreerd is in de structuur of de afwerking van het gebouw;
11. „elektrisch opslagtoestel voor lokale ruimteverwarming”: een elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming dat ontworpen is om warmte in een accumulerende geïsoleerde kern op te slaan en die warmte gedurende verschillende uren na de accumulatiefase geleidelijk af te geven;
12. „elektrisch vloerverwarmingstoestel voor lokale ruimteverwarming”: een elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming dat ontworpen is om te worden gebruikt terwijl het geïntegreerd is in de structuur of de afwerking van het gebouw;
13. „elektrisch stralingstoestel voor lokale ruimteverwarming”: een elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming waarin het verwarmingselement gericht moet worden naar de plaats van gebruik zodat de thermische straling op directe wijze de te verwarmen personen verwarmt, en dat een temperatuurstijging heeft van het om het verwarmingselement geplaatste rooster van minimaal 130 °C bij normaal gebruik en/of een temperatuurstijging van 100 °C voor andere oppervlakken;
14. „elektrische zichtbaar gloeiende straler voor lokale ruimteverwarming”: een elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming waarin het verwarmingselement zichtbaar is van buiten het verwarmingstoestel en een temperatuur heeft van minimaal 650 °C bij normaal gebruik;
15. „saunakachel”: een ruimteverwarmingsproduct dat geïntegreerd is in of naar wordt verklaard te gebruiken is in droge of natte sauna's of soortgelijke omgevingen;
16. „slave heater”: een elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming dat niet autonoom kan werken en signalen moet krijgen van een externe hoofdregelaar (de „master controller”) die geen onderdeel is van het product maar ermee is verbonden door een stuurdraad, draadloos, communicatie via het elektriciteitsnet of een equivalente techniek, teneinde de emissie van warmte te regelen in de ruimte waarin het product is geïnstalleerd;
17. „lichtgevend toestel voor lokale ruimteverwarming”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat met een brander is uitgerust die een gasvormige of vloeibare brandstof verbrandt, dat boven hoofdhoogte moet worden geïnstalleerd en moet worden gericht naar de plaats van gebruik zodat de warmte-emissie van de brander, die voornamelijk bestaat uit infrarode straling, op directe wijze de te verwarmen personen verwarmt, en dat zijn verbrandingsproducten uitstoot in de ruimte waarin het toestel zich bevindt;
18. „buisstoestel voor lokale ruimteverwarming”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat met een brander is uitgerust die een gasvormige of vloeibare brandstof verbrandt, dat boven hoofdhoogte dicht bij de te verwarmen personen moet worden geïnstalleerd, dat de ruimte voornamelijk verwarmt via de infrarode straling, uitgezonden door de buis of buizen die worden verwarmd door de interne doortocht van verbrandingsproducten, en waarvan de verbrandingsproducten worden afgevoerd via een afvoerkanaal;
19. „buisverwarmingssysteem”: een buistoestel voor lokale ruimteverwarming dat meer dan één brander bevat, waarvan de verbrandingsproducten van één brander kunnen worden toegeleid naar de volgende brander en waarvan de verbrandingsproducten van meervoudige branders worden geëvacueerd met behulp van één ventilator;
20. „segment van een buisverwarmingssysteem”: een onderdeel van een buisverwarmingssysteem dat alle elementen omvat voor een autonome werking en dat als zodanig kan worden getest onafhankelijk van de andere onderdelen van het buisverwarmingssysteem;
21. „verwarmingstoestel zonder rookkanaal”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat geen lichtgevend toestel voor lokale ruimteverwarming is, dat gasvormige of vloeibare brandstoffen verbrandt en dat zijn verbrandingsproducten vrijgeeft in de ruimte waarin het product zich bevindt;
22. „verwarmingstoestel met open afvoer naar de schoorsteen”: een toestel voor lokale ruimteverwarming dat gasvormige of vloeibare brandstoffen verbrandt, dat bedoeld is om onder een schoorsteen of in een open haard te worden geplaatst zonder afdichting tussen het product en de opening van de schoorsteen of open haard, en dat de verbrandingsproducten ongehinderd laat vrijkomen tussen het verbrandingsbed en de schoorsteen of het rookkanaal;
23. „luchtverwarmingsproduct”: een product dat warmte levert uitsluitend aan een warmeluchtverwarmingssysteem waarvan de lucht via een buis kan worden geleid en dat is ontworpen voor gebruik terwijl het is vastgemaakt of beveiligd in een specifieke locatie, dan wel aan de wand is bevestigd, dat de lucht verspreid via een luchtbewegingsmechanisme teneinde een bepaald niveau van warmtecomfort voor de mens te bereiken en te handhaven binnen de gesloten ruimte waarin het product zich bevindt;
24. „directe warmteafgifte”: de warmteafgifte van het product via straling en convectie, als afgegeven door of vanuit het product aan de lucht, exclusief de warmteafgifte van het product aan een warmteoverdrachtstvloeistof, uitgedrukt in kW;

25. „indirecte warmteafgifte”: de warmteafgifte van het product aan een warmteoverdrachtsvloestof via hetzelfde warmteopwekkingsproces dat zorgt voor de directe warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW;
26. „indirecte verwarmingsfunctionaliteit”: het product kan een deel van zijn totale warmteafgifte overdragen aan een warmteoverdrachtsvloestof, ten behoeve van ruimteverwarming of waterverwarming voor huishoudelijke doeleinden;
27. „nominale warmteafgifte” (P_{nom}): de opgegeven warmteafgifte van een toestel voor lokale ruimteverwarming, waarin vervat zowel de directe warmteafgifte als de indirecte warmteafgifte (wanneer van toepassing), wanneer dit toestel werkt op de stand voor de maximale warmteafgifte die over een langere periode kan worden gehandhaafd, als opgegeven door de fabrikant, uitgedrukt in kW;
28. „minimale warmteafgifte” (P_{min}): de opgegeven warmteafgifte van een toestel voor lokale ruimteverwarming, waarin vervat zowel de directe warmteafgifte als de indirecte warmteafgifte (wanneer van toepassing), wanneer dit toestel werkt op de stand voor de laagste warmteafgifte, als opgegeven door de fabrikant, uitgedrukt in kW;
29. „maximale continue warmteafgifte” ($P_{max,c}$): de warmteafgifte van een elektrisch toestel voor lokale ruimteverwarming wanneer dit toestel werkt op de stand voor de maximale warmteafgifte die continu over een langere tijdsperiode kan worden gehandhaafd, als opgegeven door de fabrikant, uitgedrukt in kW;
30. „bedoeld voor gebruik buitenshuis”: het product is geschikt voor een veilige functionering buiten gesloten ruimten, inclusief mogelijk gebruik in omstandigheden buitenshuis;
31. „equivalent model”: een model dat in de handel wordt gebracht met dezelfde technische parameters, zoals opgegeven in tabel 1, tabel 2 of tabel 3 van punt 3 van bijlage II, als een ander door dezelfde fabrikant in de handel gebracht model.

Voor de doeleinden van bijlagen II tot en met V worden bijkomende definities vastgesteld in bijlage I.

Artikel 3

Eisen inzake ecologisch ontwerp en tijdschema

1. De eisen inzake ecologisch ontwerp voor toestellen voor lokale ruimteverwarming zijn opgenomen in bijlage II.
2. Toestellen voor lokale ruimteverwarming moeten met ingang van 1 januari 2018 voldoen aan de eisen van bijlage II.
3. De naleving van de eisen inzake ecologisch ontwerp wordt gemeten en berekend aan de hand van de in bijlage III uiteengezette methoden.

Artikel 4

Overeenstemmingsbeoordeling

1. De in artikel 8, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG vastgestelde procedure voor overeenstemmingsbeoordeling bestaat uit de in bijlage IV bij die richtlijn beschreven interne ontwerpcontrole of het in bijlage V bij die richtlijn beschreven beheersysteem.
2. Voor de toepassing van de overeenstemmingsbeoordeling van artikel 8 van Richtlijn 2009/125/EG moet het technische documentatiedossier de in punt 3, onder b), van bijlage II bij deze verordening uiteengezette informatie bevatten.
3. Wanneer de in de technische documentatie voor een model opgenomen informatie is verkregen door berekeningen op basis van het ontwerp of door de extrapolatie van gegevens van andere equivalente toestellen, of beide, dan moet de documentatie nadere bijzonderheden bevatten over bedoelde berekeningen of extrapolaties, of beide, en over de tests die fabrikanten hebben uitgevoerd om de nauwkeurigheid van die berekeningen te controleren. In dergelijke gevallen bevat de technische documentatie ook een lijst van alle andere gelijkwaardige modellen waarover de informatie in de technische documentatie op soortgelijke wijze is verkregen.

Artikel 5

Controleprocedure met het oog op markttoezicht

Bij het uitvoeren van de in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde markttoezichtscontroles met betrekking tot de naleving van de in bijlage II bij deze verordening beschreven eisen, gebruiken de lidstaten de in bijlage IV bij deze verordening beschreven controleprocedure.

*Artikel 6***Indicatieve benchmarks**

De indicatieve benchmarks voor best presterende toestellen voor lokale ruimteverwarming die op de markt beschikbaar zijn op het ogenblik dat deze verordening van kracht wordt, zijn vastgelegd in bijlage V.

*Artikel 7***Evaluatie**

Uiterlijk op 1 januari 2019 evalueert de Commissie deze verordening in het licht van de technologische vooruitgang en legt zij het resultaat van deze evaluatie voor aan het Overlegforum. Bij de evaluatie wordt met name onderzocht of:

- het passend is strengere eisen inzake ecologisch ontwerp vast te stellen voor de energie-efficiëntie en voor de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x);
- de controletoleranties eventueel moeten worden gewijzigd;
- de correctiefactoren die worden gebruikt voor de vaststelling van de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van een toestel voor lokale ruimteverwarming, geldig zijn;
- het passend is certificatie door een derde partij in te voeren.

*Artikel 8***Overgangsbepalingen**

Tot 1 januari 2018 kunnen de lidstaten het in de handel brengen en in gebruik nemen toestaan van toestellen voor lokale ruimteverwarming die in overeenstemming zijn met de nationale bepalingen welke van toepassing zijn op de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming en de uitstoot van stikstofoxiden.

*Artikel 9***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 28 april 2015.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

Definities voor de bijlagen II tot en met V

Voor de doeleinden van de bijlagen II tot en met V gelden de volgende definities:

1. „seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming” (η_s): de verhouding tussen de vraag naar door een toestel voor lokale ruimteverwarming verstrekte ruimteverwarming en het jaarlijkse energieverbruik dat nodig is om aan die vraag te voldoen, uitgedrukt in %;
2. „omrekeningscoëfficiënt” (CC): een coëfficiënt die de geraamde gemiddelde EU-opwekkingsefficiëntie van 40 % weerspiegelt als bedoeld in Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾; de waarde van de omrekeningscoëfficiënt is $CC = 2,5$;
3. „uitstoot van stikstofoxiden”: de uitstoot van stikstofoxiden bij nominale warmteafgifte, uitgedrukt in $\text{mg/kWh}_{\text{input}}$, gebaseerd op de GCV, voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken en toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden;
4. „calorische benedenwaarde” („net caloric value” — NCV): de totale hoeveelheid warmte die wordt afgegeven door een eenheidshoeveelheid brandstof met een geschikt vochtgehalte wanneer deze eenheidshoeveelheid volledig met zuurstof wordt verbrand en wanneer de verbrandingsproducten niet tot de omgevingstemperatuur worden afgekoeld;
5. „brutoverbrandingswaarde vrij van vocht” (GCV): de totale hoeveelheid warmte die wordt geproduceerd door een eenheidshoeveelheid brandstof waaruit het vocht is verwijderd, wanneer deze eenheidshoeveelheid brandstof volledig met zuurstof wordt verbrand en de verbrandingsproducten tot de omgevingstemperatuur zijn afgekoeld; deze hoeveelheid omvat de condensatiewarmte van de waterdamp die ontstaat bij de verbranding van de waterstof in de brandstof;
6. „nuttig rendement bij, hetzij nominale, hetzij minimale warmteafgifte” ($\eta_{\text{th,nom}}$ of $\eta_{\text{th,min}}$ respectievelijk): de verhouding tussen de nuttige warmteafgifte en de totale energietoevoer van een toestel voor lokale ruimteverwarming, uitgedrukt in %, waarbij:
  - a) voor een huishoudelijk toestel voor lokale ruimteverwarming de totale energietoevoer is uitgedrukt in termen van de NCV en/of in termen van eindenergie vermenigvuldigd met CC;
  - b) voor een toestel voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden de totale energietoevoer is uitgedrukt in termen van de GCV en in termen van eindenergie vermenigvuldigd met CC;
7. „vereist elektrisch vermogen bij nominale warmteafgifte” ($e_{\text{L,max}}$): het verbruik van elektrisch vermogen door het toestel voor lokale ruimteverwarming wanneer het de nominale warmteafgifte levert. Het verbruik van elektrisch vermogen wordt vastgesteld zonder rekening te houden met het stroomverbruik van een circulator in het geval het product een indirecte verwarmingsfunctionaliteit biedt en er een circulator is ingebouwd, uitgedrukt in kW;
8. „vereist elektrisch vermogen bij minimale warmteafgifte” ($e_{\text{L,min}}$): het verbruik van elektrisch vermogen door het toestel voor lokale ruimteverwarming wanneer het de minimale warmteafgifte levert. Het verbruik van elektrisch vermogen wordt vastgesteld zonder rekening te houden met het stroomverbruik van een circulator in het geval het product een indirecte verwarmingsfunctionaliteit biedt en er een circulator is ingebouwd, uitgedrukt in kW;
9. „vereist elektrisch vermogen in stand-bymodus” ($e_{\text{L,sh}}$): het verbruik van elektrisch vermogen door het product in de stand-bymodus, uitgedrukt in kW;
10. „vermogens eis voor de permanente waakvlam” (P_{pilot}): het verbruik door het product van een gasvormige of vloeibare brandstof om een vlam brandende te houden die als ontstekingsbron dient voor het ontsteken van het krachtigere verbrandingsproces dat vereist is voor de nominale warmteafgifte of voor de warmteafgifte bij deellast, wanneer brandend gedurende meer dan 5 minuten voordat de hoofdbrander in de aan-stand staat, uitgedrukt in kW;
11. „handmatige sturing van de warmteopslag, met geïntegreerde thermostaat”: een handmatig bediende in het product geïntegreerde sensor die de kerntemperatuur van het product meet en bijregelt teneinde de geaccumuleerde warmte-hoeveelheid te variëren;
12. „handmatige sturing van de warmteopslag, met kamer- en/of buitentemperatuurfeedback”: een handmatig bediende in het product geïntegreerde sensor die de kerntemperatuur van het product meet en de geaccumuleerde hoeveelheid warmte varieert naar gelang van de kamer- en/of buitentemperatuur;

⁽¹⁾ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).

13. „elektronische sturing van de warmteopslag, met kamer- en/of buitentemperatuurfeedback, dan wel bijgeregeld door de energieleverancier”: een automatisch werkende in het product geïntegreerde sensor die de kerntemperatuur van het product meet en de geaccumuleerde hoeveelheid warmte varieert naar gelang van de kamer- en/of buitentemperatuur, dan wel een apparaat waarmee het ladingsregime door de energieleverancier kan worden bijgeregeld;
14. „door een ventilator bijgestane warmteafgifte”: het product is uitgerust met een geïntegreerde en stuurbare ventilator (of ventilatoren) om de warmteafgifte te kunnen variëren en aan te passen aan de warmtevraag;
15. „eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur”: het product is niet in staat om zijn warmteafgifte automatisch te variëren en er is geen feedback van de kamertemperatuur op basis waarvan de warmteafgifte automatisch kan worden aangepast;
16. „twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen sturing van de kamertemperatuur”: het product is in staat om zijn warmteafgifte via handbediening te variëren tussen twee of meer niveaus van warmteafgifte en is niet uitgerust met een apparaat dat de warmteafgifte automatisch bijregelt naar gelang van de gewenste temperatuur binnenshuis;
17. „met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat”: het product is uitgerust met een niet-elektronisch apparaat dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis;
18. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis;
19. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis, en dat het mogelijk maakt de timing en het temperatuurniveau vast te stellen gedurende een tijdsinterval van 24 uur;
20. „met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar”: het product is uitgerust met een elektronisch apparaat, geïntegreerd dan wel extern, dat het product in staat stelt zijn warmteafgifte binnen een bepaald tijdsinterval automatisch te variëren ter aanpassing aan een bepaald gevraagd niveau van verwarmingscomfort binnenshuis, en dat het mogelijk maakt de timing en de temperatuurniveaus voor een gehele week vast te leggen. Gedurende die periode van zeven dagen moet de instelling een dagsgewijze variatie mogelijk maken;
21. „sturing van de kamertemperatuur, met aanwezigheidsdetectie”: het product is uitgerust met een elektronisch instrument, geïntegreerd dan wel extern, dat het instelpunt voor de kamertemperatuur automatisch verlaagt wanneer in de kamer geen persoon wordt gedetecteerd;
22. „sturing van de kamertemperatuur, met openraamdetectie”: het product is uitgerust met een elektronisch instrument, geïntegreerd dan wel extern, dat de warmteafgifte vermindert als een raam of deur geopend is geworden. Indien een sensor wordt gebruikt om het openen van een raam of deur te detecteren, kan die met het product zijn geïnstalleerd, dan wel extern aan het product zijn of ingebouwd zijn in de structuur van het gebouw of geïnstalleerd zijn als een combinatie van die opties;
23. „met de optie van afstandsbediening”: de functie die een interactie op afstand van buiten het gebouw mogelijk maakt, waarbij het product met de desbetreffende sturingseenheid is geïnstalleerd;
24. „met adaptieve sturing van de start”: de functie die de optimale start voor de verwarmingsfunctie voorspelt en initieert teneinde de insteltemperatuur op het gepaste tijdstip te bereiken;
25. „met beperking van de werkingstijd”: het product beschikt over een functie die het product automatisch inactieveert na een van tevoren ingestelde tijdsperiode;
26. „met black-bulbsensor”: het product is uitgerust met een elektronisch toestel, geïntegreerd dan wel extern, dat de lucht- en de stralingstemperatuur meet;
27. „eentrapswarmteafgifte”: geeft aan dat het product niet in staat is om zijn warmteafgifte automatisch te variëren;
28. „tweetrapswarmteafgifte”: het product is in staat automatisch zijn warmteafgifte te reguleren op twee onderscheiden niveaus, naar gelang van de feitelijke luchttemperatuur binnenshuis en de gewenste luchttemperatuur binnenshuis, gestuurd door temperatuursensoren en een interface die niet noodzakelijk zijn/is geïntegreerd in het product zelf;

29. „modulerend”: het product is in staat automatisch zijn warmteafgifte te reguleren op drie of meer onderscheiden niveaus, naar gelang van de feitelijke luchttemperatuur binnenshuis en de gewenste luchttemperatuur binnenshuis, gestuurd door temperatuursensoren en een interface die niet noodzakelijk zijn/is geïntegreerd in het product zelf;
  30. „stand-bymodus”: stand waarin het product aan het elektriciteitsnet is gekoppeld, afhankelijk is van de energietoevoer van het elektriciteitsnet om naar behoren te kunnen functioneren en gedurende onbepaalde tijd uitsluitend de volgende functies uitvoert: de reacteringsfunctie, of de reacteringsfunctie in combinatie met uitsluitend de indicatie van de ingeschakelde reacteringsfunctie, en/of de informatie- of toestandsweergave;
  31. „warmteafgifte van het buissysteem”: de gecombineerde warmteafgifte van de buissegmenten van de configuratie als in de handel gebracht;
  32. „warmteafgifte van het buissegment”: de warmteafgifte van het segment van het buisverwarmingssysteem dat samen met andere segmenten van het buisverwarmingssysteem onderdeel is van een configuratie van buisverwarmers, uitgedrukt in kW;
  33. „stralingsfactor bij hetzij nominale hetzij minimale warmteafgifte” (RF_{nom} en RF_{min}): de verhouding tussen de infrarode warmteafgifte van het product en de totale energietoevoer bij het verstrekken van de nominale dan wel minimale warmteafgifte, berekend als infrarode-energieoutput gedeeld door de totale energietoevoer op basis van de calorische benedenwaarde (NCV) van de brandstof bij het verstrekken van de nominale dan wel minimale warmteafgifte;
  34. „isolatie van de omhulling”: het niveau van thermische isolatie van de omhulling of de mantel van het product als gebruikt om de warmteverliezen van het product te minimaliseren wanneer het buitenshuis wordt geplaatst;
  35. „verliesfactor van de omhulling”: de warmteverliezen van het deel van het product dat geïnstalleerd is buiten de omsloten te verwarmen ruimte en die worden bepaald door de warmtedoorlating van de omhulling van dat deel, uitgedrukt in %;
  36. „typeaanduiding”: de doorgaans alfanumerieke code waarmee een specifiek model van toestel voor lokale ruimteverwarming wordt onderscheiden van andere modellen met hetzelfde handelsmerk of dezelfde leveranciersnaam;
  37. „vochtgehalte”: de massa water in de brandstof in verhouding tot de totale massa van de brandstof als gebruikt in het toestel voor lokale ruimteverwarming.
-

BIJLAGE II

Eisen inzake ecologisch ontwerp**1. Specifieke eisen inzake ecologisch ontwerp wat de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming betreft**

- a) Toestellen voor lokale ruimteverwarming voldoen vanaf 1 januari 2018 aan de volgende eisen:
- i) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken, bedraagt minimaal 42 %;
  - ii) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken, bedraagt minimaal 72 %;
  - iii) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van draagbare elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming bedraagt minimaal 36 %;
  - iv) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van vaste elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming met een nominale warmteafgifte van meer dan 250 W bedraagt minimaal 38 %;
  - v) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van vaste elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming met een nominale warmteafgifte van ten hoogste 250 W bedraagt minimaal 34 %;
  - vi) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van elektrische opslagtoestellen voor lokale ruimteverwarming bedraagt minimaal 38,5 %;
  - vii) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van elektrische vloerverwarmingstoestellen voor lokale ruimteverwarming bedraagt minimaal 38 %;
  - viii) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van elektrische stralingstoestellen voor lokale ruimteverwarming bedraagt minimaal 35 %;
  - ix) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van elektrische, zichtbaar gloeiende stralers voor lokale ruimteverwarming met een nominale warmteafgifte van meer dan 1,2 kW bedraagt minimaal 35 %;
  - x) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van elektrische, zichtbaar gloeiende stralers voor lokale ruimteverwarming met een nominale warmteafgifte van maximaal 1,2 kW bedraagt minimaal 31 %;
  - xi) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming bedraagt minimaal 85 %;
  - xii) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van buistoestellen voor lokale ruimteverwarming bedraagt minimaal 74 %.

2. Specifieke eisen inzake ecologisch ontwerp wat de uitstoot betreft

- a) Met ingang van 1 januari 2018 gelden voor de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) door toestellen voor lokale ruimteverwarming die vloeibare of gasvormige brandstoffen gebruiken, de volgende maxima:
- i) de uitstoot van NO_x door toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant en toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die gasvormige of vloeibare brandstoffen gebruiken, bedraagt maximaal 130 mg/kWh_{input} gebaseerd op de GCV;
  - ii) de uitstoot van NO_x door lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming en buistoestellen voor lokale ruimteverwarming bedraagt maximaal 200 mg/kWh_{input} gebaseerd op de GCV.

3. Productinformatie-eisen

- a) Met ingang van 1 januari 2018 wordt in verband met toestellen voor lokale ruimteverwarming de volgende productinformatie verstrekt:
- i) de handleidingen voor installateurs en eindgebruikers en de vrij toegankelijke websites van de fabrikanten, hun gemachtigde vertegenwoordigers en hun importeurs bevatten de volgende elementen:
    - 1. voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken, de in tabel 1 vervatte informatie, met de desbetreffende technische parameters, gemeten en berekend overeenkomstig bijlage III, en waarbij de in de tabel aangegeven significante cijfers worden getoond;
    - 2. voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming de in tabel 2 vervatte informatie, met de desbetreffende technische parameters, gemeten en berekend overeenkomstig bijlage III, en waarbij de in de tabel aangegeven significante cijfers worden getoond;
    - 3. voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden, de in tabel 3 vervatte informatie, met de desbetreffende technische parameters, gemeten en berekend overeenkomstig bijlage III, en waarbij de in de tabel aangegeven significante cijfers worden getoond;

4. informatie over specifieke voorzorgsmaatregelen die tijdens de assemblage, de installatie of het onderhoud van het toestel voor lokale ruimteverwarming moeten worden getroffen;
  5. informatie betreffende de demontage, recycling en/of verwijdering aan het eind van de levensduur.
- ii) de technische documentatie voor de doeleinden van de overeenstemmingsbeoordeling overeenkomstig artikel 4 bevat de volgende elementen:
1. de onder a) genoemde elementen;
  2. in voorkomend geval, een lijst van alle equivalente modellen.
- b) Met ingang van 1 januari 2018 wordt in verband met toestellen voor lokale ruimteverwarming de volgende productinformatie verstrekt:
- i) uitsluitend voor toestellen voor lokale ruimteverwarming zonder rookkanaal en toestellen voor lokale ruimteverwarming met open afvoer naar de schoorsteen: de handleiding voor de eindgebruikers, de vrij toegankelijke websites van de fabrikanten en de productverpakking bevatten de volgende duidelijk zichtbare en leesbare zin, in een taal die gemakkelijk wordt verstaan door de eindgebruikers in de lidstaat waarin het product wordt verhandeld: „Dit product is niet geschikt voor gebruik als primaire verwarming”:
    1. in de handleiding voor de eindgebruikers wordt deze zin op het schutblad aangebracht;
    2. op de vrij toegankelijke websites van fabrikanten wordt deze zin getoond samen met de opgave van de andere kenmerken van het product;
    3. op de productverpakking wordt deze zin aangebracht op een opvallende plaats op de verpakking wanneer het product aan de eindgebruiker vóór de aankoop wordt getoond;
  - ii) uitsluitend voor draagbare elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming: de handleiding voor de eindgebruikers, de vrij toegankelijke websites van de fabrikanten en de productverpakking bevatten de volgende duidelijk zichtbare en leesbare zin, in een taal die gemakkelijk wordt verstaan door de eindgebruikers in de lidstaat waarin het product wordt verhandeld: „Dit product is uitsluitend geschikt voor goed geïsoleerde plaatsen of voor incidenteel gebruik”:
    1. in de handleiding voor de eindgebruikers wordt deze zin op het schutblad aangebracht;
    2. op de vrij toegankelijke websites van fabrikanten wordt deze zin getoond samen met de opgave van de andere kenmerken van het product;
    3. op de productverpakking wordt deze zin aangebracht op een opvallende plaats op de verpakking wanneer het product aan de eindgebruiker vóór de aankoop wordt getoond.

Tabel 1

Informatie-eisen voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken

Typeaanduiding(en):

Indirecteverwarmingsfunctionaliteit: [ja/nee]

Directe warmteafgifte: ... (kW)

Indirecte warmteafgifte: ... (kW)

Brandstof			Uitstoot bij ruimteverwarming (*)
			NO _x
Selecteer brandstoftype	[gasvormig/vloeibaar]	[specificer]	[mg/kWh _{input}] (GCV)

Item	Symbool	Waarde	Eenheid		Item	Symbool	Waarde	Eenheid
Warmteafgifte					Nuttig rendement (NCV)			
Nominale warmteafgifte	P_{nom}	x,x	kW		Nuttig rendement bij nominale warmteafgifte	$\eta_{th,nom}$	x,x	%
Minimale warmteafgifte (indicatief)	P_{min}	[x,x/n.v.t.]	kW		Nuttig rendement bij minimale warmteafgifte (indicatief)	$\eta_{th,min}$	[x,x/n.v.t.]	%
Aanvullend elektriciteitsverbruik					Type warmteafgifte/sturing kamertemperatuur (selecteer één)			
Bij nominale warmteafgifte	el_{max}	x,xxx	kW		Eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur			[ja/nee]
Bij minimale warmteafgifte	el_{min}	x,xxx	kW		Twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen sturing van de kamertemperatuur			[ja/nee]
In stand-bymodus	el_{SB}	x,xxx	kW		Met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat			[ja/nee]
					Met elektronische sturing van de kamertemperatuur			[ja/nee]
					Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar			[ja/nee]
					Met elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar			[ja/nee]
					Andere sturingsopties (meerdere selecties mogelijk)			
					Sturing van de kamertemperatuur, met aanwezigheidsdetectie			[ja/nee]
					Sturing van de kamertemperatuur, met open-raamdetectie			[ja/nee]
					Met de optie van afstandsbediening			[ja/nee]
					Met adaptieve sturing van de start			[ja/nee]
					Met beperking van de werkingstijd			[ja/nee]
					Met black-bulbsensor			[ja/nee]
Vermogenseis voor de permanente waakvlam								
Vermogenseis voor de permanente waakvlam (indien van toepassing)	P_{pilot}	[x,xxx/n.v.t.]	kW					
Contactgegevens	Naam en adres van de fabrikant of van zijn gemachtigde.							

(*) NO_x = stikstofoxiden

Tabel 2

Informatie-eisen voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming

Typeaanduiding(en):

Item	Symbool	Waarde	Eenheid	Item	Eenheid
Warmteafgifte				Type warmte-input, uitsluitend voor elektrische warmte-opslagtoestellen (selecteer één)	
Nominale warmteafgifte	P_{nom}	x,x	kW	Handmatige sturing van de warmteopslag, met geïntegreerde thermostaat	[ja/nee]
Minimale warmteafgifte (indicatief)	P_{min}	[x,x/n.v.t.]	kW	Handmatige sturing van de warmteopslag, met kamer- en/of buitentemperatuurfeedback	[ja/nee]
Maximale continue warmteafgifte	$P_{max,c}$	x,x	kW	Elektronische sturing van de warmteopslag, met kamer- en/of buitentemperatuurfeedback	[ja/nee]
Aanvullend elektriciteitsverbruik				Door een ventilator bijgestane warmteafgifte	[ja/nee]
Bij nominale warmteafgifte	el_{max}	x,xxx	kW	Type warmteafgifte/sturing kamertemperatuur (selecteer één)	
Bij minimale warmteafgifte	el_{min}	x,xxx	kW	Eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]
In stand-bymodus	el_{sb}	x,xxx	kW	Twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]
				Met mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat	[ja/nee]
				Met elektronische sturing van de kamertemperatuur	[ja/nee]
				Elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar	[ja/nee]
				Elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar	[ja/nee]
				Andere sturingsopties (meerdere selecties mogelijk)	
				Sturing van de kamertemperatuur, met aanwezigheidsdetectie	[ja/nee]
				Sturing van de kamertemperatuur, met open-raamdetectie	[ja/nee]
				Met de optie van afstandsbediening	[ja/nee]
				Met adaptieve sturing van de start	[ja/nee]
				Met beperking van de werkingstijd	[ja/nee]
				Met black-bulbsensor	[ja/nee]
Contactgegevens	Naam en adres van de fabrikant of van zijn gemachtigde.				

Tabel 3

Informatie-eisen voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden

Typeaanduiding(en):

Type verwarming: [lichtgevend/stralingsbuis]

Brandstof	Brandstof			Uitstoot bij ruimteverwarming (*)
				NO _x
Selecteer brandstoftype	[gasvormig/vloeibaar]	[specificer]		mg/kWh_{input} (GCV)

Kenmerken wanneer uitsluitend de voorkeurbrandstof wordt gebruikt

Item	Symbool	Waarde	Eenheid		Item	Symbool	Waarde	Eenheid
Warmteafgifte					Nuttig rendement (NCV) — uitsluitend buistoestel voor lokale ruimteverwarming (**)			
Nominale warmteafgifte	P_{nom}	x,x	kW		Nuttig rendement bij nominale warmteafgifte	$\eta_{th,nom}$	x,x	%
Minimale warmteafgifte	P_{min}	[x,x/n.v.t.]	kW		Nuttig rendement bij minimale warmteafgifte	$\eta_{th,min}$	[x,x/n.v.t.]	%
Minimale warmteafgifte (als percentage van nominale warmteafgifte)	..	[x]	%					
Nominale warmteafgifte van het buissysteem (indien van toepassing)	P_{system}	x,x	kW					
Nominale warmteafgifte van het buissegment (indien van toepassing)	$P_{heater,i}$	[x,x/n.v.t.]	kW		Nuttig rendement van buissegment bij minimale warmteafgifte (indien van toepassing)	η_i	[x,x/n.v.t.]	%
(Herhaal voor meervoudige segmenten, indien van toepassing)	..	[x,x/n.v.t.]	kW		(Herhaal voor meervoudige segmenten, indien van toepassing)	..	[x,x/n.v.t.]	%
Aantal identieke buissegmenten	n	[x]	[-]					
Stralingsfactor					Omhuilingsverliezen			
Stralingsfactor bij nominale warmteafgifte	RF_{nom}	[x,x]	[-]		Isolatieklasse van de omhuiling	U		W/(m ² K)
Stralingsfactor bij minimale warmteafgifte	RF_{min}	[x,x]	[-]		Verliesfactor van de omhuiling	F_{env}	[x,x]	%
Stralingsfactor van buissegment bij nominale warmteafgifte	RF_i	[x,x]	[-]		Warmtegenerator te installeren buiten de te verwarmen ruimte		[ja/nee]	

(Herhaal voor meervoudige segmenten, indien van toepassing)	..						
Aanvullend elektriciteitsverbruik				Warmteafgifte-sturingstype (selecteer één)			
Bij nominale warmteafgifte	$e l_{max}$	x,xxx	kW	— Eentraps		[ja/nee]	
Bij minimale warmteafgifte	$e l_{min}$	x,xxx	kW	— Tweekraps		[ja/nee]	
In stand-bymodus	$e l_{SB}$	x,xxx	kW	— Modulerend		[ja/nee]	
Vermogensis voor de permanente waakvlam							
Vermogensis voor de permanente waakvlam (indien van toepassing)	P_{pilot}	[x,xxx/n.v.t.]	kW				
Contactgegevens	Naam en adres van de fabrikant of van zijn gemachtigde.						

(*) NO_x = stikstofoxiden.

(**) (Voor lichtgevend toestellen voor lokale ruimteverwarming bedraagt het gewogen thermisch rendement bij default 85,6 %.

BIJLAGE III

Metingen en berekeningen

1. Met het oog op de naleving en de controle op de naleving van de eisen van deze verordening worden metingen en berekeningen verricht aan de hand van geharmoniseerde normen waarvan de referentienummers voor dit doel zijn gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, of andere betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare methoden, die beantwoorden aan de algemeen erkende stand van de techniek op dit gebied. Zij dienen te voldoen aan de in de punten 2 tot en met 5 vermelde voorwaarden.

2. Algemene voorwaarden voor metingen en berekeningen

- a) De opgegeven waarden voor de nominale warmteafgifte en de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming worden afgerond op één decimaal.
- b) De opgegeven waarden voor de uitstoot worden afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal.

3. Algemene voorwaarden voor de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming

- a) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming (η_s) wordt berekend als de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus ($\eta_{s,on}$), gecorrigeerd door bijdragen die de sturing van warmteopslag en warmteafgifte, het aanvullend elektriciteitsverbruik en het energieverbruik van de permanente waakvlam in rekening brengen.
- b) Het elektriciteitsverbruik wordt vermenigvuldigd met een omrekeningscoëfficiënt (CC) van 2,5.

4. Algemene voorwaarden wat de uitstoot betreft

- a) Bij toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken, wordt bij de meting rekening gehouden met de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x). De uitstoot van stikstofoxiden wordt berekend als de optelsom van stikstofmonoxide en stikstofdioxide en wordt uitgedrukt in termen van stikstofdioxide.

5. Specifieke voorwaarden voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming

- a) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van alle toestellen voor lokale ruimteverwarming, met uitzondering van toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden, is als volgt gedefinieerd:

$$\eta_s = \eta_{s,on} - 10 \% + F(1) + F(2) + F(3) - F(4) - F(5)$$

De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden is als volgt gedefinieerd:

$$\eta_s = \eta_{s,on} - F(1) - F(4) - F(5)$$

Waarin:

- $\eta_{s,on}$ = de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in de actieve modus, uitgedrukt in %, berekend als uiteengezet in punt 5, onder b);
- $F(1)$ = een correctiefactor die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van elektrische opslagtoestellen voor lokale ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen voor opties voor warmteopslag en -output, en met de negatieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden dankzij de aangepaste bijdragen voor opties voor de warmteafgifte, uitgedrukt in %;
- $F(2)$ = een correctiefactor die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen voor sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden wederzijds exclusief zijn en niet bij elkaar kunnen worden opgeteld, uitgedrukt in %;
- $F(3)$ = een correctiefactor die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen voor sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden bij elkaar kunnen worden opgeteld, uitgedrukt in %;

- $F(4)$ = een correctiefactor die verband houdt met de negatieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming door het aanvullend elektriciteitsverbruik, uitgedrukt in %;
- $F(5)$ = een correctiefactor die verband houdt met de negatieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming door het energieverbruik van een permanente waakvlam, uitgedrukt in %.

b) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in de actieve modus wordt als volgt berekend:

Voor alle toestellen voor lokale ruimteverwarming met uitzondering van elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming en toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden:

$$\eta_{S,on} = \eta_{th,nom}$$

Waarin:

- $\eta_{th,nom}$ = het nuttig rendement bij nominale warmteafgifte, gebaseerd op de NCV.

Voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming:

$$\eta_{S,on} = \frac{1}{CC} \cdot \eta_{th,on}$$

Waarin:

- CC = de omrekeningscoëfficiënt primaire energie-elektrische energie;
- $\eta_{th,on}$ is voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming gelijk aan 100 %.

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden:

$$\eta_{S,on} = \eta_{S,th} \cdot \eta_{S,RF}$$

Waarin:

- $\eta_{S,th}$ = de gewogen thermische efficiëntie, uitgedrukt in %;
- $\eta_{S,RF}$ = de emissie-efficiëntie, uitgedrukt in %.

Voor lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming:

$$\eta_{S,th} = 85,6 \%$$

Voor buistoestellen voor lokale ruimteverwarming:

$$\eta_{S,th} = (0,15 \cdot \eta_{th,nom} + 0,85 \cdot \eta_{th,min}) - F_{env}$$

Waarin:

- $\eta_{th,nom}$ = het nuttig rendement bij nominale warmteafgifte, uitgedrukt in %, gebaseerd op de GCV;
- $\eta_{th,min}$ = het nuttig rendement bij minimale warmteafgifte, uitgedrukt in %, gebaseerd op de GCV.
- F_{env} = de verliezen van de omhulling van de warmtegenerator, uitgedrukt in %.

Wanneer de fabrikant of de leverancier heeft gespecificeerd dat de warmtegenerator van het buistoestel voor lokale ruimteverwarming moet worden geïnstalleerd in de te verwarmen ruimte binnenshuis, bedragen de omhullingsverliezen 0 (nul).

Wanneer de fabrikant of de leverancier heeft gespecificeerd dat de warmtegenerator van het buistoestel voor lokale ruimteverwarming moet worden geïnstalleerd buiten de te verwarmen ruimte, hangt de verliesfactor van de omhulling af van de warmtedoorlating van de omhulling van de warmtegenerator overeenkomstig tabel 4.

Tabel 4

Verliesfactor van de omhulling van de warmtegenerator

Warmtedoorlating van de omhulling (U)	
$U \leq 0,5$	2,2 %
$0,5 < U \leq 1,0$	2,4 %
$1,0 < U \leq 1,4$	3,2 %
$1,4 < U \leq 2,0$	3,6 %
$U > 2,0$	6,0 %

De emissie-efficiëntie van een toestel voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden wordt als volgt berekend:

$$\eta_{S,RF} = \frac{(0,94 \cdot RF_S) + 0,19}{(0,46 \cdot RF_S) + 0,45}$$

Waarin:

— RF = de stralingsfactor van het toestel voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden, uitgedrukt in %.

Voor alle toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden met uitzondering van buisverwarmingssystemen:

$$RF_S = 0,15 \cdot RF_{nom} + 0,85 \cdot RF_{min}$$

Waarin:

— RF_{nom} = de stralingsfactor bij nominale warmteafgifte, uitgedrukt in %;

— RF_{min} = de stralingsfactor bij minimale warmteafgifte, uitgedrukt in %.

Voor buisverwarmingssystemen:

$$RF_S = \sum_{i=1}^n (0,15 \cdot RF_{nom,i} + 0,85 \cdot RF_{min,i}) \cdot \frac{P_{heater,i}}{P_{system}}$$

Waarin:

— $RF_{nom,i}$ = de stralingsfactor per buissegment bij nominale warmteafgifte, uitgedrukt in %;

— $RF_{min,i}$ = de stralingsfactor per buissegment bij minimale warmteafgifte, uitgedrukt in %;

— $P_{heater,i}$ = de warmteafgifte per buissegment, uitgedrukt in kW, gebaseerd op de GCV;

— P_{system} = de warmteafgifte van het volledige buisverwarmingssysteem, uitgedrukt in kW, gebaseerd op de GCV.

Bovenstaande formule is uitsluitend van toepassing wanneer de constructie van de brander, buizen en reflectoren van het buissegment, als gebruikt in het buisverwarmingssysteem, identiek is aan die van één enkel buistoestel voor lokale ruimteverwarming en wanneer de instellingen die de prestatie van het buissegment bepalen, identiek zijn aan die van één enkel buistoestel voor lokale ruimteverwarming.

- c) De correctiefactor $F(1)$ die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen van sturingen voor de warmte-input en -output en wanneer de warmte wordt verspreid via natuurlijke convectie of door een ventilator voor elektrische opslagtoestellen voor lokale ruimteverwarming, en met de negatieve bijdrage voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden naar gelang van de capaciteit van het product om zijn warmteafgifte te regelen.

Voor elektrische opslagtoestellen voor lokale ruimteverwarming wordt de correctiefactor $F(1)$ voor de warmteafgifte als volgt berekend:

In het geval het product is uitgerust met één van de in tabel 5 getoonde (wederzijds exclusieve) opties, wordt de correctiefactor $F(1)$ verhoogd met de desbetreffende waarde van die optie.

Tabel 5

Correctiefactor $F(1)$ voor elektrische opslagtoestellen voor lokale ruimteverwarming

Indien het product is uitgerust met (slechts één optie is mogelijk):	$F(1)$ wordt verhoogd met
Handmatige sturing van de warmteopslag, met geïntegreerde thermostaat	0,0 %
Handmatige sturing van de warmteopslag, met kamer- en/of buitentemperatuurfeedback	2,0 %
Elektronische sturing van de warmteopslag, met kamer- en/of buitentemperatuurfeedback of geregeld door de energieleverancier	3,5 %

Wanneer de warmteafgifte van het elektrische opslagtoestel voor lokale ruimteverwarming wordt bijgestaan door een ventilator, wordt aan $F(1)$ een extra 1,5 % toegevoegd.

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden wordt de correctiefactor voor de warmteafgifte als volgt berekend:

Tabel 6

Correctiefactor $F(1)$ voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden

Sturing van de warmteafgifte is van het type:	$F(1)$ wordt als volgt berekend:
Eentraps	$F(1) = 5 \%$
Tweetraps	$F(1) = 5 \% - \left(2,5 \% \cdot \frac{P_{nom} - P_{min}}{30 \% \cdot P_{nom}} \right)$
Modulerend	$F(1) = 5 \% - \left(5,0 \% \cdot \frac{P_{nom} - P_{min}}{40 \% \cdot P_{nom}} \right)$

De minimumwaarde van de correctiefactor $F(1)$ voor tweestapstoestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden en voor modulerende verwarmingstoestellen voor commerciële doeleinden bedraagt 2,5 % respectievelijk 5 %.

Bij toestellen voor lokale ruimteverwarming die geen elektrische warmteopslagtoestellen of toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden zijn, is de correctiefactor $F(1)$ gelijk aan 0 (nul).

- d) De correctiefactor $F(2)$ die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen van sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden wederzijds exclusief zijn en niet bij elkaar kunnen worden opgeteld, wordt als volgt berekend:

Voor alle toestellen voor lokale ruimteverwarming is de correctiefactor $F(2)$ gelijk aan één van de factoren overeenkomstig tabel 7, naar gelang van de van toepassing zijnde sturingskenmerken. Slechts één waarde kan worden geselecteerd.

Tabel 7

Correctiefactor F(2)

Indien het product is uitgerust met (slechts één optie is mogelijk):	F(2)					
	Voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming					Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige of vloeibare brandstoffen gebruiken
	Draagbaar	Vast	Opslag	Vloerverwarming	Stralings	
Eentrapswarmteafgifte, geen sturing van de kamertemperatuur	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Twee of meer handmatig in te stellen trappen, geen temperatuursturing	1,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,0 %	1,0 %
Mechanische sturing van de kamertemperatuur door thermostaat	6,0 %	1,0 %	0,5 %	1,0 %	1,0 %	2,0 %
Elektronische sturing van de kamertemperatuur	7,0 %	3,0 %	1,5 %	3,0 %	2,0 %	4,0 %
Elektronische sturing van de kamertemperatuur plus dag-tijdschakelaar	8,0 %	5,0 %	2,5 %	5,0 %	3,0 %	6,0 %
Elektronische sturing van de kamertemperatuur plus week-tijdschakelaar	9,0 %	7,0 %	3,5 %	7,0 %	4,0 %	7,0 %

De correctiefactor F(2) geldt niet voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden.

- e) De correctiefactor F(3) die verband houdt met de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming dankzij de aangepaste bijdragen van sturingen voor het verwarmingscomfort binnenshuis, waarvan de waarden bij elkaar kunnen worden opgeteld, wordt als volgt berekend:

Voor alle toestellen voor lokale ruimteverwarming is de correctiefactor F(3) de som van de waarden overeenkomstig tabel 8, naar gelang van de van toepassing zijnde sturingskenmerken.

Tabel 8

Correctiefactor F(3)

Indien het product is uitgerust met (meerdere opties zijn mogelijk):	F(3)					
	Voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming					Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige of vloeibare brandstoffen gebruiken
	Draagbaar	Vast	Opslag	Vloerverwarming	Stralings	
Sturing kamertemperatuur met aanwezigheidsdetectie	1,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,0 %	1,0 %
Sturing kamertemperatuur met openraamdetectie	0,0 %	1,0 %	0,5 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Met optie van afstandsbediening	0,0 %	1,0 %	0,5 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %

Indien het product is uitgerust met (meerdere opties zijn mogelijk):	F(3)					
	Voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming					Voor toestellen voor lokale ruim- teverwarming die gasvormige of vloeibare brand- stoffen gebruiken
	Draagbaar	Vast	Opslag	Vloerver- warming	Stralings	
Met adaptieve sturing van de start	0,0 %	1,0 %	0,5 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %
Met beperking van de werkingstijd	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,0 %	0,0 %
Met black-bulbsensor	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,0 %	0,0 %

f) De correctiefactor $F(4)$ voor het aanvullend elektriciteitsverbruik wordt als volgt berekend:

Deze correctiefactor houdt rekening met het aanvullend elektriciteitsverbruik bij werking in de aan- en stand-bymodus.

Voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming wordt de correctie als volgt berekend:

De correctiefactor $F(4)$ voor het aanvullend elektriciteitsverbruik wordt als volgt berekend:

$$F(4) = CC \cdot \frac{\alpha \cdot el_{sb}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

Waarin:

- el_{sb} = het elektriciteitsverbruik in de stand-bymodus, uitgedrukt in kW;
- P_{nom} = de nominale warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW;
- α = een factor die in rekening brengt of het product voldoet aan Verordening (EG) nr. 1275/2008 van de Commissie ⁽¹⁾:
  - wanneer het product voldoet aan de in Verordening (EG) nr. 1275/2008 vastgestelde grenswaarden, is α bij default gelijk aan 0 (nul);
  - wanneer het product niet voldoet aan de in Verordening (EG) nr. 1275/2008 vastgestelde grenswaarden, is α bij default gelijk aan 1,3.

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige of vloeibare brandstoffen gebruiken, wordt de correctiefactor voor het aanvullend elektriciteitsverbruik als volgt berekend:

$$F(4) = CC \cdot \frac{0,2 \cdot el_{max} + 0,8 \cdot el_{min} + 1,3 \cdot el_{sb}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

Waarin:

- el_{max} = het verbruik van elektrisch vermogen bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in kW;
- el_{min} = het verbruik van elektrisch vermogen bij de minimale warmteafgifte, uitgedrukt in kW. In het geval het product geen minimale warmteafgifte biedt, wordt het verbruik van elektrisch vermogen bij de nominale warmteafgifte gebruikt;
- el_{sb} = het verbruik van elektrisch vermogen van het product in de stand-bymodus, uitgedrukt in kW;
- P_{nom} = de nominale warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW.

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 1275/2008 van de Commissie van 17 december 2008 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen van Richtlijn 2005/32/EG van het Europees Parlement en de Raad, wat betreft voorschriften inzake ecologisch ontwerp voor het elektriciteitsverbruik van elektrische en elektronische huishoud- en kantoorapparatuur in de stand-by-stand en de uit-stand (PB L 339 van 18.12.2008, blz. 45).

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden wordt de correctiefactor voor het aanvullend elektriciteitsverbruik als volgt berekend:

$$F(4) = CC \cdot \frac{0,15 \cdot el_{max} + 0,85 \cdot el_{min} + 1,3 \cdot el_{sb}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

- g) De correctiefactor $F(5)$ die verband houdt met het energieverbruik van een permanente waakvlam, wordt als volgt berekend:

Deze correctiefactor houdt rekening met de vermogensseis voor de permanente waakvlam.

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste, gasvormige of vloeibare brandstoffen gebruiken, wordt deze factor als volgt berekend:

$$F(5) = 0,5 \cdot \frac{P_{pilot}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

Waarin:

- P_{pilot} = het verbruik van de waakvlam, uitgedrukt in kW;
- P_{nom} = de nominale warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW.

Voor toestellen voor lokale ruimteverwarming voor commerciële doeleinden wordt de correctiefactor als volgt berekend:

$$F(5) = 4 \cdot \frac{P_{pilot}}{P_{nom}} \cdot 100[\%]$$

Wanneer het product geen permanente waakvlam heeft, is P_{pilot} gelijk aan 0 (nul).

Waarin:

- P_{pilot} = het verbruik van de waakvlam, uitgedrukt in kW;
- P_{nom} = de nominale warmteafgifte van het product, uitgedrukt in kW.

BIJLAGE IV

Controleprocedure voor markttoezichtsdoeleinden

Bij het uitvoeren van het in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde markttoezicht passen de autoriteiten van de lidstaten de volgende procedure toe voor het controleren van de naleving van de in bijlage II bedoelde eisen:

1. De autoriteiten van de lidstaat testen één eenheid per model.
2. Het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen van bijlage II bij deze verordening indien:
  - a) de opgegeven waarden voldoen aan de in bijlage II vastgestelde eisen;
  - b) voor elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming, de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s niet lager ligt dan de opgegeven waarde bij de nominale warmteafgifte van de eenheid;
  - c) voor huishoudelijke toestellen voor lokale ruimteverwarming die vloeibare brandstof gebruiken, de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - d) voor huishoudelijke toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige brandstof gebruiken, de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - e) voor huishoudelijke toestellen voor lokale ruimteverwarming die vloeibare of gasvormige brandstof gebruiken, de uitstoot van NO_x niet meer dan 10 % hoger ligt dan de opgegeven waarde;
  - f) voor lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming en buistoestellen voor lokale ruimteverwarming de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming niet meer dan 10 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - g) voor lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming of buistoestellen voor lokale ruimteverwarming de uitstoot van NO_x niet meer dan 10 % hoger ligt dan de opgegeven waarde.
3. Wanneer het in punt 2, onder a) of b), bedoelde resultaat niet wordt behaald, worden het model en alle equivalente modellen geacht niet te voldoen aan deze verordening. Wanneer niet wordt voldaan aan één van de in punt 2, onder c) tot g), bedoelde voorwaarden, selecteren de autoriteiten van de lidstaat op willekeurige wijze drie extra te testen eenheden van hetzelfde model. Als alternatief mogen de drie extra geselecteerde eenheden van één of meer equivalente modellen zijn die in de technische documentatie als equivalent product zijn opgegeven.
4. Het model van verwarmingstoestel wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen van bijlage II bij deze verordening indien:
  - a) de opgegeven waarden voldoen aan de in bijlage II vastgestelde eisen;
  - b) voor huishoudelijke toestellen voor lokale ruimteverwarming die vloeibare brandstof gebruiken, de gemiddelde seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s van de drie extra eenheden niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - c) voor huishoudelijke toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige brandstof gebruiken, de gemiddelde seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s van de drie extra eenheden niet meer dan 8 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - d) voor huishoudelijke toestellen voor lokale ruimteverwarming die vloeibare of gasvormige brandstof gebruiken, de gemiddelde uitstoot van NO_x van de drie extra eenheden niet meer dan 10 % hoger ligt dan de opgegeven waarde;
  - e) voor lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming of buistoestellen voor lokale ruimteverwarming de gemiddelde seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van de drie extra eenheden niet meer dan 10 % lager ligt dan de opgegeven waarde;
  - f) voor lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming of buistoestellen voor lokale ruimteverwarming de gemiddelde uitstoot van NO_x van de drie extra eenheden niet meer dan 10 % hoger ligt dan de opgegeven waarde.
5. Wanneer het in punt 4 bedoelde resultaat niet wordt behaald, wordt het model geacht niet aan deze verordening te voldoen.

Binnen één maand nadat het besluit van niet-overeenstemming van het model is genomen, verstrekken de autoriteiten van de lidstaat de testresultaten en andere relevante informatie aan de autoriteiten van de overige lidstaten en aan de Commissie.

6. De autoriteiten van de lidstaat gebruiken de in bijlage III uiteengezette meet- en berekeningsmethoden.

De in deze bijlage aangegeven controletoleranties worden uitsluitend gebruikt voor de verificatie van de gemeten parameters door de autoriteiten van de lidstaten; zij mogen door de leverancier niet worden gebruikt als een toegestane tolerantie voor de vaststelling van de in de technische documentatie opgenomen waarden.

BIJLAGE V

Indicatieve benchmarks als bedoeld in artikel 6

Op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze verordening beantwoordden de beste in de handel beschikbare toestellen voor lokale ruimteverwarming, wat hun seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming en hun uitstoot van stikstofoxiden betreft, aan de volgende benchmark:

1. specifieke benchmarks voor toestellen voor lokale ruimteverwarming wat hun seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming betreft:
  - a) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met open voorkant die een gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken: 65 %;
  - b) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van toestellen voor lokale ruimteverwarming met gesloten voorkant die een gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken: 88 %;
  - c) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van elektrische toestellen voor lokale ruimteverwarming: meer dan 39 %;
  - d) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming: 92 %;
  - e) benchmark voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming van buistoestellen voor lokale ruimteverwarming: 88 %;
2. specifieke benchmarks voor toestellen voor lokale ruimteverwarming wat hun uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) betreft:
  - a) benchmark voor de uitstoot van NO_x door toestellen voor lokale ruimteverwarming die gasvormige of vloeibare brandstof gebruiken: 50 mg/kWh_{input} gebaseerd op de GCV;
  - b) benchmark voor de uitstoot van NO_x door lichtgevende toestellen voor lokale ruimteverwarming en buistoestellen voor lokale ruimteverwarming: 50 mg/kWh_{input} gebaseerd op de GCV.

De in de punten 1 en 2 gespecificeerde benchmarks houden niet noodzakelijk in dat een combinatie van deze waarden bereikbaar is voor één enkel verwarmingstoestel voor lokale ruimteverwarming.

VERORDENING (EU) 2015/1189 VAN DE COMMISSIE**van 28 april 2015****tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de eisen inzake ecologisch ontwerp voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen betreft****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten ⁽¹⁾, en met name artikel 15, lid 1,

Na raadpleging van het in artikel 18 van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde Overlegforum,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Krachtens Richtlijn 2009/125/EG moet de Commissie eisen inzake ecologisch ontwerp vaststellen voor energiegerelateerde producten met een significant omzet- en handelsvolume, een significant milieueffect en een significant potentieel voor verbetering met betrekking tot het milieueffect, zonder dat dit buitensporige kosten meebrengt.
- (2) Krachtens artikel 16, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG moet de Commissie, overeenkomstig de procedure van artikel 19, lid 3, en de criteria van artikel 15, lid 2, en na raadpleging van het Overlegforum, in voorkomend geval uitvoeringsmaatregelen vaststellen, te beginnen bij die producten welke een grote bijdrage kunnen leveren tot de kosteneffectieve beperking van broeikasgasemissies, zoals verwarmingstoestellen, met inbegrip van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen en pakketten van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties.
- (3) De Commissie heeft een voorbereidende studie verricht waarin zij de technische, milieutechnische en economische aspecten van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, die gewoonlijk in huishoudens en in commerciële gebouwen worden gebruikt, heeft onderzocht. De studie is verricht in samenwerking met de belanghebbenden en de betrokken partijen uit de Unie en derde landen, en de bevindingen ervan zijn openbaar gemaakt.
- (4) De milieuaspecten van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die voor de toepassing van deze verordening als significant worden beschouwd, zijn het energieverbruik tijdens de gebruiksfase en de uitstoot van zwevende deeltjes (stof), gasvormige organische verbindingen, koolmonoxide en stikstofoxiden tijdens de gebruiksfase. Het totale jaarlijkse energieverbruik van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen zal naar verwachting 530 petajoule (PJ) bedragen (ongeveer 12,7 miljoen ton olie-equivalent (Mtoe)) in 2030 en de jaarlijkse uitstoot zal in 2030 naar verwachting 25 kiloton (kt) zwevende deeltjes, 25 kt gasvormige organische verbindingen en 292 kt koolmonoxide bedragen. De uitstoot van stikstofoxide zal waarschijnlijk toenemen als gevolg van potentiële nieuwe ontwerpen voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die gericht zijn op een verhoging van de energie-efficiëntie en een verlaging van de uitstoot van organische verbindingen. Uit de voorbereidende studie blijkt dat het energieverbruik en de uitstoot van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen tijdens de gebruiksfase sterk kunnen worden teruggedrongen.
- (5) Uit die studie blijkt ook dat in het geval van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen geen verdere eisen nodig zijn met betrekking tot de in deel 1 van bijlage I bij Richtlijn 2009/125/EG genoemde parameters voor ecologisch ontwerp. Met name wordt de uitstoot van dioxines en furanen niet als significant beschouwd.
- (6) Verwarmingsketels die uitsluitend warmte opwekken voor het verstrekken van warm drinkwater of warm water voor sanitaire toepassingen, verwarmingsketels voor het opwarmen en distribueren van gasvormige media voor warmteoverdracht en verwarmingsketels met warmtekraftkoppeling met een elektrisch vermogen van minimaal 50 kW hebben specifieke technische kenmerken en moeten derhalve worden uitgesloten van deze verordening.

⁽¹⁾ PBL 285 van 31.10.2009, blz. 10.

Verwarmingsketels die gebruikmaken van niet-houtachtige biomassa zijn vrijgesteld omdat er op dit moment op Europese schaal onvoldoende informatie beschikbaar is om voor deze toestellen passende niveaus voor de eisen inzake ecologisch ontwerp vast te stellen en zij extra significante milieueffecten kunnen hebben zoals de uitstoot van furanen en dioxines. Bij de evaluatie van deze verordening zal worden onderzocht of het passend is eisen inzake ecologisch ontwerp voor verwarmingsketels die gebruikmaken van niet-houtachtige biomassa, vast te stellen.

- (7) Het energieverbruik en de uitstoot van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen kunnen worden teruggedrongen door bestaande, niet aan eigendomsrechten gebonden technologieën toe te passen zonder dat de totale gecombineerde kosten van aankoop en gebruik van deze toestellen hierdoor stijgen.
- (8) Het gecombineerde effect van de eisen inzake ecologisch ontwerp, die zijn vervat in deze verordening en in Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1187 van de Commissie ⁽¹⁾, zal in 2030 naar raming een jaarlijkse energiebesparing opleveren van ongeveer 18 PJ (ongeveer 0,4 Mtoe), met inbegrip van een hiermee samenhangende vermindering van de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) met ongeveer 0,2 Mt en een vermindering van de uitstoot van zwevende deeltjes met 10 kt, van gasvormige organische verbindingen met 14 kt en van koolmonoxide met 130 kt.
- (9) De eisen inzake ecologisch ontwerp moeten het energieverbruik en de emissie-eisen voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen overal in de Unie harmoniseren, zodat de werking van de interne markt en de milieuprestaties van die producten kunnen worden verbeterd.
- (10) De eisen inzake ecologisch ontwerp mogen de functionaliteit of betaalbaarheid voor de eindgebruiker niet in het gedrang brengen en mogen geen negatief effect hebben op de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu.
- (11) Bij de invoering van eisen inzake ecologisch ontwerp moeten de fabrikanten voldoende tijd krijgen om het ontwerp van hun producten aan deze verordening aan te passen. Het tijdschema dient zodanig te zijn dat rekening wordt gehouden met kosteneffecten voor fabrikanten, met name uit het midden- en kleinbedrijf, zonder dat de tijdige verwezenlijking van de doelstellingen van deze verordening in het gedrang komt.
- (12) Op verzoek van de Commissie moeten de productparameters worden gemeten en berekend met gebruikmaking van betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare methoden die beantwoorden aan de erkende stand van de techniek voor meet- en rekenmethoden, met inbegrip van, voor zover beschikbaar, geharmoniseerde normen die op verzoek van de Commissie door Europese normalisatie-instellingen zijn opgesteld, overeenkomstig de procedures van Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾.
- (13) Overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn 2009/125/EG wordt in deze verordening gespecificeerd welke overeenstemmingsbeoordelingsprocedures moeten worden gebruikt. Hoewel het passend is tegelijk een evaluatie te maken van de noodzaak van certificatie door derden, zoals vereist bij Verordening (EU) nr. 813/2013 van de Commissie ⁽³⁾, is het noch gewenst, noch lijkt het haalbaar om de conformiteitsbeoordeling van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen te wijzigen voordat de eisen inzake ecologisch ontwerp van kracht zijn geworden.
- (14) Om controles op de naleving te vergemakkelijken, moeten de fabrikanten informatie vermelden in de in de bijlagen IV en V bij Richtlijn 2009/125/EG bedoelde technische documentatie, voor zover deze informatie betrekking heeft op de eisen van deze verordening.
- (15) Om de milieueffecten van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen verder te beperken, moeten de fabrikanten informatie verstrekken over demontage, recycling en verwijdering.
- (16) Afgezien van de in deze verordening vastgestelde juridisch bindende eisen, moeten indicatieve benchmarks voor de beste op de markt beschikbare technologieën worden vastgesteld om te waarborgen dat informatie over de milieuprestaties tijdens de levensduur van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen op grote schaal beschikbaar en gemakkelijk toegankelijk is.
- (17) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het bij artikel 19, lid 1, van Richtlijn 2009/125/EG ingestelde comité,

⁽¹⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1187 van de Commissie van 27 april 2015 houdende aanvulling van Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de energie-etikettering van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen en pakketten bestaande uit een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties (zie bladzijde 43 in dit Publicatieblad).

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie (PBL 316 van 14.11.2012, blz. 12).

⁽³⁾ Verordening (EU) nr. 813/2013 van de Commissie van 2 augustus 2013 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp voor ruimteverwarmingstoestellen en combinatieverwarmingstoestellen betreft (PBL 239 van 6.9.2013, blz. 136).

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

1. Onverminderd Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ worden in deze verordening eisen inzake ecologisch ontwerp vastgesteld voor het in de handel brengen en in werking stellen van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met een nominale warmteafgifte van maximaal 500 kilowatt (kW), met inbegrip van verwarmingstoestellen die zijn geïntegreerd in pakketten van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, aanvullende verwarmingstoestellen, temperatuurregelaars en zonne-energie-installaties zoals gedefinieerd in artikel 2 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/1187.

2. Deze verordening is niet van toepassing op:

- a) verwarmingsketels die uitsluitend warmte opwekken voor het verstrekken van warm drinkwater of warm water voor sanitaire toepassingen;
- b) verwarmingsketels voor het opwarmen en distribueren van gasvormige media voor warmteoverdracht, zoals damp of lucht;
- c) verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling met een maximaal elektrisch vermogen van 50 kW of meer;
- d) verwarmingsketels die gebruikmaken van niet-houtachtige biomassa.

Artikel 2

Definities

In aanvulling op de in artikel 2 van Richtlijn 2009/125/EG vastgestelde definities wordt voor de toepassing van deze verordening verstaan onder:

1. „verwarmingsketel voor vaste brandstoffen”: een installatie uitgerust met een of meer met vaste brandstoffen gestookte verwarmingstoestellen die warmte levert aan een centraal verwarmingssysteem dat is gevuld met water, om de binnentemperatuur in een of meer gesloten ruimten op een gewenst niveau te brengen en te handhaven, met een warmteverlies aan de omringende lucht van niet meer dan 6 % van de nominale warmteafgifte;
2. „centraal verwarmingssysteem op basis van water”: een systeem dat water als middel voor de warmteoverdracht gebruikt om centraal opgewekte warmte te distribueren over warmtelichamen voor ruimteverwarming in gebouwen, of delen daarvan, met inbegrip van blok- of stadsverwarmingsnetwerken;
3. „warmtegenerator voor vaste brandstoffen”: het onderdeel van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen dat warmte opwekt door verbranding van vaste brandstoffen;
4. „nominale warmteafgifte” of „Pr”: de aangegeven warmteafgifte van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen bij het voorzien van verwarming voor gesloten ruimten met de desbetreffende voorkeurbrandstof, uitgedrukt in kW;
5. „vaste brandstof”: een brandstof die in normale temperaturen binnenshuis een vaste vorm heeft, met inbegrip van vaste biomassa en vaste fossiele brandstoffen;
6. „biomassa”: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische herkomst uit de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van visserij en aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval;
7. „houtachtige biomassa”: biomassa afkomstig van bomen, heesters en struiken, met inbegrip van stamhout, verspaand hout, hout samengeperst tot pellets, hout samengeperst tot briketten, en zaagsel;
8. „niet-houtachtige biomassa”: andere biomassa dan houtachtige biomassa met inbegrip van stro, miscanthus, riet, korrels, granen, olijfpitten, perskoeken van olijven en notendoppen;
9. „fossiele brandstoffen”: andere brandstoffen dan biomassa, met inbegrip van antraciet, bruinkool, cokes en bitumineuze steenkool; voor de toepassing van deze verordening omvat dit ook turf;
10. „ketel op biomassa”: verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met biomassa als voorkeurbrandstof;

⁽¹⁾ Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 17).

11. „verwarmingsketel voor niet-houtachtige biomassa”: verwarmingsketel met niet-houtachtige biomassa als voorkeur-brandstof en waarbij houtachtige biomassa, fossiele brandstoffen of een mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen niet als andere geschikte brandstoffen zijn genoemd;
12. „voorkeurbrandstof”: de enige vaste brandstof die overeenkomstig de instructies van de fabrikant bij voorkeur in de verwarmingsketel wordt gebruikt;
13. „andere geschikte brandstof”: een andere vaste brandstof dan de voorkeurbrandstof die overeenkomstig de instructies van de fabrikant in de verwarmingsketel kan worden gebruikt, met inbegrip van elke brandstof die in de gebruiksaanwijzing voor installateurs en eindgebruikers, op vrij toegankelijke websites van de fabrikant, in technisch promotiemateriaal en in advertenties wordt vermeld;
14. „verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling”: verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die gelijktijdig zowel warmte als elektriciteit opwekt;
15. „seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming” (of „ η_s ”): de verhouding tussen de ruimteverwarmingsvraag voor een bepaald verwarmingsseizoen, waaraan moet worden voldaan door een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, en het jaarlijkse energieverbruik dat nodig is om aan deze vraag te voldoen, uitgedrukt in %;
- (16) „zwevende deeltjes”: deeltjes van diverse vorm, structuur en dichtheid, verspreid in de gasvormige fase van het rookgas.

Aanvullende definities voor bijlagen II tot en met V zijn opgenomen in bijlage I.

Artikel 3

Eisen inzake ecologisch ontwerp en tijdschema

1. De eisen inzake ecologisch ontwerp voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen zijn opgenomen in bijlage II.
2. Verwarmingsketels voor vaste brandstoffen moeten met ingang van 1 januari 2020 voldoen aan de eisen van punt 1 en punt 2 van bijlage II.
3. De naleving van de eisen inzake ecologisch ontwerp wordt gemeten en berekend aan de hand van de in bijlage III uiteengezette methoden.

Artikel 4

Overeenstemmingsbeoordeling

1. De in artikel 8, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG vastgestelde overeenstemmingsbeoordelingsprocedure bestaat uit de in bijlage IV bij die richtlijn beschreven interne ontwerpcontrole of het in bijlage V bij die richtlijn beschreven beheersysteem.
2. Voor de toepassing van de overeenstemmingsbeoordeling overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn 2009/125/EG moet het technische documentatiedossier de in punt 2, onder c), van bijlage II bij deze verordening uiteengezette informatie bevatten.

Artikel 5

Controleprocedure met het oog op markttoezicht

Bij het uitvoeren van de in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde markttoezichtscontroles met betrekking tot de naleving van de in bijlage II bij de onderhavige verordening beschreven eisen, gebruiken de lidstaten de in bijlage IV bij de onderhavige verordening beschreven controleprocedure.

Artikel 6

Indicatieve benchmarks

De indicatieve benchmarks voor best presterende verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die op de markt beschikbaar zijn op het ogenblik dat deze verordening van kracht wordt, zijn vastgelegd in bijlage V.

*Artikel 7***Evaluatie**

1. Uiterlijk op 1 januari 2022 evalueert de Commissie deze verordening in het licht van de technologische vooruitgang en legt zij het resultaat van deze evaluatie voor aan het Overlegforum inzake ecologisch ontwerp. Bij de evaluatie wordt met name onderzocht of het passend is:

- a) de verordening ook toepasselijk te maken op verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met een nominale warmte-afgifte van maximaal 1 000 kilowatt;
- b) de verordening ook toepasselijk te maken op verwarmingsketels die niet-houtachtige biomassa gebruiken, met eisen inzake ecologisch ontwerp die toegesneden zijn op hun specifieke types verontreinigende emissies;
- c) strengere eisen inzake ecologisch ontwerp vast te stellen voor de energie-efficiëntie en voor de uitstoot van zwevende deeltjes, gasvormige organische verbindingen en koolmonoxide voor de periode na 2020, en
- d) de controletoleranties te variëren.

2. De Commissie evalueert of het noodzakelijk is om certificatie door derden van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen te introduceren en zal de resultaten van die evaluatie uiterlijk op 22 augustus 2018 presenteren op het Overlegforum.

*Artikel 8***Overgangsbepaling**

Tot 1 januari 2020 kunnen de lidstaten het in de handel brengen en in gebruik nemen van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in overeenstemming zijn met de nationale bepalingen welke van toepassing zijn op de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming en de uitstoot van zwevende deeltjes, gasvormige organische verbindingen, koolmonoxide en stikstofoxiden, toestaan.

*Artikel 9***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 28 april 2015.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

Definities voor de bijlagen II tot en met V

Voor de toepassing van de bijlagen II tot en met V gelden de volgende definities:

1. „seizoensgebonden emissies bij ruimteverwarming“:
  - a) voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen: een gewogen gemiddelde van de emissies bij de nominale warmteafgifte en de emissies bij 30 % van de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in mg/m³;
  - b) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte: een gewogen gemiddelde van de emissies bij de nominale warmteafgifte en de emissies bij 50 % van de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in mg/m³;
  - c) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die niet in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % of minder van de nominale warmteafgifte: de emissies bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in mg/m³;
  - d) voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling: de emissies bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in mg/m³;
2. „verwarmingsketel voor fossiele brandstoffen“: een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die fossiele brandstoffen of een mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen als voorkeurbrandstof heeft;
3. „behuizing van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen“: een deel van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, dat ontworpen is voor de behuizing van een warmtegenerator voor vaste brandstoffen;
4. „typeaanduiding van het model“: de doorgaans alfanumerieke code waarmee een specifiek model van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen wordt onderscheiden van andere modellen met hetzelfde handelsmerk of dezelfde fabrikantsnaam;
5. „ketel met rookgascondensor“: een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen waarin, onder normale bedrijfsomstandigheden en bij bepaalde watertemperaturen, de waterdamp in de verbrandingsproducten gedeeltelijk wordt gecondenseerd om de latente warmte van deze waterdamp te gebruiken voor verwarmingsdoeleinden;
6. „combinatieverwarmingsketel“: een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen die ontworpen is om ook warmte op te wekken voor het afleveren van warm drinkwater of warm water voor sanitaire doeleinden op bepaalde temperaturen, in bepaalde hoeveelheden en aan bepaalde debieten met bepaalde tussenpozen, en die is gekoppeld aan een externe voorziening van drinkwater of water voor sanitaire doeleinden;
7. „andere houtachtige biomassa“: houtachtige biomassa andere dan: stamhout met een vochtgehalte van maximaal 25 %, verspaand hout met een vochtgehalte van minimaal 15 %, samengeperst hout in de vorm van pellets of briketten, of zaagsel met een vochtgehalte van maximaal 50 %;
8. „vochtgehalte“: de massa van het water in de brandstof in verhouding tot de totale massa van de brandstof als gebruikt in verwarmingsketels voor vaste brandstoffen;
9. „andere fossiele brandstoffen“: andere fossiele brandstoffen dan bitumineuze steenkool, bruinkool (inclusief briketten), cokes, antraciet of briketten van gemengde fossiele brandstoffen;
10. „elektrisch rendement” of „ η_{el} “: de verhouding tussen de elektriciteitsafgifte en de totale energie-input van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, uitgedrukt in %, waarbij de totale energie-input uitgedrukt wordt in termen van GCV of in termen van eindverbruik van energie vermenigvuldigd met CC;
11. „brutoverbrandingswaarde” of „GCV“: de totale hoeveelheid warmte die wordt afgegeven door een eenheidshoeveelheid brandstof met een geschikt vochtgehalte wanneer deze brandstof volledig met zuurstof wordt verbrand en de verbrandingsproducten tot omgevingstemperatuur zijn afgekoeld; deze hoeveelheid omvat de condensatiewarmte van de waterdamp die ontstaat bij de verbranding van het waterstof in de brandstof;
12. „omrekeningscoëfficiënt” of „CC“: een coëfficiënt die de geraamde gemiddelde EU-opwekkings efficiëntie van 40 % weerspiegelt als bedoeld in Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾; de waarde van de omrekeningscoëfficiënt is CC = 2,5;
13. „gevraagd elektrisch vermogen bij maximale warmteafgifte” of „ $e_{l_{max}}$ “: het elektriciteitsverbruik van de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in kW, exclusief het elektriciteitsverbruik van een back-upverwarmingselement en van ingebouwde secundaire emissiereductieapparatuur;

⁽¹⁾ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).

14. „gevraagd elektrisch vermogen bij minimale warmteafgifte” of „ $e_{l_{min}}$ ”: het elektriciteitsverbruik van de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen bij de toepasselijke deellast, uitgedrukt in kW, exclusief het elektriciteitsverbruik van een back-upverwarmingselement en van ingebouwde secundaire emissiereductieapparatuur;
  15. „back-upverwarmingselement”: een van het joule-effect gebruikmakende elektrische weerstand die uitsluitend warmte opwekt om te voorkomen dat de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen of het op water gebaseerde centraleverwarmingssysteem bevriest of wanneer de externe voorziening voor de warmtebron onderbroken (zoals bij onderhoudswerkzaamheden) of defect is;
  16. „toepasselijke deellast”: voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen: werking bij 30 % van de nominale warmteafgifte, en voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte: werking bij 50 % van de nominale warmteafgifte;
  17. „elektriciteitsverbruik in stand-bymodus” of „ P_{SB} ”: het elektriciteitsverbruik van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen terwijl die zich in de stand-bymodus bevindt, exclusief het verbruik van ingebouwde secundaire emissiereductieapparatuur, uitgedrukt in kW;
  18. „stand-bymodus”: stand waarin de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen aan het elektriciteitsnet is gekoppeld, afhankelijk is van de energietoevoer van het elektriciteitsnet om naar behoren te kunnen functioneren en gedurende onbepaalde tijd uitsluitend de volgende functies uitvoert: de reacteringsfunctie, of de reacteringsfunctie in combinatie met, uitsluitend, de indicatie van de werking van de reacteringsfunctie, of de informatie- of toestandsweergave;
  19. „seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus” of „ η_{son} ”:
    - a) voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen: een gewogen gemiddelde van het nuttig rendement bij nominale warmteafgifte en het nuttig rendement bij 30 % van de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in %;
    - b) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte: een gewogen gemiddelde van het nuttig rendement bij nominale warmteafgifte en het nuttig rendement bij 50 % van de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in %;
    - c) voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die niet in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % of minder van de nominale warmteafgifte: het nuttig rendement bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in %;
    - d) voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling: het nuttig rendement bij de nominale warmteafgifte, uitgedrukt in %;
  20. „nuttig rendement” of „ η ”: de verhouding tussen de nuttige warmteafgifte en de totale energie-input van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, uitgedrukt in %, waarbij de totale energie-input uitgedrukt wordt in termen van GCV of in termen van eindverbruik van energie vermenigvuldigd met CC;
  21. „nuttige warmteafgifte” of „ P ”: de warmteafgifte van een verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, doorgegeven aan het warmteoverdrachtsmedium, uitgedrukt in kW;
  22. „temperatuurregelaar”: de apparatuur die de eindgebruiker kan gebruiken om de waarden en tijdstippen van de gewenste binnentemperatuur in te stellen, en die relevante informatie doorgeeft aan een interface van de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen, zoals een centrale verwerkingseenheid, en die aldus bijdraagt tot het regelen van de binnentemperatuur;
  23. „brutoverbrandingswaarde vrij van vocht” of „ GCV_{mf} ”: de totale hoeveelheid warmte die wordt geproduceerd door een eenheidshoeveelheid brandstof waaruit het vocht is verwijderd, wanneer die volledig met zuurstof wordt verbrand en de verbrandingsproducten tot omgevingstemperatuur zijn afgekoeld; deze hoeveelheid omvat de condensatiewarmte van de waterdamp die ontstaat bij de verbranding van het waterstof in de brandstof;
  24. „gelijkwaardig model”: een model dat in de handel wordt gebracht met dezelfde in tabel 1 van punt 2 van bijlage II opgenomen technische parameters als een ander model dat door dezelfde fabrikant in de handel wordt gebracht.
-

BIJLAGE II

Eisen inzake ecologisch ontwerp**1. Specifieke eisen inzake ecologisch ontwerp**

Vanaf 1 januari 2020 moeten verwarmingsketels voor vaste brandstoffen aan de volgende eisen voldoen:

- a) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming ligt voor verwarmingsketels met een nominale warmteafgifte van maximaal 20 kW niet lager dan 75 %;
- b) de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming ligt voor verwarmingsketels met een nominale warmteafgifte van meer dan 20 kW niet lager dan 77 %;
- c) de seizoensgebonden emissie van zwevende deeltjes bedraagt bij ruimteverwarming niet meer dan 40 mg/m³ voor automatisch gestookte verwarmingsketels en niet meer dan 60 mg/m³ voor handmatig gestookte verwarmingsketels;
- d) de seizoensgebonden emissie van gasvormige organische verbindingen bedraagt bij ruimteverwarming niet meer dan 20 mg/m³ voor automatisch gestookte verwarmingsketels en niet meer dan 30 mg/m³ voor handmatig gestookte verwarmingsketels;
- e) de seizoensgebonden emissie van koolmonoxide bedraagt bij ruimteverwarming niet meer dan 500 mg/m³ voor automatisch gestookte verwarmingsketels en niet meer dan 700 mg/m³ voor handmatig gestookte verwarmingsketels;
- f) de seizoensgebonden emissie van stikstofoxiden, uitgedrukt als stikstofdioxide, bedraagt bij ruimteverwarming niet meer dan 200 mg/m³ voor verwarmingsketels die biomassa gebruiken, en niet meer dan 350 mg/m³ voor verwarmingsketels die fossiele brandstoffen gebruiken.

Aan deze eisen wordt voldaan bij gebruikmaking van de voorkeurbrandstof en elke andere geschikte brandstof voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen.

2. Eisen inzake productinformatie

Vanaf 1 januari 2020 moet de volgende productinformatie inzake verwarmingsketels voor vaste brandstoffen worden verstrekt:

- a) in de handleidingen voor installateurs en eindgebruikers en op de vrij toegankelijke websites van fabrikanten, hun gemachtigde vertegenwoordigers en hun importeurs:
  1. de in tabel 1 opgenomen informatie, met de desbetreffende technische parameters, gemeten en berekend overeenkomstig bijlage III en weergegeven met het in de tabel aangegeven aantal significante cijfers;
  2. alle specifieke voorzorgsmaatregelen die moeten worden genomen wanneer de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen wordt geassembleerd, geïnstalleerd of onderhouden;
  3. instructies inzake de geëigende wijze om de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen te gebruiken en inzake de kwaliteitseisen voor de voorkeurbrandstof en de andere geschikte brandstoffen;
  4. voor warmtegeneratoren voor vaste brandstoffen, ontworpen voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, en behuizingen voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die met dergelijke warmtegeneratoren zijn uitgerust: hun kenmerken, de assemblage-eisen (om overeenstemming met de eisen inzake het ecologisch ontwerp van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen te waarborgen) en, in voorkomend geval, de lijst van de door de fabrikant aanbevolen combinaties;
- b) op de voor professionele gebruikers bestemde pagina's van de vrij toegankelijke websites van fabrikanten, hun gemachtigde vertegenwoordigers en hun importeurs: informatie die relevant is voor de demontage, recycling en verwijdering op het einde van de levensduur.
- c) in de technische documentatie voor de doeleinden van de overeenstemmingsbeoordeling overeenkomstig artikel 4:
  1. de onder a) en b) bedoelde informatie;
  2. in voorkomend geval, een lijst van alle gelijkwaardige modellen;
  3. wanneer de voorkeurbrandstof of een andere geschikte brandstof bestaat uit andere houtachtige biomassa, niet-houtachtige biomassa, andere fossiele brandstoffen of een ander mengsel van biomassa en fossiele brandstoffen als bedoeld in tabel 1: een beschrijving van de brandstof die voldoende is voor de ondubbelzinnige identificatie ervan en de technische norm of specificatie van de brandstof, inclusief het gemeten vochtgehalte en het gemeten asgehalte, en, voor andere fossiele brandstoffen, ook het gemeten vluchtigheidsgehalte van de brandstof;

- d) het elektrisch vermogen dat op een onuitwisbare wijze is aangegeven op de verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling.

De onder c) bedoelde informatie mag worden samengevoegd met de technische documentatie die wordt verstrekt overeenkomstig Richtlijn 2010/30/EU.

Tabel 1

Informatie-eisen voor brandstofketels voor vaste brandstoffen

Typeaanduiding van het model/de modellen:

Stookmodus: [Handmatig: de verwarmingsketel moet zijn uitgerust met een opslagtank voor warm water met een volume van minimaal x (*) liter/Automatisch: aanbevolen wordt dat de verwarmingsketel is uitgerust met een opslagtank voor warm water met een volume van minimaal x (**) liter]

Verwarmingsketel met rookgascondensor: [ja/neenn]

Verwarmingsketel voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling: Combinatieverwarmingsketel: [ja/neenn]
[ja/neenn]

Brandstof	Voorkeurbrandstof (slechts één):	Andere geschikte brandstof (fen):	η_s [x %]:	Seizoensgebonden emissies bij ruimteverwarming (****)			
				PM	OGC	CO	NO _x
				[x] mg/m ³			
Stamhout, vochtgehalte ≤ 25 %	[ja/neenn]	[ja/neenn]					
Verspaand hout, vochtgehalte 15-35 %	[ja/neenn]	[ja/neenn]					
Verspaand hout, vochtgehalte > 35 %	[ja/neenn]	[ja/neenn]					
Samengeperst hout in de vorm van pellets of briketten	[ja/neenn]	[ja/neenn]					
Zaagsel, vochtgehalte ≤ 50 %	[ja/neen]	[ja/neen]					
Andere houtachtige biomassa	[ja/neen]	[ja/neen]					
Niet-houtachtige biomassa	[ja/neen]	[ja/neen]					
Bitumineuze steenkool	[ja/neen]	[ja/neen]					
Bruinkool (inclusief briketten)	[ja/neen]	[ja/neen]					
Cokes	[ja/neen]	[ja/neen]					
Antraciet	[ja/neen]	[ja/neen]					
Briketten van gemengde fossiele brandstoffen	[ja/neen]	[ja/neen]					
Andere fossiele brandstoffen	[ja/neen]	[ja/neen]					
Briketten van gemengde biomassa (30-70 %) en fossiele brandstoffen	[ja/neen]	[ja/neen]					
Andere mengsels van biomassa en fossiele brandstoffen	[ja/neen]	[ja/neen]					

Kenmerken wanneer uitsluitend de voorkeurbrandstof wordt gebruikt:

Item	Symbool	Waarde	Eenheid		Item	Symbool	Waarde	Eenheid
Nuttige warmteafgifte					Nuttig rendement			
Bij nominale warmteafgifte	P_n (***)	x,x	kW		Bij nominale warmteafgifte	η_n	x,x	%

Bij [30 %/50 %] van de nominale warmteafgifte, indien van toepassing	P_p	[x,x/n.v.t.]	kW		Bij [30 %/50 %] van de nominale warmteafgifte, indien van toepassing	η_p	[x,x/n.v.t.]	%
Voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling: elektrische efficiëntie				Aanvullend elektriciteitsverbruik				
					Bij nominale warmteafgifte	el_{max}	x,xxx	kW
Bij nominale warmteafgifte	$\eta_{el,n}$	x,x	%		Bij [30 %/50 %] van de nominale warmteafgifte, indien van toepassing	el_{min}	[x,xxx/n.v.t.]	kW
					Van ingebouwde secundaire emissiereductieapparatuur, indien van toepassing		[x,xxx/n.v.t.]	kW
					In stand-bymodus	P_{SB}	x,xxx	kW

Contactgegevens	Naam en adres van de fabrikant of van zijn gemachtigde.

(*) Tankvolume = $45 \times P_r \times (1 - 2,7/P_r)$ of 300 liter, wat het hoogste getal is, met P_r uitgedrukt in kW

(**) Tankvolume = $20 \times P_r$ met P_r uitgedrukt in kW

(***) Voor de voorkeurbrandstof is P_n gelijk aan P_r

(****) PM = zwevende deeltjes, OGC = gasvormige organische verbindingen, CO = koolmonoxide, NO_x = stikstofoxiden

BIJLAGE III

Metingen en berekeningen

1. Met het oog op de naleving en de controle op de naleving van de eisen van deze verordening dienen metingen en berekeningen te worden verricht met gebruikmaking van de geharmoniseerde normen waarvan de referentienummers voor dat doel zijn gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, of met gebruikmaking van andere betrouwbare, nauwkeurige en reproduceerbare methoden die rekening houden met de algemeen erkende stand van de techniek op dit gebied. Deze methoden moeten aan de in de punten 2 tot en met 6 van deze bijlage vermelde voorwaarden en technische parameters beantwoorden.

2. Algemene voorwaarden voor metingen en berekeningen

- a) Verwarmingsketels voor vaste brandstoffen worden getest voor de voorkeurbrandstof en andere in tabel 1 van bijlage II vermelde geschikte brandstoffen, met als uitzondering dat ketels die worden getest voor verspaand hout met een vochtgehalte van meer dan 35 % en die voldoen aan de geldende eisen, worden geacht ook aan die eisen te voldoen wanneer zij worden getest voor verspaand hout met een vochtgehalte van 15-35 % en dus voor dat vochtgehalte van 15-35 % niet hoeven te worden getest.
- b) De opgegeven waarden voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming en seizoensgebonden emissies bij ruimteverwarming worden afgerond op het dichtstbijzijnde gehele getal.
- c) warmtegeneratoren voor vaste brandstoffen, ontworpen voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen, en behuizingen voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die met dergelijke warmtegeneratoren worden uitgerust, worden getest met een geschikte behuizing en een geschikte warmtegenerator voor dergelijke ketels.

3. Algemene voorwaarden voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming

- a) De waarden voor het nuttig rendement η_n , η_p en de waarden voor de nuttige warmteafgifte P_n , P_p worden gemeten indien van toepassing. Voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling wordt tevens het elektrisch rendement $\eta_{el,n}$ gemeten.
- b) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s wordt berekend als de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus η_{son} , gecorrigeerd door bijdragen voor temperatuurregelaars, aanvullend elektriciteitsverbruik en, voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, door toevoeging van het elektrisch rendement vermenigvuldigd met een omrekeningscoëfficiënt CC van 2,5.
- c) Het elektriciteitsverbruik wordt vermenigvuldigd met een omrekeningscoëfficiënt CC van 2,5.

4. Specifieke voorwaarden voor seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming

- a) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s is als volgt gedefinieerd:

$$\eta_s = \eta_{son} - F(1) - F(2) + F(3)$$

waarin:

1. η_{son} = de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus, uitgedrukt als een percentage, berekend overeenkomstig punt 4, onder b);
2. $F(1)$ staat voor het verlies aan seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming ten gevolge van aangepaste bijdragen van temperatuurregelaars; $F(1) = 3 \%$;
3. $F(2)$ staat voor de negatieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming door aanvullend elektriciteitsverbruik, uitgedrukt als een percentage, berekend overeenkomstig punt 4, onder c);
4. $F(3)$ staat voor de positieve bijdrage aan de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming door het elektrisch rendement van verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, uitgedrukt als een percentage, en wordt als volgt berekend:

$$F(3) = 2,5 \times \eta_{el,n}$$

b) De seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming in actieve modus, η_{son} , wordt als volgt berekend:

1. voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte, en voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen:

$$\eta_{son} = 0,85 \times \eta_p + 0,15 \times \eta_n$$

2. voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die niet in continuumodus kunnen functioneren bij 50 %, of minder, van de nominale warmteafgifte, en voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling:

$$\eta_{son} = \eta_n$$

c) $F(2)$ wordt als volgt berekend:

1. voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte, en voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen:

$$F(2) = 2,5 \times (0,15 \times eI_{max} + 0,85 \times eI_{min} + 1,3 \times P_{SB}) / (0,15 \times P_n + 0,85 \times P_p)$$

2. voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die niet in continuumodus kunnen functioneren bij 50 %, of minder, van de nominale warmteafgifte, en voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling:

$$F(2) = 2,5 \times (eI_{max} + 1,3 \times PSB) / P_n$$

5. Berekening van de brutoverbrandingswaarde

De brutoverbrandingswaarde (GCV) wordt uit de brutoverbrandingswaarde vrij van vocht (GCV_{mf}) verkregen door toepassing van de volgende conversie:

$$GCV = GCV_{mf} \times (1 - M)$$

waarin:

- a) GCV en GCV_{mf} worden uitgedrukt in megajoule per kilogram;
- b) M = het vochtgehalte van de brandstof, uitgedrukt als een verhouding.

6. Seizoensgebonden emissies bij ruimteverwarming

- a) De emissies van zwevende deeltjes, gasvormige organische verbindingen, koolmonoxide en stikstofoxiden worden uitgedrukt als genormaliseerd aan een droog rookgas met 10 % zuurstof en standaardomstandigheden bij 0 °C en 1 013 millibar.

- b) De seizoensgebonden emissies bij ruimteverwarming E_s van respectievelijk zwevende deeltjes, gasvormige organische verbindingen, koolmonoxide en stikstofoxiden worden als volgt berekend:

1. voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die in continuumodus kunnen functioneren bij 50 % van de nominale warmteafgifte, en voor automatisch gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen:

$$E_s = 0,85 \times E_{s,p} + 0,15 \times E_{s,n}$$

2. voor handmatig gestookte verwarmingsketels voor vaste brandstoffen die niet in continuumodus kunnen functioneren bij 50 %, of minder, van de nominale warmteafgifte, en voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling:

$$E_s = E_{s,n}$$

waarin:

- a) $E_{s,p}$ = de emissies van respectievelijk zwevende deeltjes, gasvormige organische verbindingen, koolmonoxide en stikstofoxiden, gemeten bij 30 % of 50 % van de nominale warmteafgifte, zoals van toepassing;
- b) $E_{s,n}$ = de emissies van respectievelijk zwevende deeltjes, gasvormige organische verbindingen, koolmonoxide en stikstofoxiden, gemeten bij de nominale warmteafgifte.

- c) De emissies van zwevende deeltjes worden gemeten met behulp van een gravimetrische methode, met uitsluiting van alle zwevende deeltjes die door gasvormige organische verbindingen worden gevormd wanneer rookgassen in aanraking komen met de omgevingslucht.
  - d) De emissies van stikstofoxiden worden berekend als de som van stikstofmonoxide en stikstofdioxide, en worden uitgedrukt in termen van stikstofdioxide.
-

BIJLAGE IV

Controleprocedure voor markttoezichtsdoeleinden

Bij de uitoefening van de in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2009/125/EG bedoelde markttoezichtscontroles passen de autoriteiten van de lidstaten de volgende procedure toe voor de controle van de inachtneming van de in bijlage II omschreven eisen:

1. de autoriteiten van de lidstaat testen één eenheid per model. De eenheid wordt getest met één of meer brandstoffen met kenmerken die binnen het bereik liggen van de brandstof(fen) die door de fabrikant werd(en) gebruikt om de metingen overeenkomstig bijlage III uit te voeren;
2. het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke in bijlage II bij deze verordening vervatte eisen als:
  - a) de in de technische documentatie opgegeven waarden voldoen aan de eisen van bijlage II, en
  - b) uit tests in verband met de in tabel 2 opgenomen modelparameters overeenstemming blijkt met al die parameters;
3. wanneer het onder punt 2 a) bedoelde resultaat niet wordt behaald, worden het model en alle gelijkwaardige modellen geacht niet te voldoen aan deze verordening. Wanneer het onder punt 2 b) bedoelde resultaat niet wordt behaald, selecteren de autoriteiten van de lidstaat op willekeurige wijze drie extra te testen eenheden van hetzelfde model. Als alternatief mogen de drie extra geselecteerde eenheden van één of meer gelijkwaardige modellen zijn die in de technische documentatie van de fabrikant als gelijkwaardig product zijn omschreven;
4. het model wordt geacht te voldoen aan de toepasselijke eisen van bijlage II bij deze verordening wanneer uit tests met betrekking tot de in tabel 2 genoemde modelparameters bij de drie extra geteste eenheden overeenstemming met al die parameters is aangetoond;
5. indien het onder punt 4 bedoelde resultaat niet wordt behaald, worden het model en alle gelijkwaardige modellen geacht niet aan deze verordening te voldoen. Binnen één maand nadat het besluit van niet-overeenstemming van het model is genomen, verstrekken de autoriteiten van de lidstaat de testresultaten en andere relevante informatie aan de autoriteiten van de overige lidstaten en aan de Commissie.

De autoriteiten van de lidstaat gebruiken de in bijlage III uiteengezette meet- en berekeningsmethoden.

De in deze bijlage aangegeven controletoleranties worden uitsluitend gebruikt voor de verificatie van de gemeten parameters door de autoriteiten van de lidstaten en mogen door de fabrikant of de importeur niet worden gebruikt als een toegestane tolerantie voor de vaststelling van de in de technische documentatie opgenomen waarden.

Tabel 2

Parameter	Controletoleranties
Seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming η_s	De vastgestelde waarde ⁽¹⁾ mag niet meer dan 4 % lager liggen dan de opgegeven waarde van de eenheid.
Emissie van zwevende deeltjes	De vastgestelde waarde ⁽¹⁾ mag de opgegeven waarde van de eenheid met niet meer dan 9 mg/m ³ overschrijden.
Emissie van gasvormige organische verbindingen	De vastgestelde waarde ⁽¹⁾ mag de opgegeven waarde van de eenheid met niet meer dan 7 mg/m ³ overschrijden.
Emissie van koolmonoxide	De vastgestelde waarde ⁽¹⁾ mag de opgegeven waarde van de eenheid met niet meer dan 30 mg/m ³ overschrijden.
Emissie van stikstofoxiden	De vastgestelde waarde ⁽¹⁾ mag de opgegeven waarde van de eenheid met niet meer dan 30 mg/m ³ overschrijden.

⁽¹⁾ Het rekenkundige gemiddelde van de waarden die gemeten zijn in het geval van drie extra overeenkomstig punt 3 geteste eenheden.

BIJLAGE V

Indicatieve benchmarks als bedoeld in artikel 6

Op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze verordening beantwoorden de beste in de handel beschikbare technologieën voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen aan de onderstaande indicatieve benchmarks. Op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze verordening was er geen enkele verwarmingsketel voor vaste brandstoffen geïdentificeerd die voldeed aan alle in de punten 1 en 2 gespecificeerde waarden. Verscheidene verwarmingsketels voor vaste brandstoffen voldeden aan één of meer van deze waarden:

1. wat de seizoensgebonden energie-efficiëntie voor ruimteverwarming betreft: 96 % voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen met warmtekrachtkoppeling, 90 % voor verwarmingsketels met rookgascondensor en 84 % voor andere verwarmingsketels voor vaste brandstoffen;
2. wat seizoensgebonden emissies bij ruimteverwarming betreft:
  - a) 2 mg/m³ voor zwevende deeltjes voor verwarmingsketels die biomassa gebruiken; 10 mg/m³ voor verwarmingsketels die fossiele brandstoffen gebruiken;
  - b) 1 mg/m³ voor gasvormige organische verbindingen;
  - c) 6 mg/m³ voor koolmonoxide;
  - d) 97 mg/m³ voor stikstofoxiden voor verwarmingsketels die biomassa gebruiken; 170 mg/m³ voor verwarmingsketels die fossiele brandstoffen gebruiken.

De in punt 1 en punt 2, onder a) tot en met d), gespecificeerde benchmarks houden niet noodzakelijk in dat een combinatie van deze waarden in één verwarmingsketel voor vaste brandstoffen haalbaar is. Een voorbeeld van een goede combinatie is een bestaand model met een seizoensgebonden energie-efficiëntie bij ruimteverwarming van 81 % en seizoensgebonden emissies bij ruimteverwarming van zwevende deeltjes van 7 mg/m³, van gasvormige organische verbindingen van 2 mg/m³, van koolmonoxide van 6 mg/m³ en van stikstofoxiden van 120 mg/m³.

VERORDENING (EU) 2015/1190 VAN DE COMMISSIE**van 20 juli 2015****tot wijziging van bijlage III bij Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende cosmetische producten****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende cosmetische producten ⁽¹⁾, en met name artikel 31, lid 1,

Na raadpleging van het Wetenschappelijk Comité voor consumentenveiligheid,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Naar aanleiding van de publicatie van de wetenschappelijke studie „Use of permanent hair dyes and bladder cancer risk” in 2001 concludeerde het Wetenschappelijk Comité voor cosmetische producten en voor consumenten bestemde niet-voedingsproducten, dat nadien bij Besluit 2004/210/EG van de Commissie ⁽²⁾ door het Wetenschappelijk Comité voor consumentenproducten (WCC) werd vervangen, dat de mogelijke risico's van het gebruik van haarkleurstoffen tot bezorgdheid stemmen. Het WCC adviseerde de Commissie om verdere maatregelen te treffen om het gebruik van haarkleurstoffen te reguleren.
- (2) Voorts beval het WCC een algemene veiligheidsbeoordelingsstrategie voor haarkleurstoffen aan, met voorschriften voor het testen van in haarkleurmiddelen gebruikte stoffen op hun mogelijke genotoxiciteit of carcinogeniteit.
- (3) Naar aanleiding van de adviezen die het WCC heeft uitgebracht, is de Commissie met de lidstaten en de belanghebbende partijen een algemene strategie overeengekomen voor de regulering van stoffen die in haarkleurmiddelen worden gebruikt, die inhoudt dat de industrie dossiers met bijgewerkte wetenschappelijke gegevens over de veiligheid van haarkleurstoffen voor een risicobeoordeling aan het WCC moet voorleggen.
- (4) Het WCC, later vervangen door het Wetenschappelijk Comité voor consumentenveiligheid (WCCV) krachtens Besluit 2008/721/EG van de Commissie ⁽³⁾, heeft de veiligheid beoordeeld van afzonderlijke stoffen waarvoor door de industrie bijgewerkte dossiers waren ingediend.
- (5) Rekening houdend met de definitieve adviezen van het WCCV over de veiligheid van individuele stoffen, is het wenselijk de maximumconcentraties van negen beoordeelde haarkleurmiddelen te beperken en deze op te nemen in bijlage III bij Verordening (EG) nr. 1223/2009.
- (6) Wat betreft de evaluatie van de mogelijke gezondheidsrisico's voor de consument als gevolg van reactieproducten die tijdens het haarkleuringsproces door oxidatieve haarkleurstoffen worden gevormd, heeft het WCC op grond van de tot dusverre beschikbare gegevens in zijn advies van 21 september 2010 geen aanleiding tot grote bezorgdheid gezien ten aanzien van de genotoxiciteit en carcinogeniteit van de momenteel in de Unie gebruikte haarkleurmiddelen en hun reactieproducten.
- (7) Het sensibiliserende potentieel van individuele haarkleurstoffen is behandeld in de desbetreffende risicobeoordelingen door het WCCV. Om de consument beter te informeren over de mogelijke schadelijke effecten van het gebruik van haarkleurstoffen en het risico van sensibilisering voor haarkleurmiddelen van consumenten te verkleinen, moeten er passende waarschuwingen worden aangebracht op het etiket van oxiderende haarkleurmiddelen en van niet-oxiderende haarkleurmiddelen die extreem en sterk sensibiliserende stoffen bevatten.
- (8) De definitie van een haarproduct in Verordening (EG) nr. 1223/2009 sluit de toepassing op wimpers uit. Deze uitsluiting werd ingegeven door het feit dat de omvang van het risico anders is wanneer cosmetische producten toegepast worden op het hoofdhaar en de wimpers. Het was derhalve noodzakelijk om de toepassing van thioglycolzuur en zouten daarvan op wimpers aan een specifieke veiligheidsbeoordeling te onderwerpen.

⁽¹⁾ PB L 342 van 22.12.2009, blz. 59.

⁽²⁾ Besluit 2004/210/EG van de Commissie van 3 maart 2004 tot instelling van wetenschappelijke comités op het gebied van de consumentenveiligheid, de volksgezondheid en het milieu (PB L 66 van 4.3.2004, blz. 45).

⁽³⁾ Besluit 2008/721/EG van de Commissie van 5 september 2008 tot instelling van een adviesstructuur van wetenschappelijke comités en deskundigen op het gebied van consumentenveiligheid, volksgezondheid en het milieu en tot intrekking van Besluit 2004/210/EG (PB L 241 van 10.9.2008, blz. 21).

- (9) In zijn advies over thioglycolzuur en zouten daarvan van 11 november 2013 concludeerde het WCCV dat het algemene gebruik (persoonlijk gebruik door consumenten thuis) van producten met thioglycolzuur en zouten daarvan die bestemd zijn voor het krullen van de wimpers niet aanbevolen wordt vanwege het risico op oogirritatie indien het product door de consument zelf wordt aangebracht. De concentratie van thioglycolzuur en zouten daarvan in deze producten is echter veilig tot 11 % wanneer het product professioneel op de wimpers wordt aangebracht waardoor het risico op rechtstreeks contact met de ogen wordt verminderd. Daarnaast concludeerde het WCCV dat het gebruik van thioglycolzuur en zouten daarvan tot een concentratie van 5 % veilig is voor het gebruik als ontharingsmiddel wanneer het wordt gebruikt zoals beoogd. De veiligheid van deze soorten cosmetische producten is zeer afhankelijk van een verantwoordelijk risicobeheer met inbegrip van waarschuwingen en uitgebreide gebruiksaanwijzingen.
- (10) Op basis van de wetenschappelijke beoordeling van thioglycolzuur en zouten daarvan moet het gebruik ervan worden toegestaan in producten die bestemd zijn voor het krullen van de wimpers, en in ontharingsmiddelen. Om echter elk risico te voorkomen dat verbonden is aan het zelf toepassen door de consument van producten die bestemd zijn voor het krullen van de wimpers, mogen zij alleen voor professioneel gebruik worden toegestaan. Om professionele gebruikers in staat te stellen de consumenten te informeren over de mogelijke schadelijke gevolgen van de toepassing van thioglycolzuur en zouten daarvan op wimpers en het risico op huidsensibilisering voor die producten te verkleinen, moeten er passende waarschuwingen op de etiketten worden vermeld.
- (11) Bijlage III bij Verordening (EG) nr. 1223/2009 moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (12) De toepassing van de beperkingen met betrekking tot haarkleurstoffen moet worden uitgesteld om de bedrijfstak de mogelijkheid te bieden om te voldoen aan de voorschriften voor haarkleurstoffen. In het bijzonder moeten ondernemingen nadat deze verordening in werking is getreden twaalf maanden de tijd krijgen om producten die aan de eisen voldoen in de handel te brengen, en om producten die niet langer aan de eisen voldoen uit de handel te nemen.
- (13) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor cosmetische producten,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Bijlage III bij Verordening (EG) nr. 1223/2009 wordt gewijzigd overeenkomstig de bijlage bij deze verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is van toepassing met ingang van 10 augustus 2015, met uitzondering van de bepalingen van punt 2 van de bijlage die van toepassing zijn met ingang van 10 augustus 2016.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 20 juli 2015.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

Bijlage III bij Verordening (EG) nr. 1223/2009 wordt als volgt gewijzigd:

1) Vermelding 2a wordt vervangen door:

a	b	c	d	e	f	g	h	i
„2a	Thioglycolzuur en zouten daarvan	Thioglycolic acid	68-11-1	200-677-4	a) Producten voor krullen en ontkrullen van haren	a) i) 8 % ii) 11 %	a) i) Algemeen gebruik gereed voor gebruik pH 7 tot 9,5 ii) Professioneel gebruik gereed voor gebruik pH 7 tot 9,5	Gebruiksvoorwaarden: a) b) c) d) Contact met de ogen vermijden Bij contact met de ogen onmiddellijk uitspoelen. a) c) d) Geschikte handschoenen dragen Waarschuwingen die op het etiket moeten worden vermeld a) i), b) c) Bevat thioglycolzuur of zouten daarvan De gebruiksaanwijzing volgen Buiten bereik van kinderen houden a) ii), d) Alleen voor professioneel gebruik Bevat thioglycolzuur of zouten daarvan De gebruiksaanwijzing volgen”
					b) Ontharingsmiddelen	b) 5 %	b) Gereed voor gebruik pH 7 tot 12,7	
					c) Andere haarproducten die worden uitgespoeld	c) 2 %	c) Gereed voor gebruik pH 7 tot 9,5	
					d) Producten voor het krullen van wimpers	d) 11 % Bovenstaande percentages zijn berekend als thioglycolzuur	d) Voor professioneel gebruik gereed voor gebruik pH 7 tot 9,5	

2) De volgende vermeldingen 288 tot en met 296 worden toegevoegd:

a	b	c	d	e	f	g	h	i
„288	3-[(4-amino-3-methyl-9,10-dioxo-9,10-dihydroantracene-1-yl)amino]-N,N,N-trimethylpropan-1-aminium, methylsulfaat-zout	HC Blue No.17	16517-75-2	605-392-2	a) Haarkleurstof in oxidatieve haarkleurmiddelen b) Haarkleurstof in niet-oxidatieve haarkleurmiddelen	b) 2,0 %	a) Na menging onder oxiderende omstandigheden mag de op het haar aangebrachte maximumconcentratie niet meer bedragen dan 2,0 % Voor a) en b): — Niet gebruiken samen met nitroserende agentia — Maximaal gehalte aan nitrosamine: 50 µg/kg — Bewaren in nitrietvrije recipiënten	a) Te vermelden op het etiket: De mengverhouding „ Haarkleurstoffen kunnen ernstige allergische reacties veroorzaken. Volg de instructies. Dit product is niet bestemd voor gebruik bij personen jonger dan 16 jaar. Tijdelijke tatoeages met „zwarte henna” kunnen leiden tot een verhoogd risico op een allergische reactie. Kleur uw haar niet als: — u last heeft van uitslag in het gezicht of van een gevoelige, geïrriteerde of beschadigde hoofdhuid, — u eerder een reactie na een haarkleuring heeft gehad, — u in het verleden een reactie heeft gehad na een tijdelijke tatoeage met „zwarte henna”.”
289	Fosforzuurverbinding met 4-[(2,6-dichloorfenyl) (4-imino-3,5-dimethyl-2,5-cyclohexadien-1-yliden) methyl]-2,6-dimethylaniline (1:1)	HC Blue No.15	74578-10-2	277-929-5	a) Haarkleurstof in oxidatieve haarkleurmiddelen b) Haarkleurstof in niet-oxidatieve haarkleurmiddelen	b) 0,2 %	a) Na menging onder oxiderende omstandigheden mag de op het haar aangebrachte maximumconcentratie niet meer bedragen dan 0,2 %	a) Te vermelden op het etiket: De mengverhouding „ Haarkleurstoffen kunnen ernstige allergische reacties veroorzaken. Volg de instructies. Dit product is niet bestemd voor gebruik bij personen jonger dan 16 jaar. Tijdelijke tatoeages met „zwarte henna” kunnen leiden tot een verhoogd risico op een allergische reactie. Kleur uw haar niet als: — u last heeft van uitslag in het gezicht of van een gevoelige, geïrriteerde of beschadigde hoofdhuid,

a	b	c	d	e	f	g	h	i
								— u eerder een reactie na een haarkleuring heeft gehad, — u in het verleden een reactie heeft gehad na een tijdelijke tatoeage met „zwarte henna”.
290	Dinatrium-2,2'-(9,10-dioxoantra-ceen-1,4-diyl-dii-mino)bis(5-methylsulfonaat)	Acid Green 25	4403-90-1	224-546-6	Haarkleurstof in niet-oxidatieve haarkleurmiddelen	0,3 %		
291	Natrium-4-[(9,10-dihydro-4-hydroxy-9,10-dioxo-1-antryl)amino]tolueen-3-sulfonaat	Acid Violet 43	4430-18-6	224-618-7	Haarkleurstof in niet-oxidatieve haarkleurmiddelen	0,5 %		
292	1,4-Benzeendiamine, 2-(methoxymethyl) 1,4-Benzeendiamine, 2-(methoxymethyl)-, sulfaat	2-Methoxymethyl-p-Phenylenediamine 2-Methoxymethyl-p-Phenylenediamine Sulfate	337906-36-2 337906-37-3		Haarkleurstof in oxidatieve haarkleurmiddelen		Na menging onder oxidierende omstandigheden mag de op het haar aangebrachte maximumconcentratie niet meer bedragen dan 1,8 % (berekend als vrije base)	Te vermelden op het etiket: De mengverhouding ⚠ Haarkleurstoffen kunnen ernstige allergische reacties veroorzaken. Volg de instructies. Dit product is niet bestemd voor gebruik bij personen jonger dan 16 jaar. Tijdelijke tatoeages met „zwarte henna” kunnen leiden tot een verhoogd risico op een allergische reactie. Kleur uw haar niet als: — u last heeft van uitslag in het gezicht of van een gevoelige, geïrriteerde of beschadigde hoofdhuid, — u eerder een reactie na een haarkleuring heeft gehad, — u in het verleden een reactie heeft gehad na een tijdelijke tatoeage met „zwarte henna”.

a	b	c	d	e	f	g	h	i
293	1-N-Methylmorpholiniumpropylamino-4-dihydroxyanthracinon, methylsulfaat	Hydroxyanthraquinoneamino-propyl Methyl Morpholinium Methosulfate	38866-20-5	254-161-9	Haarkleurstof in niet-oxidatieve haarkleurmiddelen	0,5 %	— Niet gebruiken samen met nitroserende agentia — Maximaal gehalte aan nitrosamine: 50 µg/kg — Bewaren in nitriet-vrije recipiënten	Te vermelden op het etiket: „ Haarkleurstoffen kunnen ernstige allergische reacties veroorzaken. Volg de instructies. Dit product is niet bestemd voor gebruik bij personen jonger dan 16 jaar. Tijdelijke tatoeages met „zwarte henna” kunnen leiden tot een verhoogd risico op een allergische reactie. Kleur uw haar niet als: — u last heeft van uitslag in het gezicht of van een gevoelige, geïrriteerde of beschadigde hoofdhuid, — u eerder een reactie na een haarkleuring heeft gehad, — u in het verleden een reactie heeft gehad na een tijdelijke tatoeage met „zwarte henna”.
294	Ethanol, 2,2'-[[3-methyl-4-[(E)-(4-nitrofenyl)azo]fenyl]imino]bis-	Disperse Red 17	3179-89-3	221-665-5	a) Haarkleurstof in oxidatieve haarkleurmiddelen b) Haarkleurstof in niet-oxidatieve haarkleurmiddelen	b) 0,2 %	a) Na menging onder oxiderende omstandigheden mag de op het haar aangebrachte maximumconcentratie niet meer bedragen dan 2,0 % Voor a) en b): — Niet gebruiken samen met nitroserende agentia — Maximaal gehalte aan nitrosamine: 50 µg/kg — Bewaren in nitriet-vrije recipiënten	a) Te vermelden op het etiket: De mengverhouding „ Haarkleurstoffen kunnen ernstige allergische reacties veroorzaken. Volg de instructies. Dit product is niet bestemd voor gebruik bij personen jonger dan 16 jaar. Tijdelijke tatoeages met „zwarte henna” kunnen leiden tot een verhoogd risico op een allergische reactie. Kleur uw haar niet als: — u last heeft van uitslag in het gezicht of van een gevoelige, geïrriteerde of beschadigde hoofdhuid, — u eerder een reactie na een haarkleuring heeft gehad, — u in het verleden een reactie heeft gehad na een tijdelijke tatoeage met „zwarte henna”.

a	b	c	d	e	f	g	h	i
295	4-Amino-5-hydroxy-3-(4-nitro-fenylazo)-6-(fenylazo)-2,7-naftaleendisulfonzuur, dinatriumzout	Acid Black 1	1064-48-8	213-903-1	Haarkleurstof in niet-oxidatieve haarkleurmiddelen	0,5 %		
296	Dinatrium-3-hydroxy-4-[(E)-(4-methyl-2-sulfonato-fenyl)diazenyl]-2-naftoaat	Pigment Red 57	5858-81-1	227-497-9	Haarkleurstof in niet-oxidatieve haarkleurmiddelen	0,4 %		

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2015/1191 VAN DE COMMISSIE

van 20 juli 2015

tot niet-goedkeuring van *Artemisia vulgaris* L. als basisstof overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad ⁽¹⁾, en met name artikel 23, lid 5, in samenhang met artikel 13, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 26 april 2013 heeft de Commissie overeenkomstig artikel 23, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Institut Technique de l'Agriculture Biologique (ITAB) een goedkeuringsaanvraag ontvangen voor *Artemisia vulgaris* L. als basisstof. De aanvraag ging vergezeld van de in artikel 23, lid 3, tweede alinea, voorgeschreven informatie.
- (2) De Commissie heeft de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (hierna „de EFSA” genoemd) om wetenschappelijke bijstand gevraagd. Op 25 augustus 2014 heeft de EFSA een technisch verslag over de betrokken stof bij de Commissie ingediend ⁽²⁾. Op 27 januari 2015 heeft de Commissie het evaluatieverslag ⁽³⁾ en het ontwerp van deze verordening betreffende de niet-goedkeuring van *Artemisia vulgaris* L. bij het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders ingediend.
- (3) Uit de door de aanvrager verstrekte documentatie blijkt dat *Artemisia vulgaris* L. voldoet aan de criteria van een voedingsmiddel zoals gedefinieerd in artikel 2 van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁴⁾. Alcoholhoudende dranken die van *Artemisia*-soorten zijn geproduceerd, zijn echter opgenomen in bijlage III, deel B, bij Verordening (EG) nr. 1334/2008 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁵⁾, waarin maximumgehalten zijn vastgesteld voor bepaalde stoffen die van nature aanwezig zijn in aroma's en voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen, in bepaalde samengestelde levensmiddelen zoals deze worden geconsumeerd en waaraan aroma's en/of voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen zijn toegevoegd. Overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EG) nr. 1334/2008 mogen de maximumgehalten in de in dat deel B vermelde samengestelde levensmiddelen niet worden overschreden als gevolg van het gebruik van aroma's en/of voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen. De *Artemisia*-soorten kunnen daarom niet zonder nadere aanduiding als voedingsmiddel worden gebruikt.
- (4) In het technisch verslag van de EFSA zijn specifieke problemen vermeld met betrekking tot de blootstelling aan thujon, eucalyptol en kamfer en het risico voor de exploitanten, werknemers, omstanders, consumenten en niet-doelorganismen.
- (5) De Commissie heeft de aanvrager verzocht zijn opmerkingen over het technisch verslag van de EFSA en over het ontwerp-evaluatieverslag in te dienen. De aanvrager heeft zijn opmerkingen ingediend en deze zijn zorgvuldig onderzocht.
- (6) Ondanks de argumenten van de aanvrager blijven de problemen in verband met de stof echter bestaan.
- (7) Bijgevolg blijkt uit het evaluatieverslag van de Commissie niet dat aan de voorschriften van artikel 23 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 is voldaan. Het is dan ook passend *Artemisia vulgaris* L. niet goed te keuren als basisstof.

⁽¹⁾ PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1.

⁽²⁾ Outcome of the consultation with Member States and EFSA on the basic substance application for *Artemisia vulgaris* for use in plant protection as insecticide/repellent on orchards, vineyards and vegetables. EFSA supporting publication 2014:EN-644, 36 blz.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/sanco_pesticides/public/?event=homepage

⁽⁴⁾ Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1).

⁽⁵⁾ Verordening (EG) nr. 1334/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake aroma's en bepaalde voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen voor gebruik in levensmiddelen en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1601/91 van de Raad, Verordening (EG) nr. 2232/96, Verordening (EG) nr. 110/2008 en Richtlijn 2000/13/EG (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 34).

- (8) Deze verordening laat de mogelijkheid om een nieuwe aanvraag voor de goedkeuring van *Artemisia vulgaris* L. als basisstof in te dienen overeenkomstig artikel 23, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1107/2009, onverlet.
- (9) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Niet-goedkeuring als basisstof

De substantie *Artemisia vulgaris* L. wordt niet goedgekeurd als basisstof.

Artikel 2

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 20 juli 2015.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNKER

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2015/1192 VAN DE COMMISSIE**van 20 juli 2015**

tot goedkeuring van de werkzame stof terpenoïdenmengsel QRD 460 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en tot wijziging van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad ⁽¹⁾, en met name artikel 13, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 14 september 2011 heeft Nederland overeenkomstig artikel 7, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van AgraQuest Inc. (nu Bayer CropScience AG) een aanvraag voor de goedkeuring van de werkzame stof terpenoïdenmengsel QRD 460 ontvangen. Overeenkomstig artikel 9, lid 3, van die verordening heeft Nederland, als rapporterende lidstaat, de Commissie op 4 oktober 2011 op de hoogte gebracht van de ontvankelijkheid van de aanvraag.
- (2) Op 30 juli 2013 heeft de rapporterende lidstaat een ontwerpbeoordelingsverslag ingediend bij de Commissie, met kopie aan de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA), waarin wordt beoordeeld of de werkzame stof naar verwachting beantwoordt aan de goedkeuringscriteria van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1107/2009.
- (3) De EFSA heeft zich aan artikel 12, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 gehouden. Overeenkomstig artikel 12, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 heeft zij de aanvrager verzocht de lidstaten, de Commissie en de EFSA aanvullende informatie te verstrekken. De beoordeling van de aanvullende informatie door de rapporterende lidstaat is in mei 2014 bij de EFSA ingediend in de vorm van een bijgewerkt ontwerpbeoordelingsverslag.
- (4) Op 26 augustus 2014 heeft de EFSA aan de aanvrager, de lidstaten en de Commissie haar conclusie meegedeeld waarin zij vermeldt of de werkzame stof terpenoïdenmengsel QRD 460 naar verwachting aan de goedkeuringscriteria van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 beantwoordt ⁽²⁾. De EFSA heeft haar conclusie ter beschikking gesteld van het publiek.
- (5) De aanvrager heeft de mogelijkheid gekregen om opmerkingen op het evaluatieverslag in te dienen.
- (6) Op 29 mei 2015 heeft de Commissie het evaluatieverslag voor terpenoïdenmengsel QRD 460 en een ontwerpverordening betreffende de goedkeuring van terpenoïdenmengsel QRD 460 bij het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders ingediend.
- (7) Voor één of meer representatieve gebruiksdoeleinden van minstens één gewasbeschermingsmiddel dat de werkzame stof bevat, en met name voor de gebruiksdoeleinden die zijn onderzocht en zijn opgenomen in het evaluatieverslag van de Commissie, is vastgesteld dat aan de goedkeuringscriteria van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 is voldaan. Aan deze goedkeuringscriteria wordt dus geacht te zijn voldaan. Daarom moet terpenoïdenmengsel QRD 460 worden goedgekeurd.
- (8) Overeenkomstig artikel 13, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1107/2009, in samenhang met artikel 6 daarvan, en in het licht van de stand van de wetenschappelijke en technische kennis is het echter noodzakelijk bepaalde voorwaarden en beperkingen op te nemen. Er moet met name om verdere bevestigende informatie worden gevraagd.
- (9) Overeenkomstig artikel 13, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 moet de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie ⁽³⁾ dienovereenkomstig worden gewijzigd.

⁽¹⁾ PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1.

⁽²⁾ EFSA Journal 2014;12(10):3816. Online beschikbaar op: www.efsa.europa.eu

⁽³⁾ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie van 25 mei 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad wat de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen betreft (PB L 153 van 11.6.2011, blz. 1).

- (10) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Goedkeuring van de werkzame stof

De in bijlage I gespecificeerde werkzame stof terpenoïdenmengsel QRD 460 wordt onder de in die bijlage vastgestelde voorwaarden goedgekeurd.

Artikel 2

Wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011

De bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage II bij deze verordening.

Artikel 3

Inwerkingtreding en toepassingsdatum

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 20 juli 2015.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNKER

BIJLAGE I

Benaming, identificatienummers	IUPAC-benaming	Zuiverheid (%)	Datum van goedkeuring	Geldigheidsduur	Specifieke bepalingen
Terpenoïdenmengsel QRD 460 CIPAC-nr. 982	Terpenoïdenmengsel QRD 460 is een mengsel van drie componenten: — α -terpineen: 1-isopropyl-4-methylcyclohexa-1,3-dieen; — <i>p</i> -cymeen: 1-isopropyl-4-methylbenzeen; — <i>d</i> -limoneen: (R)-4-isopropenyl-1-methylcyclohexeen.	De nominale concentratie van elke component van de werkzame stof zoals die wordt geproduceerd, moet als volgt zijn: — α -terpineen: 59,7 %; — <i>p</i> -cymeen: 22,4 %; — <i>d</i> -limoneen: 17,9 %. Elke component moet de volgende minimale zuiverheid hebben: — α -terpineen: 89 %; — <i>p</i> -cymeen: 97 %; — <i>d</i> -limoneen: 93 %.	10 augustus 2015	10 augustus 2025	Voor de toepassing van de uniforme beginselen zoals bedoeld in artikel 29, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 moet rekening worden gehouden met de conclusies van het evaluatieverslag over terpenoïdenmengsel QRD 460, en met name met de aanhangsels I en II daarvan. Bij deze algemene beoordeling moeten de lidstaten bijzondere aandacht besteden aan: a) de stabiliteit van opgeslagen formuleringen; b) de bescherming van de exploitanten en werknemers, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat de gebruiksvoorwaarden indien nodig de toepassing van geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen voorschrijven; c) de bescherming van het grondwater, wanneer de stof wordt gebruikt in qua bodemgesteldheid en/of klimatologische omstandigheden kwetsbare gebieden; d) de bescherming van oppervlaktewater en in het water levende organismen; e) de bescherming van bijen en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen. De gebruiksvoorwaarden moeten, indien nodig, risicobeperkende maatregelen omvatten. De aanvrager moet bevestigende informatie indienen wat betreft: 1. de technische specificatie van de werkzame stof zoals die wordt geproduceerd (vijf analyses van steekproefsets van het mengsel moeten worden verstrekt), ondersteund door aanvaardbare en gevalideerde analysemethoden. Er moet worden bevestigd dat er zich geen relevante onzuiverheden in het technische materiaal bevinden; 2. de gelijkwaardigheid van het voor de toxicologische en ecotoxicologische studies gebruikte materiaal met de bevestigde technische specificatie. De aanvrager moet die informatie uiterlijk op 10 februari 2016 bij de Commissie, de lidstaten en de EFSA indienen.

(¹) Het evaluatieverslag bevat nadere gegevens over de identiteit en de specificatie van de werkzame stof.

Aan deel B van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wordt de volgende vermelding toegevoegd:

	Benaming, identificatienummers	IUPAC-benaming	Zuiverheid (*)	Datum van goedkeuring	Geldigheidsduur	Specifieke bepalingen
„84	Terpenoïdenmengsel QRD 460 CIPAC-nr. 982	Terpenoïdenmengsel QRD 460 is een mengsel van drie componenten: — α -terpineen: 1-isopropyl-4-methylcyclohexa-1,3-dieen; — p -cymeen: 1-isopropyl-4-methylbenzeen; — d -limoneen: (R)-4-isopropenyl-1-methylcyclohexeen.	De nominale concentratie van elke component van de werkzame stof zoals die wordt geproduceerd, moet als volgt zijn: — α -terpineen: 59,7 %; — p -cymeen: 22,4 %; — d -limoneen: 17,9 %. Elke component moet de volgende minimale zuiverheid hebben: — α -terpineen: 89 %; — p -cymeen: 97 %; — d -limoneen: 93 %.	10 augustus 2015	10 augustus 2025	Voor de toepassing van de uniforme beginselen zoals bedoeld in artikel 29, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 moet rekening worden gehouden met de conclusies van het evaluatieverslag over terpenoïdenmengsel QRD 460, en met name met de aanhangsels I en II daarvan. Bij deze algemene beoordeling moeten de lidstaten bijzondere aandacht besteden aan: a) de stabiliteit van opgeslagen formuleringen; b) de bescherming van de exploitanten en werknemers, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat de gebruiksvoorwaarden indien nodig de toepassing van geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen voorschrijven; c) de bescherming van het grondwater, wanneer de stof wordt gebruikt in qua bodemgesteldheid en/of klimatologische omstandigheden kwetsbare gebieden; d) de bescherming van oppervlaktewater en in het water levende organismen; e) de bescherming van bijen en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen. De gebruiksvoorwaarden moeten, indien nodig, risicobeperkende maatregelen omvatten. De aanvrager moet bevestigende informatie indienen wat betreft: 1. de technische specificatie van de werkzame stof zoals die wordt geproduceerd (vijf analyses van steekproefsets van het mengsel moeten worden verstrekt), ondersteund door aanvaardbare en gevalideerde analysemethoden. Er moet worden bevestigd dat er zich geen relevante onzuiverheden in het technische materiaal bevinden; 2. de gelijkwaardigheid van het voor de toxicologische en ecotoxicologische studies gebruikte materiaal met de bevestigde technische specificatie. De aanvrager moet die informatie uiterlijk op 10 februari 2016 bij de Commissie, de lidstaten en de EFSA indienen.”

(*) Het evaluatieverslag bevat nadere gegevens over de identiteit en de specificatie van de werkzame stof.

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2015/1193 VAN DE COMMISSIE**van 20 juli 2015****tot vaststelling van de forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijs van bepaalde groenten en fruit**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad ⁽¹⁾,

Gezien Uitvoeringsverordening (EU) nr. 543/2011 van de Commissie van 7 juni 2011 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad, wat de sectoren groenten en fruit en verwerkte groenten en fruit betreft ⁽²⁾, en met name artikel 136, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 543/2011 zijn, op grond van de resultaten van de multilaterale handelsbesprekingen van de Uruguayronde, de criteria vastgesteld aan de hand waarvan de Commissie voor de producten en de perioden die in bijlage XVI, deel A, bij die verordening zijn vermeld, de forfaitaire waarden bij invoer uit derde landen vaststelt.
- (2) De forfaitaire invoerwaarde wordt elke dag berekend overeenkomstig artikel 136, lid 1, van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 543/2011, met inachtneming van de variabele gegevens voor die dag. Bijgevolg moet deze verordening in werking treden op de dag van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De in artikel 136 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 543/2011 bedoelde forfaitaire invoerwaarden worden vastgesteld in de bijlage bij de onderhavige verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 20 juli 2015.

Voor de Commissie,
namens de voorzitter,

Jerzy PLEWA
Directeur-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 671.

⁽²⁾ PB L 157 van 15.6.2011, blz. 1.

BIJLAGE

Forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijs van bepaalde groenten en fruit

(EUR/100 kg)		
GN-code	Code derde landen ⁽¹⁾	Forfaitaire invoerwaarde
0702 00 00	AL	29,8
	MA	177,7
	MK	48,3
	ZZ	85,3
0707 00 05	TR	137,2
	ZZ	137,2
0709 93 10	AR	73,3
	TR	119,4
	ZZ	96,4
0805 50 10	AR	132,5
	LB	87,7
	TR	109,0
	UY	138,8
	ZA	137,4
	ZZ	121,1
	ZZ	121,1
0808 10 80	AR	95,4
	BR	102,7
	CH	142,8
	CL	134,5
	NZ	151,4
	US	151,6
	UY	155,7
	ZA	121,0
	ZZ	131,9
	ZZ	131,9
0808 30 90	AR	98,8
	CL	140,6
	NZ	307,3
	ZA	121,5
	ZZ	167,1
0809 10 00	TR	244,6
	ZZ	244,6
0809 29 00	CA	1 187,7
	TR	229,1
	ZZ	708,4
0809 30 10, 0809 30 90	TR	142,5
	ZZ	142,5
0809 40 05	BA	77,4
	IL	133,1
	ZZ	105,3

⁽¹⁾ Landennomenclatuur vastgesteld bij Verordening (EU) nr. 1106/2012 van de Commissie van 27 november 2012 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 471/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende communautaire statistieken van de buitenlandse handel met derde landen, wat de bijwerking van de nomenclatuur van landen en gebieden betreft (PB L 328 van 28.11.2012, blz. 7). De code „ZZ” staat voor „overige oorsprong”.

BESLUITEN

UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2015/1194 VAN DE COMMISSIE

van 20 juli 2015

betreffende de bekendmaking, met een beperking, in het *Publicatieblad van de Europese Unie* van de referentie van norm EN 12635:2002+A1:2008 inzake industriële bedrijfs- en garagedeuren en hekken krachtens Richtlijn 2006/42/EG van het Europees Parlement en de Raad

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2006/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende machines en tot wijziging van Richtlijn 95/16/EG ⁽¹⁾, en met name artikel 10,

Gezien het advies van het bij artikel 22 van Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie, tot wijziging van de Richtlijnen 89/686/EEG en 93/15/EEG van de Raad alsmede de Richtlijnen 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG en 2009/105/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Beschikking 87/95/EEG van de Raad en Besluit nr. 1673/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad ingestelde comité ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Wanneer een nationale norm de omzetting is van een geharmoniseerde norm waarvan de referentie in het *Publicatieblad van de Europese Unie* is bekendgemaakt en één of meer van de in bijlage I bij Richtlijn 2006/42/EG genoemde essentiële gezondheids- en veiligheidseisen omvat, wordt aangenomen dat de volgens deze norm gebouwde machine voldoet aan de desbetreffende essentiële gezondheids- en veiligheidseisen.
- (2) In december 2010 heeft het Verenigd Koninkrijk een formeel bezwaar ingediend met betrekking tot norm EN 12635:2002+A1:2008 „Industriële, bedrijfs- en garagedeuren en hekken — Installatie en gebruik”, waarvoor het Europees Comité voor Normalisatie (CEN) harmonisatie uit hoofde van Richtlijn 2006/42/EG had voorgesteld en waarvan de verwijzing voor het eerst is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* van 8 september 2009 ⁽³⁾.
- (3) De grond van het formele bezwaar is gebaseerd op het feit dat de norm waarnaar verwezen wordt, EN 12453 „Industriële, bedrijfs- en garagedeuren en hekken — Gebruiksveiligheid van aangedreven deuren — Eisen”, zoals vermeld in punt 5.1 Installatie en bijlage D van EN 12635:2002+A1:2008, niet voldoet aan alle essentiële gezondheids- en veiligheidseisen van bijlage I van Richtlijn 2006/42/EG.
- (4) De geconstateerde tekortkomingen van de norm waarnaar verwezen wordt, EN 12453:2000, betreffen de punten 4.1.1 Gevaren op plaatsen met risico op beknelling, knipwerking of naar binnen getrokken worden, 4.2 Gevaren als gevolg van het aandrijfsysteem of de energiebron, 4.4.3 Uitlopen van de scharnier, 4.5 Invloed van het soort gebruik op de mate van het risico, 5.1.1 Voorkoming van of bescherming tegen gevaren als gevolg van beknelling, knipwerking of naar binnen getrokken worden, en 5.5 Minimumniveau van bescherming.
- (5) Na bestudering van de norm EN 12635:2002+A1:2008, samen met de vertegenwoordigers van het bij artikel 22 van Richtlijn 2006/42/EG ingestelde comité, heeft de Commissie geconcludeerd dat de norm niet voldoet aan de essentiële gezondheids- en veiligheidseisen van de punten 1.1.2 Beginselen van geïntegreerde veiligheid, 1.1.6 Ergonomie, 1.2.1 Veiligheid en betrouwbaarheid van de besturingssystemen, 1.3.7 Risico's in verband met de bewegende delen, 1.3.8.2 Bewegende delen die voor de bewerking dienen, 1.4.1 Algemene eisen voor afschermingen en beveiligingsinrichtingen, 1.4.3 Bijzondere eisen voor beveiligingsinrichtingen en 1.5.14 Risico om in een machine opgesloten te geraken van bijlage I bij Richtlijn 2006/42/EG.

⁽¹⁾ PB L 157 van 9.6.2006, blz. 24.

⁽²⁾ PB L 316 van 14.11.2012, blz. 12.

⁽³⁾ PB C 214 van 8.9.2009, blz. 1.

- (6) Gezien de noodzaak om de veiligheidsaspecten van norm EN 12635:2002+A1:2008 te verbeteren en in afwachting van een geschikte herziening van die norm, moet de bekendmaking in het *Publicatieblad van de Unie* van de referentie van de norm EN 12635:2002+A1:2008 vergezeld gaan van een passende waarschuwing,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De referentie van norm EN 12635:2002+A1:2008 „Industriële, bedrijfs- en garagedeuren en hekken — Installatie en gebruik” wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* met een beperking zoals vermeld in de bijlage.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel, 20 juli 2015.

Voor de Commissie

De voorzitter

Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE IN HET KADER VAN DE UITVOERING VAN RICHTLIJN 2006/42/EG

(Bekendmaking van titels en referentienummers van geharmoniseerde normen in het kader van de harmonisatiewetgeving van de Unie)

ENO ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de geharmoniseerde norm (en referentiedocument)	Eerste bekendmaking in het PB	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt Opmerking 1
CEN	EN 12635:2002+A1:2008 „Industriële, bedrijfs- en garagedeuren en hekken — Installatie en gebruik”	8.9.2009	—	—

Waarschuwing: Wat punt 5.1 en bijlage D betreft, heeft deze bekendmaking geen betrekking op de verwijzing naar norm EN 12453:2000; de toepassing daarvan verleent geen vermoeden van overeenstemming met de essentiële gezondheids- en veiligheidseisen 1.1.2, 1.1.6, 1.2.1, 1.3.7, 1.3.8.2, 1.4.1, 1.4.3 en 1.5.14 van bijlage I bij Richtlijn 2006/42/EG.

⁽¹⁾ ENO: Europese normalisatieorganisatie:

— CEN: Marnixlaan 17, 1000 Brussel, BELGIË, tel. +32 25500811; fax +32 25500819 (<http://www.cen.eu>)

Opmerking 1: In het algemeen is de datum waarop het vermoeden van overeenstemming vervalt, de door de Europese normalisatieorganisaties vastgestelde datum van intrekking, maar gebruikers van de norm worden erop gewezen dat dit in bepaalde uitzonderlijke gevallen anders kan zijn.

Opmerking 2: De nieuwe (of gewijzigde) norm heeft dezelfde werkingssfeer als de vervangen norm. Op de aangegeven datum vervalt het vermoeden van overeenstemming met de essentiële of andere eisen van de desbetreffende EU-wetgeving.

BESLUIT (EU) 2015/1195 VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK**van 2 juli 2015****houdende wijziging van Besluit (EU) 2015/298 inzake de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de Europese Centrale Bank (ECB/2015/25)**

DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK,

Gezien de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, met name artikel 33,

Overwegende:

- (1) Besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank (ECB/2015/10) ⁽¹⁾ zet een overheidsprogramma op voor de aankoop van activa op secundaire markten (hierna het „PSPP” genoemd). Een regeling in Besluit (EU) 2015/298 van de Europese Centrale Bank (ECB/2014/57) ⁽²⁾ is noodzakelijk voor de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de ECB uit het PSPP.
- (2) Derhalve moet Besluit (EU) 2015/298 (ECB/2014/57) dienovereenkomstig gewijzigd worden,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

*Artikel 1***Wijziging**

Punt d) van artikel 1 van Besluit (EU) 2015/298 (ECB/2014/57) wordt als volgt vervangen:

„d) „ECB-inkomsten uit effecten”: de netto-inkomsten uit aankopen door de ECB van effecten: i) krachtens het SMP overeenkomstig Besluit ECB/2010/5; ii) krachtens het CBPP3 overeenkomstig Besluit ECB/2014/40; iii) krachtens het ABSPP overeenkomstig Besluit ECB/2014/45, en iv) krachtens het overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (PSPP) overeenkomstig Besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank (ECB/2015/10) (*).

(*) Besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank van 4 maart 2015 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (ECB/2015/10) (PB L 121 van 14.5.2015, blz. 20).”.

*Artikel 2***Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag volgende op de publicatie in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Frankfurt am Main, 2 juli 2015.

De president van de ECB
Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank van 4 maart 2015 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (ECB/2015/10) (PB L 121 van 14.5.2015, blz. 20).

⁽²⁾ Besluit (EU) 2015/298 van de Europese Centrale Bank van 15 december 2014 inzake de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de Europese Centrale Bank (ECB/2014/57) (PB L 53 van 25.2.2015, blz. 24).

BESLUIT (EU) 2015/1196 VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK**van 2 juli 2015****houdende wijziging van Besluit ECB/2010/21 betreffende de jaarrekening van de Europese Centrale Bank (ECB/2015/26)**

DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK,

Gezien de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, met name artikel 26.2,

Overwegende:

- (1) Besluit ECB/2010/21 ⁽¹⁾ stelt regels vast voor het opstellen van de jaarrekening van de Europese Centrale Bank.
- (2) Het is noodzakelijk de financiële rapportage te verduidelijken van door supranationale of internationale organisaties uitgegeven effecten die zijn aangekocht als onderdeel van het overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten, ingesteld bij Besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank (ECB/2015/10) ⁽²⁾, opdat deze aangehouden effecten onder actiefpost 7.1 gerapporteerd worden.
- (3) Tevens is nog een aantal technische wijzigingen van bijlage I bij Besluit ECB/2010/21 vereist.
- (4) Besluit ECB/2010/21 moet dienovereenkomstig gewijzigd worden,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

*Artikel 1***Wijziging**

Bijlage I bij Besluit ECB/2010/21 wordt vervangen door de bijlage bij dit besluit.

*Artikel 2***Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag volgende op de publicatie in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Frankfurt am Main, 2 juli 2015.

De president van de ECB

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Besluit ECB/2010/21 van 11 november 2010 betreffende de jaarrekening van de Europese Centrale Bank (PB L 35 van 9.2.2011, blz. 1).

⁽²⁾ Besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank van 4 maart 2015 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (ECB/2015/10) (PB L 121 van 14.5.2015, blz. 20).

BIJLAGE

„BIJLAGE 1

SAMENSTELLING VAN BALANS EN BALANSWAARDERINGSREGELS

ACTIVA

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
1 Goud en goudvorderingen	Fysiek goud, d.w.z. baren, munten, platen, klompjes, in voorraad of „nog te ontvangen”. Niet-fysiek goud, zoals direct opvraagbare tegoeden op gouddepositerekeningen (niet-verbijzonderde rekeningen), termijndeposito's, alsmede goudvorderingen die voortkomen uit één van de volgende transacties: i) op- of afwaarderingen en ii) goudlocatie of swaps gericht op het verkrijgen van fysiek goud met een ander goudgehalte, indien het verschil tussen vrijgave en ontvangst meer dan één werkdag is	Marktwaaarde
2 Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	Vorderingen op wederpartijen buiten het eurogebied, inclusief internationale en supranationale instellingen en centrale banken van buiten het eurogebied, luidende in vreemde valuta	
2.1 Vorderingen op het Internationaal Monetair Fonds (IMF)	a) Trekkingsrechten binnen de reservepositie (netto) Nationale quota minus de saldi in euro die ter beschikking staan van het IMF. Rekening nr. 2 van het IMF (eurorekening voor algemene beheerskosten) kan ofwel in deze positie worden opgenomen of onder de post „Verplichtingen jegens niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro” b) SDR's Aangehouden SDR's (bruto) c) Overige vorderingen Algemene leningsovereenkomsten, leningen krachtens bijzondere leningsovereenkomsten, deposito's in door het IMF beheerde trusts	a) Trekkingsrechten binnen de reservepositie (netto) Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt b) SDR's Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt c) Overige vorderingen Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt
2.2 Tegoeden bij banken en beleggingen in effecten, externe leningen en overige externe activa	a) Tegoeden bij banken buiten het eurogebied m.u.v. tegoeden onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Rekeningen-courant, termijndeposito's, daggeld, repotransacties met wederkoopverplichting	a) Tegoeden bij banken buiten het eurogebied Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
	b) Beleggingen in effecten buiten het eurogebied m.u.v. tegoeden onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Promessen en obligaties, wissels, nul-couponobligaties, geldmarktpapier, als een deel van de externe reserves aangehouden eigenvermogensinstrumenten, allemaal uitgegeven door niet-ingezetenen van het eurogebied c) Externe leningen (deposito's) aan niet-ingezetenen van het eurogebied m.u.v. leningen onder de actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” d) Overige externe activa Bankbiljetten en munten die niet tot het eurogebied behoren	b) i) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven ii) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven iii) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven iv) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs en koers op de deviezenmarkt c) Externe leningen Deposito's tegen nominale waarde, omgerekend tegen koers op deviezenmarkt d) Overige externe activa Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt
3 Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	a) Beleggingen in effecten binnen het eurogebied m.u.v. effecten onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Promessen en obligaties, wissels, nul-couponobligaties, geldmarktpapier, als een deel van de externe reserves aangehouden eigenvermogensinstrumenten, allemaal uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied	a) i) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven ii) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven iii) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven iv) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs en koers op de deviezenmarkt

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
	b) Overige vorderingen op ingezetenen van het eurogebied m.u.v. de vorderingen onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Leningen, deposito's, reverse repo's, diverse verstrekte leningen	b) Overige vorderingen Deposito's en overige kredietverlening tegen nominale waarde, omgerekend tegen koers op deviezenmarkt
4 Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro		
4.1 Tegoeden bij banken, beleggingen in effecten en leningen	a) Tegoeden bij banken buiten het eurogebied m.u.v. deze onder actiefpost 11.3 „Andere financiële activa” Rekeningen-courant, termijndeposito's, daggeld, repotransacties met wederverkoopverplichting in verband met het beheer van effecten, luidende in euro b) Beleggingen in effecten buiten het eurogebied m.u.v. tegoeden onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Door niet-ingezetenen van het eurogebied uitgegeven eigenvermogensinstrumenten, obligaties, wissels, nulcouponobligaties en geldmarktpapier c) Leningen aan niet-ingezetenen van het eurogebied m.u.v. leningen onder de actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” d) Effecten uitgegeven door entiteiten buiten het eurogebied m.u.v. effecten onder de actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” en actiefpost 7.1 „Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten” Effecten uitgegeven door supranationale of internationale organisaties, bijv. de Europese Investeringsbank, ongeacht het land van vestiging en niet aangekocht voor monetairbeleidsdoeleinden	a) Tegoeden bij banken buiten het eurogebied Nominale waarde b) i) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven ii) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven iii) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven iv) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs c) Leningen buiten het eurogebied Deposito's tegen nominale waarde d) i) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven ii) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
		iii) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven
4.2 Vorderingen uit hoofde van de ERM II-kredietfaciliteit	Kredietverlening overeenkomstig de ERM II-voorwaarden	Nominale waarde
5 Kredietverlening aan kredietinstellingen in het eurogebied in verband met monetaire beleidsoperaties, luidende in euro	Posten 5.1 tot en met 5.5: transacties overeenkomstig de respectieve monetairbeleidsinstrumenten beschreven in Richtsnoer (EU) 2015/510 van de Europese Centrale Bank (ECB/2014/60) ⁽¹⁾	
5.1 Basisherfinancieringstransacties	Regelmatige liquiditeitsverruimende transacties met wederinkoopverplichting, met een wekelijkse frequentie en gewoonlijk een looptijd van een week	Nominale waarde of repokostprijs
5.2 Langerlopende herfinancieringstransacties	Regelmatige liquiditeitsverruimende transacties met wederinkoopverplichting, met een maandelijkse frequentie en gewoonlijk een looptijd van drie maanden	Nominale waarde of repokostprijs
5.3 Finetuningtransacties met wederinkoop	Transacties met wederinkoopverplichting, uitgevoerd op ad-hocbasis met finetuning oogmerk	Nominale waarde of repokostprijs
5.4 Structurele transacties met wederinkoop	Transacties met wederinkoopverplichting die de structurele positie van het Eurosysteem t.o.v. de financiële sector beïnvloeden	Nominale waarde of repokostprijs
5.5 Marginale beleeningsfaciliteit	Faciliteit voor het verkrijgen van krediet tot de volgende ochtend tegen een van tevoren vastgestelde rentevoet, op onderpand van beleenbare activa (permanente faciliteit)	Nominale waarde of repokostprijs
5.6 Kredieten uit hoofde van margestortingen	Aanvullend krediet voor kredietinstellingen op grond van waardeinstijgingen van onderliggende activa ten behoeve van ander aan deze kredietinstellingen verleend krediet	Nominale waarde of kostprijs
6 Overige vorderingen op kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro	Rekeningen-courant, termijndeposito's, daggeld, repotransacties met wederinkoopverplichting in verband met het beheer van effectenportefeuilles onder actiefpost 7 „Effecten van ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro”, waaronder begrepen transacties die het gevolg zijn van de omzetting van de voormalige deviezenreserves van het eurogebied, en overige vorderingen. Correspondentrekeningen bij kredietinstellingen die in het buitenland zijn gevestigd, maar binnen het eurogebied. Overige vorderingen en transacties die niet samenhangen met monetairbeleidstransacties van het Eurosysteem	Nominale waarde of kostprijs

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
7 Effecten uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro		
7.1 Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten	Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten (waaronder voor monetairbeleidsdoeleinden aangekochte effecten die zijn uitgegeven door supranationale of internationale organisaties of multilaterale ontwikkelingsbanken, ongeacht het land van vestiging). Voor finetuning aangekochte ECB-schuldbewijzen	a) Verhandelbare effecten Verantwoord afhankelijk van monetairbeleidsoverwegingen i) Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven ii) Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering (kostprijs wanneer de waardevermindering wordt gedekt door een voorziening onder passiefpost 13 b) „Voorzieningen”) Enige agio of disagio wordt afgeschreven b) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven
7.2 Overige effecten	Effecten m.u.v. effecten onder actiefpost 7.1 „Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten” en onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa”: promessen en obligaties, wissels, nulcouponobligaties, geldmarktpapier dat op termijnbasis („outright”) wordt aangehouden, waaronder begrepen overheidsobligaties van vóór de EMU, luidende in euro. Eigenvermogensinstrumenten	a) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven b) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven c) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven d) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs
8 Overheidsschuld, luidende in euro	Vorderingen op overheden van vóór de EMU (niet-verhandelbare effecten, leningen)	Deposito's/leningen tegen nominale waarde, niet-verhandelbare effecten tegen kostprijs
9 Vorderingen binnen het Eurosysteem		
9.1 Vorderingen ingevolge de uitgifte van ECB-schuldbewijzen	Vorderingen binnen het Eurosysteem jegens NCB's die voortvloeien uit de uitgifte van ECB-schuldbewijzen	Kostprijs

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
9.2 Vorderingen uit hoofde van de toedelingen van euro-bankbiljetten binnen het Eurosysteem	Vorderingen uit hoofde van de uitgifte van bankbiljetten door de ECB overeenkomstig Besluit ECB/2010/29 ⁽²⁾	Nominale waarde
9.3 Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)	Nettopositie van de volgende subposten: a) nettovorderingen uit hoofde van tegoe-den op TARGET2-rekeningen en corres-pondentrekeningen van NCB's, d.w.z. het nettobedrag aan vorderingen en ver-plichtingen. Zie ook passiefpost 10.2 „Overige verplichtingen binnen het Eu-rosysteem (netto)”, b) overige in euro luidende vorderingen binnen het Eurosysteem, waaronder de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de ECB aan de NCB's	a) Nominale waarde b) Nominale waarde
10 Vereveningsposten	Saldi van vereveningsrekeningen (vorderin-gen), waaronder begrepen vorderingen uit hoofde van te incasseren cheques	Nominale waarde
11 Overige activa		
11.1 Munten uit het eu-rogebied	Euromuntstukken	Nominale waarde
11.2 Materiële en imma-teriële vaste activa	Grond en gebouwen, meubilair en inventa-ris, inclusief computerapparatuur, software	Kostprijs minus afschrijving Afschrijving is de systematische toedeling van het af te schrijven bedrag van een actief over de levensduur ervan. De levensduur is de periode waarin een vast actief verwacht wordt beschikbaar te zijn voor gebruik door de entiteit. De levensduur van individuele vaste activa kan systematisch worden her-zien indien verwachtingen afwijken van eer-dere schattingen. Belangrijke activa kunnen bestaan uit componenten met verschillende levensduur. De levensduur dient voor elk van dergelijke componenten individueel te worden beoordeeld. De kostprijs van immateriële activa omvat de aanschafprijs van het immateriële actief. Overige directe of indirecte kosten dienen als uitgaven te worden geboekt. Kapitalisering van kosten: op basis van li-miet (minder dan 10 000 EUR, excl.btw: geen kapitalisering)

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
11.3 Overige financiële activa	— Deelnemingen en beleggingen in dochtermaatschappijen, aandelen aangehouden voor strategische en beleidsoogmerken — Effecten met inbegrip van aandelen en overige financiële instrumenten en tegoeden met inbegrip van termijndeposito's en rekeningen-courant, aangehouden als een geoormerkte portefeuille — Repotransacties met wederverkoopverplichting met kredietinstellingen in verband met het beheer van effectenportefeuilles onder deze post	a) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs b) Deelnemingen en niet-liquide gewone aandelen, en als permanente investeringen aangehouden andere eigenvermogensinstrumenten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering c) Beleggingen in dochtermaatschappijen of significante belangen Nettowaarde van het actief d) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs Agio's/disagio's worden afgeschreven e) Verhandelbare effecten ingedeeld als aangehouden tot de vervaldag of aangehouden als een permanente investering Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven f) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering g) Tegoeden bij banken en leningen Nominale waarde, omgerekend tegen de koers op de deviezenmarkt, indien de tegoeden/deposito's luiden in vreemde valuta's
11.4 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans	Resultaten van de waardering van deviezentermijnaffaires, deviezenswaps, renteswaps (tenzij dagelijkse variatiemarge van toepassing is), rentetermijncontracten, termijntransacties in effecten, contante deviezentransacties vanaf de transactiedatum tot de afwikkelingsdatum	Nettopositie tussen termijn en contant, tegen koers op deviezenmarkt
11.5 Overlopende activa en vooruitbetaalde kosten	Inkomsten die in de verslagperiode niet opeisbaar zijn, maar er wel aan moeten worden toegeschreven. Vooruitbetaalde kosten en betaalde opgebouwde rente, d.w.z. opgebouwde interest gekocht met een effect	Nominale waarde, deviezen worden omgerekend tegen de marktkoers
11.6 Diversen	a) Vooruitbetalingen, leningen, andere kleinere posten. Leningen op trustbasis b) Beleggingen in verband met gouddeposito's van rekeninghouders c) Nettopensioenactiva d) Openstaande aanspraken die voortvloeien uit wanbetaling van Eurosysteemwederpartijen in het kader van Eurosysteemkrediettransacties	a) Nominale waarde of kostprijs b) Marktwaaarde c) Conform artikel 24, lid 2 d) Nominale/realiseerbare waarde (voor/na verrekening van verliezen)

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
	e) Activa of vorderingen (jegens derden) die toegeëigend en/of verkregen zijn in het kader van uitwinning wegens wanbetaling van wederpartijen van het Eurosysteem geleverd onderpand	e) Kostprijs (geconverteerd tegen de koers op de deviezenmarkt op het tijdstip van de verwerving indien financiële activa in vreemde valuta luiden)
12 Verlies over het boekjaar		Nominale waarde

(¹) Richtsnoer (EU) 2015/510 van de Europese Centrale Bank van 19 december 2014 betreffende de tenuitvoerlegging van het monetairbeleidskader van het Eurosysteem (ECB/2014/60) (PB L 91 van 2.4.2015, blz. 3).

(²) Besluit ECB/2010/29 van 13 december 2010 betreffende de uitgifte van eurobankbiljetten (PB L 35 van 9.2.2011, blz. 26).

PASSIVA

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
1 Bankbiljetten in omloop	Eurobankbiljetten uitgegeven door de ECB overeenkomstig Besluit ECB/2010/29	Nominale waarde
2 Verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met in euro luidende monetairbeleidstransacties	Posten 2.1, 2.2, 2.3 en 2.5: deposito's in euro zoals beschreven in Richtsnoer (EU) 2015/510 (ECB/2014/60)	
2.1 Rekeningen-courant (met inbegrip van reserveverplichtingen)	Eurorekeningen van kredietinstellingen die zijn opgenomen in de lijst van financiële instellingen die overeenkomstig de ESCB-statuten minimumreserves moeten aanhouden. Deze post bevat hoofdzakelijk rekeningen voor het aanhouden van minimumreserves	Nominale waarde
2.2 Depositofaciliteit	Deposito's met een looptijd tot de volgende ochtend, tegen een van tevoren vastgestelde rentevoet (permanente faciliteit)	Nominale waarde
2.3 Termijndeposito's	Wegens finetuningtransacties aangetrokken voor liquiditeitsverkrapping	Nominale waarde
2.4 Finetuningtransacties met wederinkoop	Monetairbeleidstransacties gericht op liquiditeitsverkrapping	Nominale waarde of repokostprijs
2.5 Deposito's uit hoofde van marge-stortingen	Deposito's van kredietinstellingen die voortkomen uit waardedalingen van onderliggende activa inzake aan deze kredietinstellingen verstrekte kredieten	Nominale waarde

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
3 Overige verplichtingen aan kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro	Repotransacties in verband met gelijktijdige repotransacties met wederverkoopverplichting voor het beheer van effectenportefeuilles onder actiefpost 7 „Effecten van ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro”. Overige transacties die geen verband houden met monetairbeleidstransacties van het eurosysteem. Geen rekeningen-courant van kredietinstellingen	Nominale waarde of repokostprijs
4 Uitgegeven ECB-schuldbewijzen	Schuldbewijzen zoals beschreven in Richtsnoer (EU) 2015/510 (ECB/2014/60). Discountpapier dat is uitgegeven om liquiditeit te verkrappen	Kostprijs Disagio's worden afgeschreven
5 Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro		
5.1 Overheid	Rekeningen-courant, termijndeposito's, direct opvraagbare deposito's	Nominale waarde
5.2 Overige passiva	Rekeningen-courant van personeel, bedrijven en cliënten, waaronder financiële instellingen die zijn vrijgesteld van het aanhouden van minimumreserves (zie passiefpost 2.1); termijndeposito's, direct opvraagbare deposito's	Nominale waarde
6 Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	Rekeningen-courant, termijndeposito's, direct opvraagbare deposito's waaronder rekeningen voor betalingsdoeleinden en voor het beheer van reserves: van andere banken, centrale banken, internationale/supranationale instellingen waaronder de Europese Commissie; rekeningen-courant van overige depositanten. Repotransacties in verband met gelijktijdige repotransacties met wederverkoopverplichting voor het beheer van effecten, luidende in euro. Saldo van TARGET2-rekeningen van centrale banken van niet-eurogebiedlidstaten	Nominale waarde of repokostprijs
7 Verplichtingen aan ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	Rekeningen-courant. Verplichtingen uit hoofde van repotransacties; gewoonlijk beleggingen waarbij gebruik wordt gemaakt van deviezen of goud	Nominale waarde; omrekening tegen koers op deviezenmarkt per jaarultimo
8 Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta		

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
8.1 Deposito's, tegoeden en overige verplichtingen	Rekeningen-courant. Verplichtingen uit hoofde van repotransacties; gewoonlijk beleggingen waarbij gebruik wordt gemaakt van deviezen of goud	Nominale waarde; omrekening tegen koers op deviezenmarkt per jaarultimo
8.2 Verplichtingen uit hoofde van de ERM II-kredietfaciliteit	Kredietverlening overeenkomstig de ERM II-voorwaarden	Nominale waarde; omrekening tegen koers op deviezenmarkt per jaarultimo
9 Tegenwaarde van toegewezen bijzondere trekkingsrechten in het IMF	In SDR luidende post, die de SDR's aan geeft die oorspronkelijk aan het/de desbetreffende land/NCB waren toegewezen	Nominale waarde; omrekening tegen koers op deviezenmarkt per jaarultimo
10 Verplichtingen binnen het eurosysteem		
10.1 Verplichtingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves	Post op de balans van de ECB, luidende in euro	Nominale waarde
10.2 Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)	Nettopositie van de volgende subposten: a) nettoverplichtingen uit hoofde van tegoeden op TARGET2-rekeningen en correspondentrekeningen van NCB's, d. w.z. het nettobedrag aan vorderingen en verplichtingen. Zie ook actiefpost 9.3 „Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)”, b) overige in euro luidende verplichtingen binnen het Eurosysteem, waaronder de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de ECB aan de NCB's	a) Nominale waarde b) Nominale waarde
11 Vereveningsposten	Saldi van vereveningsrekeningen (verplichtingen), waaronder schulden uit hoofde van af te wikkelen girale overboekingen	Nominale waarde
12 Overige passiva		
12.1 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans	Resultaten van de waardering van deviezentermijnaffaires, deviezenswaps, renteswaps (tenzij dagelijkse variatiemarge van toepassing is), rentetermijncontracten, termijntransacties in effecten, contante deviezentransacties vanaf de transactiedatum tot de afwikkelingsdatum	Nettopositie tussen termijn en contant, tegen koers op deviezenmarkt
12.2 Overlopende passiva	Kosten die in een toekomstige periode invorderbaar worden, maar betrekking hebben op de verslagperiode. Inkomsten die in de verslagperiode zijn ontvangen, maar betrekking hebben op een toekomstige periode	Nominale waarde, deviezen worden omgerekend tegen de marktcoers

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
12.3 Diversen	a) Belastingtussenrekeningen. Deviezenkrediet- of waarborgrekeningen. Repotransacties met kredietinstellingen in verband met gelijktijdige repotransacties met wederverkoopverplichting voor het beheer van effectenportefeuilles onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa”. Verplichte deposito's, behalve reservedeposito's. Overige kleinere posten. Verplichtingen op trustbasis b) Gouddeposito's van rekeninghouders c) Nettopensioenverplichtingen	a) Nominale waarde of (repo)kostprijs b) Marktwaaarde c) Conform artikel 24, lid 2
13 Voorzieningen	a) Voor wisselkoers-, rente-, krediet- en goudprijsrisico's, en voor andere doeleinden, bijv. verwachte toekomstige uitgaven en bijdragen uit hoofde van artikel 48.2 van de ESCB-statuten met betrekking tot centrale banken van lidstaten wier derogatie is ingetrokken b) Voor uit monetairbeleidstransacties voortvloeiende wederpartij- of kredietrisico's	a) Kostprijs/nominale waarde b) Nominale waarde (gebaseerd op een waardering per jaarultimo door de Raad van bestuur van de ECB)
14 Herwaarderingsrekeningen	a) Herwaarderingsrekeningen voor de verwerking van prijsontwikkelingen voor goud, voor elk type in euro luidend effect, voor elk type in vreemde valuta luidend effect, voor opties, voor verschillen in marktwaardering betreffende renterisicoderivaten; herwaarderingsrekeningen voor de koersontwikkelingen van deviezen voor elke nettopositie in valuta, met inbegrip van deviezen-swaps/deviezentermijnaffaires en BTR's. Specifieke herwaarderingsrekeningen in verband met bijdragen uit hoofde van artikel 48.2 van de ESCB-statuten met betrekking tot centrale banken van lidstaten wier derogatie is ingetrokken. Zie artikel 13, lid 2 b) Herwaarderingsrekeningen van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten (actief) met betrekking tot uitkeringen na afloop van het dienstverband zijn de nettopositie van de volgende subposten: i) actuariële winsten en verliezen in de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten;	a) Herwaarderingsverschil tussen gemiddelde kostprijs en marktwaaarde; deviezen worden omgerekend tegen de marktkoers b) Conform artikel 24, lid 2

Balanspost	Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag
	ii) het rendement op fondsbeleggingen, exclusief bedragen die in de nettorente op de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten (actief) zijn opgenomen; iii) enigerlei wijziging in de gevolgen van het actiefplafond, exclusief bedragen die in de nettorente op de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten (actief) zijn opgenomen	
15 Kapitaal en reserves		
15.1 Kapitaal	Volgestort kapitaal	Nominale waarde
15.2 Reserves	Wettelijke reserves overeenkomstig artikel 33 van de ESCB-statuten en bijdragen uit hoofde van artikel 48.2 van de ESCB-statuten met betrekking tot centrale banken van lidstaten wier derogatie is ingetrokken	Nominale waarde
16 Winst over het boekjaar		Nominale waarde"

RICHTSNOEREN

RICHTSNOER (EU) 2015/1197 VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK

van 2 juli 2015

tot wijziging van Richtsnoer ECB/2010/20 betreffende het juridische kader ten behoeve van de financiële administratie en verslaglegging in het Europees Stelsel van centrale banken (ECB/2015/24)

DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK,

Gezien de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, met name artikel 12.1, artikel 14.3 en artikel 26.4,

Gezien de bijdrage van de Algemene Raad van de Europese Centrale Bank als bedoeld in het tweede en derde streepje van artikel 46.2 van de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Richtsnoer ECB/2010/20 ⁽¹⁾ regelt de standaardisatie van de financiële administratie en verslaglegging van de door de nationale centrale banken uitgevoerde werkzaamheden.
- (2) Het is noodzakelijk de financiële rapportage te verduidelijken van door supranationale of internationale organisaties uitgegeven effecten die zijn aangekocht als onderdeel van het overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten, ingesteld bij Besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank (ECB/2015/10) ⁽²⁾, opdat deze aangehouden effecten onder actiefpost 7.1. gerapporteerd worden.
- (3) Tevens zijn enkele technische wijzigingen van bijlage IV bij Richtsnoer ECB/2010/20 vereist.
- (4) Richtsnoer ECB/2010/20 moet derhalve dienovereenkomstig gewijzigd worden,

HEEFT HET VOLGENDE RICHTSNOER VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijziging

Bijlage IV bij Richtsnoer ECB/2010/20 wordt vervangen door de bijlage bij dit richtsnoer.

Artikel 2

Inwerkingtreding

Dit richtsnoer wordt van kracht op de dag van kennisgeving aan de nationale centrale banken van de eurogebiedlidstaten.

⁽¹⁾ Richtsnoer ECB/2010/20 van 11 november 2010 betreffende het juridische kader ten behoeve van de financiële administratie en verslaglegging in het Europees Stelsel van centrale banken (PB L 35 van 9.2.2011, blz. 31).

⁽²⁾ Besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank van 4 maart 2015 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (ECB/2015/10) (PB L 121 van 14.5.2015, blz. 20).

*Artikel 3***Geadresseerden**

Dit richtsnoer is gericht tot alle centrale banken van het Eurosysteem.

Gedaan te Frankfurt am Main, 2 juli 2015.

Namens de Raad van bestuur van de ECB

De president van de ECB

Mario DRAGHI

BIJLAGE

„BIJLAGE IV

SAMENSTELLING VAN DE BALANS EN DE BALANSWAARDERINGSREGELS ⁽¹⁾

ACTIVA

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
1	1	Goud en goudvorderingen	Fysiek goud, d.w.z. baren, munten, platen, klompjes, in voorraad of „nog te ontvangen”. Niet-fysiek goud, zoals direct opvraagbare tegoeden op gouddepositorekeningen (niet-verbijzonderde rekeningen), termijndeposito's, alsmede goudvorderingen die voortkomen uit één van de volgende transacties a) op- of afwaarderingen en b) goudlocatie of swaps gericht op het verkrijgen van fysiek goud met een ander goudgehalte, indien het verschil tussen vrijgave en ontvangst meer dan één werkdag is	Marktwaaarde	Verplicht
2	2	Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	Vorderingen op wederpartijen buiten het eurogebied, inclusief internationale en supranationale instellingen en centrale banken van buiten het eurogebied luidende in vreemde valuta		
2.1	2.1	Vorderingen op het Internationaal Monetair Fonds (IMF)	a) Trekkingsrechten binnen de reservepositie (netto) Nationale quota minus de saldi in euro die ter beschikking staan van het IMF. Rekening nr. 2 van het IMF (eurorekening voor algemene beheerskosten) kan ofwel in deze positie worden opgenomen of onder de post „Verplichtingen jegens niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro” b) bijzondere trekkingsrechten Aangehouden SDR's (bruto) c) Overige vorderingen Algemene leningsovereenkomsten, leningen krachtens bijzondere leningsovereenkomsten, deposito's in door het IMF beheerde trusts	a) Trekkingsrechten binnen de reservepositie (netto) Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt b) bijzondere trekkingsrechten Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt c) Overige vorderingen Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt	Verplicht Verplicht Verplicht

Balanspost ⁽²⁾		Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
2.2	2.2	Tegoeden bij banken en beleggingen in effecten, externe leningen en overige externe activa a) Tegoeden bij banken buiten het eurogebied m.u.v. deze onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Rekeningen-courant, termijndeposito's, daggeld, repotransacties met wederverkoopverplichting b) Beleggingen in effecten buiten het eurogebied m.u.v. tegoeden onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Promessen en obligaties, wissels, nulcouponobligaties, geldmarktpapier, als een deel van de externe reserves aangehouden eigenvermogensinstrumenten, allemaal uitgegeven door niet-ingezetenen van het eurogebied c) Externe leningen (deposito's) buiten het eurogebied m.u.v. leningen onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa”. d) Overige externe activa Bankbiljetten en munten die niet tot het eurogebied behoren	a) Tegoeden bij banken buiten het eurogebied Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt b) i) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven ii) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven iii) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven iv) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs en koers op de deviezenmarkt c) Externe leningen Deposito's tegen nominale waarde, omgerekend tegen koers op de deviezenmarkt d) Overige externe activa Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt	Verplicht Verplicht Verplicht Verplicht Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingssfeer ⁽³⁾
3	3	Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	a) Beleggingen in effecten binnen het eurogebied m.u.v. beleggingen onder de actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Promessen en obligaties, wissels, nulcouponobligaties, geldmarktpapier, als een deel van de externe reserves aangehouden eigenvermogensinstrumenten, allemaal uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied b) Overige vorderingen op ingezetenen van het eurogebied m.u.v. de vorderingen onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Leningen, deposito's, reverse repo's, diverse verstrekte leningen	a) i) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven ii) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven iii) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering en koers op de deviezenmarkt Enige agio of disagio wordt afgeschreven iv) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs en koers op de deviezenmarkt b) Overige vorderingen Deposito's en overige kredietverlening tegen nominale waarde, omgerekend tegen koers op de deviezenmarkt	Verplicht Verplicht Verplicht Verplicht Verplicht
4	4	Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro			
4.1	4.1	Tegoeden bij banken, beleggingen in effecten en leningen	a) Tegoeden bij banken buiten het eurogebied m.u.v. deze onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Rekeningen-courant, termijndeposito's, daggeld. Repotransacties met wederverkoopverplichting in verband met het beheer van effecten, luidende in euro	a) Tegoeden bij banken buiten het eurogebied Nominale waarde	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾		Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
		b) Beleggingen in effecten buiten het eurogebied m.u.v. tegoeden onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” Door niet-ingezetenen van het eurogebied uitgegeven eigenvermogensinstrumenten, promessen en obligaties, wissels, nulcouponobligaties en geldmarktpapier.	b) i) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven	Verplicht
			ii) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven	Verplicht
			iii) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven	Verplicht
			iv) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs	Verplicht
		c) Leningen buiten het eurogebied m.u.v. leningen onder de actiefpost 11.3 „Overige financiële activa”	c) Leningen buiten het eurogebied Deposito's tegen nominale waarde	Verplicht
		d) Effecten m.u.v. effecten onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa” en actiefpost 7.1 „Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten” uitgegeven door entiteiten buiten het eurogebied Effecten uitgegeven door supranationale of internationale organisaties, bv. de Europese Investeringsbank, ongeacht het land van vestiging, en niet aangekocht voor monetairbeleidsdoeleinden	d) i) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven	Verplicht
			ii) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven	Verplicht
			iii) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
4.2	4.2	Vorderingen uit hoofde van de ERM II-krediet-faciliteit	Kredietverlening onder de ERM II-voorwaarden	Nominale waarde	Verplicht
5	5	Kredietverle-ning aan kre-dietinstellingen van het euroge-bied in verband met in euro lui-dende monetair-beleidstransac-ties	Post 5.1 tot en met 5.5: transacties vol-gens de respectieve monetairbeleidsin-strumenten beschreven in Richtsnoer (EU) 2015/510 van de Europese Cen-trale Bank (ECB/2014/60) ⁽⁴⁾		
5.1	5.1	Basisherfinan-cieringstransac-ties	Regelmatige liquiditeitsverruimende transacties met wederinkoopverplichting, met een wekelijkse frequentie en gewoonlijk een looptijd van een week	Nominale waarde of repokostprijs	Verplicht
5.2	5.2	Langerlopende herfinancie-ringstransacties	Regelmatige liquiditeitsverruimende transacties met wederinkoopverplichting, met een maandelijkse frequentie en gewoonlijk een looptijd van drie maanden	Nominale waarde of repokostprijs	Verplicht
5.3	5.3	Finetuningtrans-acties met we-derinkoop	Transacties met wederinkoopverplichting, uitgevoerd op ad-hocbasis met finetuning oogmerk	Nominale waarde of repokostprijs	Verplicht
5.4	5.4	Structurele transacties met wederinkoop	Transacties met wederinkoopverplichting die de structurele positie van het Eurosysteem t.o.v. de financiële sector beïnvloeden	Nominale waarde of repokostprijs	Verplicht
5.5	5.5	Marginale bele-ningsfaciliteit	Faciliteit voor het verkrijgen van krediet tot de volgende ochtend tegen een van tevoren vastgestelde rentevoet, op onderpand van beleenbare activa (permanente faciliteit)	Nominale waarde of repokostprijs	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
5.6	5.6	Kredieten uit hoofde van margestortingen	Aanvullend krediet voor kredietinstellingen op grond van waardestijgingen van onderliggende activa ten behoeve van ander aan deze kredietinstellingen verleend krediet	Nominale waarde of kostprijs	Verplicht
6	6	Overige vorderingen op kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro	Rekeningen-courant, termijndeposito's, daggeld, repotransacties met wederkoopverplichting in verband met het beheer van effectenportefeuilles onder actiefpost 7 „Effecten van ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro”, waaronder begrepen transacties die het gevolg zijn van de omzetting van de voormalige deviezenreserves van het eurogebied, en overige vorderingen. Correspondentrekeningen bij kredietinstellingen die in het buitenland zijn gevestigd, maar binnen het eurogebied. Overige vorderingen en transacties die niet samenhangen met monetairbeleidstransacties van het Eurosysteem, waaronder noodliquiditeitssteun. Vorderingen uit hoofde van monetairbeleidstransacties, die werden geïnitieerd door een NCB voor toetreding tot het Eurosysteem	Nominale waarde of kostprijs	Verplicht
7	7	Effecten uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro			
7.1	7.1	Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten	Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten (waaronder voor monetairbeleidsdoeleinden aangekochte effecten, die zijn uitgegeven door supranationale of internationale organisaties, of multilaterale ontwikkelingsbanken, ongeacht het land van vestiging). Voor finetuning aangekochte ECB-schuldbe wijzen	a) Verhandelbare effecten Verantwoord afhankelijk van monetairbeleidsoverwegingen: i) Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven ii) Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering (kostprijs wanneer de waardevermindering wordt gedekt door een voorziening van het Eurosysteem onder passiefpost 13 b) „Voorzieningen”) Enige agio of disagio wordt afgeschreven b) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven	Verplicht Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
7.2	7.2	Overige effecten	Effecten m.u.v. effecten onder actiefpost 7.1 „Voor monetairbeleidsdoeleinden aangehouden effecten” en onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa”; promessen en obligaties, wissels, nulcouponobligaties, geldmarktpapier dat op termijnbasis („outright”) wordt aangehouden, waaronder begrepen overheidsobligaties van vóór de EMU, luidende in euro. Eigenvermogensinstrumenten	a) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven b) Verhandelbare effecten ingedeeld als tot de vervaldag aangehouden effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven c) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven d) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkings sfeer ⁽³⁾
—	9.4	Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem ⁽⁺⁾ ^(*)	Voor de NCB's: nettovordering in verband met de toepassing van de verdeelsleutel voor de toedeling van bankbiljetten, d.w.z. met inbegrip van de tegoeden binnen het Eurosysteem verband houdend met de uitgifte van bankbiljetten door de ECB, het compenserende bedrag en de administratieve boekingsposten ter saldering van het compenserende bedrag, zoals bepaald bij Besluit ECB/2010/23 ⁽⁵⁾ Voor de ECB vorderingen uit hoofde van de uitgifte van bankbiljetten door de ECB overeenkomstig Besluit ECB/2010/29	Nominale waarde	Verplicht
—	9.5	Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto) ⁽⁺⁾	Nettopositie van de volgende subposten: a) nettovorderingen uit hoofde van tegoeden op Target2-rekeningen en correspondentrekeningen van NCB's, d.w.z. het nettocijfer van vorderingen en verplichtingen — zie ook passiefpost 10.4 „Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)” b) vordering ingevolge het verschil tussen monetaire inkomsten die gepooled en herverdeeld moeten worden. Slechts relevant voor de periode tussen het verantwoorden van de monetaire inkomsten binnen het kader van de jaarultimoprocedures, en de afwikkeling ervan op de laatste werkdag in januari van elk jaar c) overige in euro luidende vorderingen binnen het Eurosysteem, waaronder de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de ECB ^(*)	a) Nominale waarde b) Nominale waarde c) Nominale waarde	Verplicht Verplicht Verplicht
9	10	Vereveningsposten	Saldi van vereveningsrekeningen (vorderingen), waaronder begrepen vorderingen uit hoofde van te incasseren cheques	Nominale waarde	Verplicht
9	11	Overige activa			
9	11.1	Munten uit het eurogebied	Euromuntstukken, indien een NCB niet de wettige uitgever is	Nominale waarde	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
9	11.2	Materiële en immateriële vaste activa	Grond en gebouwen, meubilair en inventaris, inclusief computerapparatuur, software	Kostprijs minus afschrijving Afschrijvingstermijnen — Computers en aanverwante hard- en software, en motorvoertuigen: 4 jaar — Inventaris, meubilair en installaties: 10 jaar — Gebouwen en aanzienlijke gekapitaliseerde herinrichtingskosten: 25 jaar Kapitalisering van kosten: op basis van limiet (minder dan 10 000 EUR, excl. btw: geen kapitalisering)	Aanbevolen
9	11.3	Overige financiële activa	— Deelnemingen en beleggingen in dochtermaatschappijen; aandelen aangehouden voor strategische en beleidsoogmerken — Effecten met inbegrip van aandelen, en overige financiële instrumenten en tegoeden (bv. termijndeposito's en rekeningen-courant), aangehouden als een geormerkte portefeuille — Repotransacties met wederkoopverplichting met kredietinstellingen in verband met het beheer van effectenportefeuilles onder deze post	a) Verhandelbare eigenvermogensinstrumenten Marktprijs b) Deelnemingen en niet-liquide gewone aandelen, en als permanente investeringen aangehouden andere eigenvermogensinstrumenten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering c) Beleggingen in dochtermaatschappijen of significante belangen Nettowaarde van het actief d) Verhandelbare effecten m.u.v. tot de vervaldag aangehouden effecten Marktprijs Enige agio of disagio wordt afgeschreven e) Verhandelbare effecten ingedeeld als aangehouden tot de vervaldag of aangehouden als een permanente investering Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven f) Niet-verhandelbare effecten Kostprijs behoudens bijzondere waardevermindering Enige agio of disagio wordt afgeschreven	Aanbevolen Aanbevolen Aanbevolen Aanbevolen Aanbevolen

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
			g) Tegoeden bij banken en leningen Nominale waarde, omgerekend tegen de koers op de deviezenmarkt, indien de tegoeden of deposito's luiden in vreemde valuta	Aanbevolen	
9	11.4	Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans	Resultaten van de waardering van deviezentermijnaffaires, deviezenswaps, renteswaps (tenzij dagelijkse variatiemarge van toepassing is), rentetermijncontracten, termijntransacties in effecten, contante deviezentransacties vanaf de transactiedatum tot de afwikkelingsdatum	Nettopositie tussen termijn en contant, tegen koers op deviezenmarkt	Verplicht
9	11.5	Overlopende activa en vooruitbetaalde kosten	Inkomsten die in de verslagperiode niet opeisbaar zijn, maar er wel aan moeten worden toegeschreven. Vooruitbetaalde kosten en opgebouwde interest (d.w.z. opgebouwde interest gekocht met een effect)	Nominale waarde; deviezen worden omgerekend tegen de marktkoers	Verplicht
9	11.6	Diversen	Vooruitbetalingen, leningen, andere kleinere posten. Tussenrekening voor de registratie van herwaarderingsverschillen (uitsluitend balanspost gedurende het jaar: ongerealiseerde verliezen op herwaarderingsdata gedurende het jaar, die niet worden gedekt door de desbetreffende herwaarderingsrekening onder passiefpost „Herwaarderingsrekeningen”). Leningen op trustbasis. Beleggingen in verband met gouddeposito's van rekeninghouders. Munten, luidende in nationale euromunteenheden. Lopende kosten (netto geaccumuleerde verliezen), verliezen van het voorafgaande jaar vóór dekking. Nettopensioenactiva Openstaande aanspraken die voortvloeien uit wanbetaling van Eurosysteemwederpartijen in het kader van Eurosysteemkrediettransacties Activa of vorderingen (jegens derden) die toegeëigend en/of verkregen zijn in het kader van uitwinning wegens wanbetaling van wederpartijen van het Eurosysteem geleverd onderpand	Nominale waarde of kostprijs Tussenrekening voor de registratie van herwaarderingsverschillen Herwaarderingsverschil tussen gemiddelde kostprijs en marktwaarde; deviezen worden omgerekend tegen de marktkoers Beleggingen in verband met gouddeposito's van rekeninghouders Marktwaarde Openstaande aanspraken (vanwege wanbetaling) Nominale/realiseerbare waarde (voor/na verrekening van verliezen) Activa of aanspraken (vanwege wanbetaling) Kostprijs (geconverteerd tegen de koers op de deviezenmarkt op het tijdstip van de verwerving indien financiële activa in vreemde valuta luiden)	Aanbevolen Verplicht Verplicht Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ⁽³⁾
—	12	Verlies over het boekjaar		Nominale waarde	Verplicht

(*) De te harmoniseren posten. Zie overweging 5 van dit richtsnoer.

(1) Bekendmaking betreffende eurobankbiljetten in omloop, vergoeding van nettovorderingen/verplichtingen binnen het Eurosysteem als gevolg van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem en op monetaire inkomsten moet geharmoniseerd worden in de door NCB's gepubliceerde jaarrekeningen. De te harmoniseren posten zijn in de bijlagen IV, VIII en IX van een asteriks voorzien.

(2) De nummering in de eerste kolom heeft betrekking op de balansopstelling zoals gegeven in de bijlagen V, VI en VII (weekstaten en geconsolideerde jaarbalans van het Eurosysteem). De nummering in de tweede kolom heeft betrekking op de balansopstelling zoals gegeven in bijlage VIII (jaarbalans van een centrale bank). De posten die met een „(*)” zijn gemarkeerd, worden in de weekstaten van het Eurosysteem geconsolideerd.

(3) De grondslagen voor samenstelling en waardering die in deze bijlage staan opgesomd, worden geacht verplicht te zijn voor de rekeningen van de ECB en voor alle materiele activa en passiva in de rekeningen van de NCB's die voor de werkzaamheden van het Eurosysteem van belang zijn.

(4) Richtsnoer (EU) 2015/510 van de Europese Centrale Bank van 19 december 2014 betreffende de tenuitvoerlegging van het monetaire beleidskader van het Eurosysteem (PB L 91 van 2.4.2015, blz. 3).

(5) Besluit ECB/2010/23 van 25 november 2010 inzake de toedeling van monetaire inkomsten van de nationale centrale banken van de lidstaten die de euro als munt hebben (PB L 35 van 9.2.2011, blz. 17).

PASSIVA

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ^(*)
1	1	Bankbiljetten in omloop ⁽¹⁾	a) Eurobankbiljetten, plus/minus correcties in verband met de toepassing van de sleutel voor de toedeling van bankbiljetten volgens Richtsnoer ECB/2010/23 en Besluit ECB/2001/29 b) Bankbiljetten luidende in nationale eurogebied munteenheden in het jaar waarin naar de chartale euro wordt omgeschakeld	a) Nominale waarde b) Nominale waarde	Verplicht Verplicht
2	2	Verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met in euro luidende monetairbeleidstransacties	Posten 2.1, 2.2, 2.3 en 2.5: deposito's in euro zoals beschreven in Richtsnoer (EU) 2015/510 (ECB/2014/60)		
2.1	2.1	Rekeningen-courant (met inbegrip van reserveverplichtingen)	Eurorekeningen van kredietinstellingen die zijn opgenomen in de lijst van financiële instellingen die overeenkomstig de ESCB-statuten minimumreserves moeten aanhouden. Deze post bevat hoofdzakelijk rekeningen voor het aanhouden van minimumreserves	Nominale waarde	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ^(*)
2.2	2.2	Deposito­faci­ teit	Deposito's met een looptijd tot de vol­gende ochtend, tegen een van tevoren vastgestelde rentevoet (permanente faci­liteit).	Nominale waarde	Verplicht
2.3	2.3	Termijn­deposi­ to's	Wegens finetuningtransacties aange­trokken voor liquiditeitsverkrapping	Nominale waarde	Verplicht
2.4	2.4	Finetuningtrans­ acties met we­ derinkoop	Monetairbeleidstransacties gericht op het liquiditeitsverkrapping	Nominale waarde of repokostprijs	Verplicht
2.5	2.5	Deposito's uit hoofde van margestortingen	Deposito's van kredietinstellingen die voortkomen uit waardedalingen van onderliggende activa inzake aan deze kredietinstellingen verstrekte kredieten	Nominale waarde	Verplicht
3	3	Overige ver­ plichtingen aan kredietinstellin­ gen in het euro­ gebied, luidende in euro	Repotransacties in verband met gelijk­tijdige repotransacties met wederver­koopverplichting voor het beheer van effectenportefeuilles onder actiefpost 7 „Effecten van ingezetenen van het euro­gebied, luidende in euro”. Overige transacties die geen verband houden met monetairbeleidstransacties van het eurosysteem. Geen rekeningen-courant van kredietinstellingen. Verplichtingen/ deposito's uit hoofde van monetairbe­leidstransacties geïnitieerd door een centrale bank voor toetreding tot het Eurosysteem	Nominale waarde of repokostprijs	Verplicht
4	4	Uitgegeven schuldbewijzen	Alleen een post op de balans van de ECB — voor de NCB's is dit een transi­torische balanspost. Schuldbewijzen zoals beschreven in Richtsnoer (EU) 2015/510 (ECB/2014/60). Discontopapier dat is uitgegeven om liquiditeit te verkrappen	Kostprijs Disagio's worden afgeschreven	Verplicht
5	5	Verplichtingen aan overige in­ gezetenen van het eurogebied, luidende in euro			
5.1	5.1	Overheid	Rekeningen-courant, termijn­deposito's, direct opvraagbare deposito's	Nominale waarde	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ^(*)
5.2	5.2	Overige verplichtingen	Rekeningen-courant van personeel, bedrijven en cliënten, waaronder financiële instellingen die zijn vrijgesteld van het aanhouden van minimumreserves (zie passiefpost 2.1 „Rekeningen-courant”); termijndeposito's, direct opvraagbare deposito's	Nominale waarde	Verplicht
6	6	Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	Rekeningen-courant, termijndeposito's, direct opvraagbare deposito's waaronder rekeningen voor betalingsdoeleinden en voor het beheer van reserves: van andere banken, centrale banken, internationale/supranationale instellingen waaronder de Europese Commissie; rekeningen-courant van overige depositanten. Repotransacties in verband met gelijktijdige repotransacties met wederverkoopverplichting voor het beheer van effecten, luidende in euro. Saldi van Target2-rekeningen van centrale banken van niet-eurogebiedlidstaten	Nominale waarde of repokostprijs	Verplicht
7	7	Verplichtingen aan ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	Rekeningen-courant. Verplichtingen uit hoofde van repotransacties; gewoonlijk beleggingen waarbij gebruik wordt gemaakt van deviezen of goud	Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt	Verplicht
8	8	Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta			
8.1	8.1	Deposito's, tegoeden en overige verplichtingen	Rekeningen-courant. Verplichtingen uit hoofde van repotransacties; gewoonlijk beleggingen waarbij gebruik wordt gemaakt van deviezen of goud	Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt	Verplicht
8.2	8.2	Verplichtingen uit hoofde van de ERM II-kredietfaciliteit	Kredietverlening overeenkomstig de ERM II-voorwaarden	Nominale waarde, omrekening tegen koers op deviezenmarkt	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ^(*)
9	9	Tegenwaarde van toegewezen bijzondere trekingsrechten in het IMF	In SDR-luidende post die de SDR's aan geeft die oorspronkelijk aan het/de desbetreffende land/NCB waren toegewezen	Nominale waarde, omrekening tegen de marktkoers	Verplicht
—	10	Verplichtingen binnen het eurosysteem ⁽⁺⁾			
—	10.1	Verplichtingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves ⁽⁺⁾	Alleen een post op de balans van de ECB, luidende in euro	Nominale waarde	Verplicht
—	10.2	Verplichtingen ingevolge de uitgifte van ECB-schuldbewijzen ⁽⁺⁾	Alleen een post op de balans van de NCB's. Verplichtingen binnen het Eurosysteem jegens de ECB die voortvloeien uit de uitgifte van ECB-schuldbewijzen	Kostprijs	Verplicht
—	10.3	Nettoverplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem ⁽⁺⁾ ⁽¹⁾	Alleen een post op de balans van de NCB's. Voor de NCB's: nettoverplichting in verband met de toepassing van de verdeelsleutel voor de toedeling van bankbiljetten, d.w.z. met inbegrip van de tegoeden binnen het Eurosysteem uit hoofde van de uitgifte van bankbiljetten door de ECB, het compenserende bedrag en de administratieve boekingspost ter saldering van het compenserende bedrag, zoals bepaald bij Besluit ECB/2010/23	Nominale waarde	Verplicht
—	10.4	Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto) ⁽⁺⁾	Nettopositie van de volgende subposten: a) nettoverplichtingen uit hoofde van tegoeden op Target2-rekeningen en correspondentrekeningen van NCB's, d.w.z. het nettobedrag aan vorderingen en verplichtingen — zie ook actiefpost 9.5 „Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)” b) verplichting ingevolge het verschil tussen monetaire inkomsten die gepooled en herverdeeld moeten worden. Slechts relevant voor de periode tussen het verantwoorden van de monetaire inkomsten binnen het kader van de jaarultimoprocedures, en de afwikkeling ervan op de laatste werkdag in januari van elk jaar	a) Nominale waarde b) Nominale waarde	Verplicht Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ^(*)
			c) overige in euro luidende verplichtingen binnen het Eurosysteem, waaronder de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de ECB (*)	c) Nominale waarde	Verplicht
10	11	Vereveningsposten	Saldi van vereveningsrekeningen (verplichtingen), waaronder schulden uit hoofde van af te wikkelen girale overboekingen	Nominale waarde	Verplicht
10	12	Overige passiva			
10	12.1	Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans	Resultaten van de waardering van deviezertermijnaffaires, deviezenswaps, renteswaps (tenzij dagelijkse variatiemarge van toepassing is), rentetermijncontracten, termijntransacties in effecten, contante deviezertransacties vanaf de transactiedatum tot de afwikkelingsdatum	Nettopositie tussen termijn en contant, tegen koers op deviezenmarkt	Verplicht
10	12.2	Overlopende passiva	Kosten die in een toekomstige periode invorderbaar worden, maar betrekking hebben op de verslagperiode. Inkomsten die in de verslagperiode zijn ontvangen, maar betrekking hebben op een toekomstige periode	Nominale waarde; deviezen worden omgerekend tegen de marktkoers	Verplicht
10	12.3	Diversen	Belastingtussenrekeningen. Deviezenkrediet- of waarborgrekeningen. Repotransacties met kredietinstellingen in verband met gelijktijdige repotransacties met wederverkoopverplichting voor het beheer van effectenportefeuilles onder actiefpost 11.3 „Overige financiële activa”. Verplichte deposito's, behalve reservedeposito's. Overige kleinere posten. Lopende inkomsten (netto geaccumuleerde winst), winst van het voorafgaande jaar vóór uitkering. Verplichtingen op trustbasis. Gouddeposito's van rekeninghouders. Munten in omloop, indien een NCB de wettige uitgever is. Bankbiljetten in omloop luidende in nationale eurogebied valuta-eenheden die niet langer wettig betaalmiddel zijn, maar nog wel in omloop na het jaar van omschakeling naar de chartale euro, indien niet verantwoord onder de passiefpost „Voorzieningen”. Nettopensioenverplichtingen	Nominale waarde of (repo)kostprijs Gouddeposito's van rekeninghouders Marktwaaarde	Aanbevolen Gouddeposito's van rekeninghouders: verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ^(*)
10	13	Voorzieningen	a) Voor pensioenen, voor wisselkoers-, rente-, krediet- en goudprijssrisico's, en voor andere doeleinden, bv. verwachte toekomstige uitgaven, voorzieningen voor nationale eurogebied munteenheden die niet langer wettig betaalmiddel zijn, maar nog wel in omloop na het jaar van omschakeling naar de chartale euro, indien deze bankbiljetten niet zijn verantwoord onder passiefpost 12.3 „Overige verplichtingen/Diversen”. De bijdragen van NCB's aan de ECB overeenkomstig artikel 48.2 van de ESCB-statuten worden geconsolideerd met de respectieve bedragen opgenomen onder actiefpost 9.1 „Deelnemingen in de ECB” ^(*) b) Voor uit monetairbeleidstransacties voortvloeiende wederpartij- of kredietrisico's	a) Kostprijs/nominale waarde b) Nominale waarde	Aanbevolen Verplicht
11	14	Herwaarderingsrekeningen	Herwaarderingsrekeningen voor de verwerking van prijsontwikkelingen voor goud, voor elk type in euro luidend effect, voor elk type in vreemde valuta luidend effect, voor opties; voor verschillen in marktwaardering betreffende renterisicoderivaten; herwaarderingsrekeningen voor de koersontwikkelingen van deviezen voor elke nettopositie in valuta, met inbegrip van deviezen-swaps/deviezen-termijnaffaires en SDR's De bijdragen van NCB's aan de ECB overeenkomstig artikel 48.2 van de ESCB-statuten worden geconsolideerd met de respectieve bedragen opgenomen onder actiefpost 9.1 „Deelnemingen in de ECB” ^(*)	Herwaarderingsverschil tussen gemiddelde kostprijs en marktwaarde; deviezen worden omgerekend tegen de marktkoers	Verplicht
12	15	Kapitaal en reserves			
12	15.1	Kapitaal	Volgestort kapitaal — het kapitaal van de ECB wordt geconsolideerd met de aandelen in het kapitaal van de NCB's	Nominale waarde	Verplicht

Balanspost ⁽²⁾			Indeling van de balansposten	Waarderingsgrondslag	Werkingsfeer ^(*)
12	15.2	Reserves	Wettelijke en overige reserves. Ingehouden winst De bijdragen van NCB's aan de ECB overeenkomstig artikel 48.2 van de ESCB-statuten worden geconsolideerd met de respectieve bedragen opgenomen onder actiefpost 9.1 „Deelnemingen in de ECB” ⁽⁺⁾	Nominale waarde	Verplicht
10	16	Winst over het boekjaar		Nominale waarde	Verplicht

⁽¹⁾ De te harmoniseren posten. Zie overweging 5 van dit richtsnoer.

⁽²⁾ De nummering in de eerste kolom heeft betrekking op de balansopstelling zoals gegeven in de bijlagen V, VI en VII (weekstaten en geconsolideerde jaarbalans van het Eurosysteem). De nummering in de tweede kolom heeft betrekking op de balansopstelling zoals gegeven in bijlage VIII (jaarbalans van een centrale bank). De posten die met een „(+)” zijn gemarkeerd worden in de weekstaten van het Eurosysteem geconsolideerd.

^(*) De grondslagen voor samenstelling en waardering die in deze bijlage staan opgesomd, worden geacht verplicht te zijn voor de rekeningen van de ECB en voor alle materiële activa en passiva in de rekeningen van de NCB's die voor de werkzaamheden van het Eurosysteem van belang zijn.”

RECTIFICATIES

Rectificatie van Verordening (EU) 2015/399 van de Commissie van 25 februari 2015 tot wijziging van de bijlagen II, III en V bij Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumresidugehalten voor 1,4-dimethylnaftaleen, benfuracarb, carbofuran, carbosulfan, ethefon, fenamidone, fenvaleraat, fenhexamide, furathiocarb, imazapyr, malathion, picoxystrobin, spirotetramat, tepraloxymid en trifloxystrobin in of op bepaalde producten

(Publicatieblad van de Europese Unie L 71 van 14 maart 2015)

Bladzijde 55, bijlage, punt 4):

in plaats van: „In bijlage V worden de kolommen voor benfuracarb en furathiocarb toegevoegd.”,

te lezen: „In bijlage V worden de kolommen voor benfuracarb en furathiocarb geschrapt.”.

ISSN 1977-0758 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2598 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL